

Revue Piešťany

Jan 2010 Spring 2010 Frühjahr 2010

Ročník XLVI.

AUPARK PRICHÁDZA DO PIEŠŤAN

AUPARK'S COMING TO PIEŠŤANY
DER AUPARK KOMMT NACH PIEŠŤANY

OBJAVY V BOJNEJ

DISCOVERIES IN BOJNÁ
ENTDECKUNGEN IN BOJNÁ

JAR LABUTÍ

THE SPRING OF SWANS
DER FRÜHLING DER SCHWÄNE

PIEŠŤANSKÝ DIXIELAND HRÁ 25 ROKOV

Kornel Duffek Foto Viera Dusíková

■ Otváranie letnej kúpeľnej sezóny by asi nebolo kompletne, keby pred priechom Kolonádového mosta, pri soche Barolámača, nehral Piešťanský dixieland. Taká je už tradícia. Stále svieža kapela si 21. 11. 2009 v Galérii Fontána pripomenula 25. výročie svojho vzniku. Akože inak - koncertom. Zakladateľom tohto úspešného projektu je Ľubomír Váry, pedagóg zo Základnej umeleckej školy. Keďže žiaci po ukončení štúdia odchádzajú, obsadenie dixielandu sa stále mení. Na jubilejný koncert si však prišli zahrať aj niekdajší členovia „bandy“, ktorí to riadne roztočili. Piešťanský dixieland pripravil k svojim narodeninám aj malé prekvapenie pre početné obecenstvo - prezentáciu nového cédéčka s názvom Lady be good 2009.

PIEŠŤANY DIXIELAND HAS PLAYED FOR 25 YEARS

■ The opening of the summer spa season would probably not be complete, without Piešťany Dixieland playing in front of the Colonnade Bridge next to the statue of the Crutch breaker. It is a tradition. Still a fresh band commemorated the 25th anniversary of its origin on 21 November 2009 in the Fontána Gallery - and how else than with a concert. Ľubomír Váry, a teacher from the Primary Art School, is the founder of this successful project. As the pupils leave after finishing their studies, the composition of Dixieland always changes. However, former members of the band came to play at the jubilee concert as well and they really pepped it up. Piešťany Dixieland prepared a small surprise on its birthday for a large audience - the presentation of a new CD named Lady Be Good.

„PIEŠŤANSKÝ DIXIELAND“ SPIELT SEIT 25 JAHREN

■ Die Eröffnung der Sommer-Kursaison wäre wohl kaum vollkommen, wenn nicht an der Frontseite der Kolonnadenbrücke, neben der Statue des Krückenbrechers, die Band „Piešťanský dixieland“ spielen würde. So ist nun mal die Tradition. Die stets junge Kapelle feierte am 21. 11. 2009 in der Galerie Fontána das 25. Jubiläum ihrer Gründung. Und wie sollte es anders sein - mit einem Konzert. Der Begründer dieses erfolgreichen Konzeptes ist Ľubomír Váry, ein Pädagoge an der Grundschule für Kunst. Da die Schüler nach ihrem Abschluss die Einrichtung verlassen, verändert sich die

▲ Ľubomír Váry so svojím vodiacim psikom Lady.
Ľubomír Váry with Lady, his guide-dog.
Ľubomír Váry mit seinem Blindenhund Lady

Besetzung des „dixieland“ stetig. Zum Jubiläumskonzert sind aber auch die früheren Mitglieder der Band gekommen, die es so richtig haben krachen lassen. Anlässlich seines Geburtstags bereitete „Piešťanský dixieland“ für sein zahlreiches Publikum auch eine kleine Überraschung vor - die Präsentation einer neuen CD mit dem Titel „Lady be good 2009“.

Revue Piešťany, ročník XLVI.
Kultúrno-spoločenský štvrťročník.
Vydáva Mesto Piešťany.

Šéfredaktor:
Kornel Duffek

Redakčný fotograf:
Mgr. Martin Palkovič

Redakčná rada:
Ing. Margita Galová (predsedníčka),
Kornel Duffek, PhDr. Vladimír Krupa,
Mgr. Drahomíra Moretová,
Mgr. Jana Obertová

Spolupracovali:
PhDr. Robert Bača, Peter Bartoš,
Miloš Fabian, Ing. Tomáš Hudcovič,
Mgr. Jarmila Hluchová, Mária Juritková,
Marián Klčo, PhDr. Vladimír Krupa,
Mgr. Martina Marová, Mgr. Drahomíra
Moretová, Mgr. Jana Obertová,
Mgr. Peter Remiš, Mgr. Martin Palkovič,
Roman Tibenský, Alexander Urmínský,
Ing. Eva Wernerová

Foto:
Archív BM, archív Miroslava Jakubčíka,
PhDr. Robert Bača, Eva Drobná, Viera
Dusíková, Mgr. Peter Gregvrek, Ing.
Vojtech Hank, Štefan Hritz, Ing. Tomáš
Hudcovič, Ing. Peter Chudý, Mgr. Peter
Kadlík, Marián Klčo, Miloš Ottinger, Mgr.
Martin Palkovič, Ľubomír Škorňák, Roman
Tibenský, Martin Valo

Jazyková úprava:
Kornel Duffek

Preklad nemecký jazyk:
Olga Sulzberger

Preklad anglický jazyk:

This issue of Revue Piešťany
was proofread by SKYPERS
The School of Languages
www.skypers.sk

Grafická úprava:
Re Public group s.r.o., Piešťany

Tlač:
PN print s.r.o., Piešťany

Adresa redakcie:
Revue Piešťany, Námestie SNP č. 3
921 45 Piešťany
tel.: +421 33 7765301
fax: +421 33 7765333
mob.: +421 903 712545
e-mail: sekretariat@piestany.sk
Reg. č.: EV 396/08

Revue Piešťany - Jar 2010 - Spring 2010 - Frühjahr 2010

2-5

Aupark prichádza do Piešťan (Mária Juritková)

- Aupark's coming to Piešťany
- Der Aupark kommt nach Piešťany

6-8

**Novinky z Piešťanského
informačného centra** (Martina Marová)

- News from the Piešťany
Information Centre
- Aktuelles aus dem
Informationszentrum Piešťany

9-11

Udalosti - návštevy - stretnutia

- Events - Visits - Meetings
- Ereignisse - Besucher - Treffen

12-15

Miroslav Jakubčík - v Piešťanoch takmer neznámy (Jana Obertová)

- Miroslav Jakubčík - almost unknown in Piešťany
- Miroslav Jakubčík - in Piešťany fast unbekannt

16-19

Luigi Colani a jeho naplnené vízie (Kornel Duffek)

- Luigi Colani and his fulfilled visions
- Luigi Colani und seine erfüllten Visionen

20-23

Z matematicky módna návrháka (Tomáš Hudcovič)

- Mathematician to fashion designer
- Von der Mathematikerin zur Modedesignerin

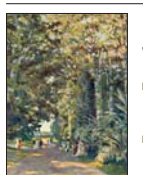
24-27

OBJAVY V BOJNEJ (Vladimír Krupa)

- Discoveries in Bojná
- Entdeckungen in Bojná

28-31

**Edícia pohľadníc
Vratislava Kučera** (Kornel Duffek)

- Edition of postcards
by Vratislav Kučera
- Ansichtskarten-Serie
von Vratislav Kučera

32-34

Zreštaurovaný figurálny úl
(Jarmila Hluchová)

- Restored figurative beehive
- Ein restaurierter figuraler
Bienenstock

35-37

Úspešný piešťanský nohejbalista (Miloš Fabian)

- A successful football tennis player from Piešťany
- Erfolgreicher Fußballtennis-Spieler aus Piešťany

38-41

Piešťanský Mestský park (Eva Wernerová)

- Piešťany Town Park
- Der Stadtpark von Piešťany

42-45

Botanik Karel Domin a Piešťany (Marián Klčo)

- Botanist Karel Domin and Piešťany
- Botaniker Karel Domin und Piešťany

46-47

Jašterice milujú teplo

- (Roman Tibenský)
- Lizards need warm weather
- Eidechsen brauchen Wärme

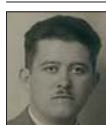
48-49

Jar labutí (Kornel Duffek)

- The spring of swans
- Der Frühling
der Schwäne

50-52

Emil Veselý - gynekológ bez konkurencie (Robert Bača)

- Emil Veselý - the gynaecologist without competition
- Emil Veselý - ein Frauenarzt ohne Konkurrenz

53-56

Osobnosti džezu na Hankových fotografiách (Kornel Duffek)

- Jazz personalities in photographs by Mr Hank
- Persönlichkeiten der Jazz-Szene auf Hanks Fotografien

AUPARK

PRICHÁDZA DO PIEŠŤAN

AUPARK'S COMING TO PIEŠŤANY
DER AUPARK KOMMT NACH PIEŠŤANY

Mária Juritková
Vizualizácie Aupark Piešťany

História mimoriadneho miesta z 18. storočia, obľúbeného verejného parku na brehu Dunaja, sa pred niekoľkými rokmi stala inšpiráciou pre vybudovanie a pomenovanie moderného nákupno-zábavného centra v Bratislave, ktoré od začiatku hrdo nosí názov AUPARK. Počas svojej existencie sa zapísal do povedomia ako atraktívne kultúrno-spoločenské miesto, ktoré ruka v ruke so Sadom Janka Kráľa opäť prebudilo obľúbenú a vyhľadávanú lokalitu.

A few years ago, the history of an extraordinary 18th century place, a famous park on the bank of the River Danube, inspired developers to build a modern shopping mall and leisure centre in Bratislava and to proudly give it the name AUPARK. Since its existence it has gradually become a place that people immediately associate with attractive culture, socialising and entertainment. All of this combined with the adjoining park, Sad Janka Kráľa, has transformed the area into a favourite and much sought-after location.

Die Geschichte eines außergewöhnlichen Ortes aus dem 18. Jahrhundert, eines beliebten öffentlichen Parks am Ufer der Donau, diente als Inspiration zur Errichtung und Benennung eines modernen Einkaufs- und Erlebnisentrums in Bratislava, welches von Anfang an stolz den Namen „AUPARK“ trägt. Seit seiner Existenz schrieb es sich in das Bewusstsein der Menschen als attraktiver kultureller Mittelpunkt ein, der zusammen mit der Parkanlage „Sad Janka Kráľa“ diese beliebte und gern gesuchte Lokalität erneut zum Leben erweckte.

O veľkej úspešnosti značky Aupark svedčí aj plánovaná realizácia tohto projektu na Slovensku i v Českej republike v mestách Žilina, Košice, Piešťany, Trenčín, Ružomberok, Brno, Ostrava a Hradec Králové. Po Bratislave ako prvý otvorí svoje brány piešťanský Aupark. Moderné nákupno-zábavné centrum mestského typu vytvára dokonalú symbiózu s charakterom a štatútom svetoznámeho kúpeľného mesta Piešťany a na 10130 metroch štvorcových prináša výnimočnú ponuku pre nákupy i zábavu nielen pre obyvateľov, ale aj návštevníkov mesta.

Aupark uspokojí dopyt zákazníkov po jedinečnom mieste pre nákupy a zábavu v Piešťanoch - skladba značiek, komodít a služieb, ich vysoký štandard a tematická lokalizácia v rámci centra zmenia dovtedajší pohľad na nakupovanie v rámci regiónu.

Poseadenie pri káve, relax vo fitness, ale aj pracovné stretnutia nadobudnú nový rozmer - Aupark Piešťany na jednom mieste spojí príjemné s užitočným v príťažlivom prostredí. Aupark sa stane ideálnym miestom pre trávenie voľného

času a ponúkne pridanú hodnotu popri nakupovaní ako skvelú alternatívu k dovtedy existujúcej ponuke v meste i okolí.

Výborná dostupnosť a bezprostredná blízkosť pešej zóny a dopravných tepien budú neustále prinášať pulzujúci život do mestského centra.

Nákupno-zábavné centrum je situované v srdci kúpeľného mesta, v tesnej blízkosti pešej zóny a historického centra, neďaleko Kúpeľného ostrova. V pešej vzdialenosti projektu sa nachádzajú vlaková a autobusová stanica, čo spolu s napojením na hlavný cestný ťah, diaľnicu a letisko vytvára ideálnu dostupnosť aj pre návštevníkov, ktorí prichádzajú zo zahraničia a iných lokalít na Slovensku. Aupark Piešťany zároveň ponúka 390 parkovacích miest.

Dizajnerský koncept Auparku v Piešťanoch bol navrhnutý s ohľadom na najmodernejšie architektonické trendy v retailovej oblasti. S použitými vysokokvalitnými prírodnými materiálmi ako sklo, kameň, oceľ a drevo, a veľkorysťou pasáží aj parkovisk, poskytuje návštevníkom Auparku

Piešťany maximálny komfort. Množstvo zelene a denného svetla v interiéri, neustála výmena vzduchu, prehľadné dispozičné riešenie a jednoduchá orientácia v rámci budovy dotvárajú príjemnú atmosféru v nákupno-zábavnom centre.

Aupark Piešťany poskytne pestrý mix značiek spolu v 65 prevádzkach. V rámci obchodov budú zastúpené významné módné značky ako Orsay, New Yorker, Colins, športové ako Nike, Exisport, Adidas, spodná bielizeň Lamarc, Bepon, supermarket Billa, veľké kníhkupectvo Panta Rhei, kaderníctvo Klier, Vital lekáreň, optika Siloe, 101 drogerie či Tatra banka, pre deti Alltoys a Bublina. Gastronomické zážitky a relax zabezpečia prevádzky Pizza Mizza, Sunshine asian restaurant, Papa Chicken, či Choco Arden. V piešťanskom Auparku nájdete aj kvetinarstvo Stempok, Sona shoes, Sušené ovocie, cestovnú kanceláriu Satur, bižutériu Spleen, doplnky Bagger, a omnoho viac ...

Tak ako značka Aupark v Bratislave, aj centrum v Piešťanoch bude okrem pestrej ponuky tovarov a služieb prinášať návštevníkom pravidelné sezónne a jedinečné akcie pre dospelých aj deti, aktívne sa zapájať do života mesta a v neposlednom rade filantropickými aktivitami prispievať k zveľadovaniu svojho okolia. ■

The great success of the Aupark brand has been proved by a well-planned implementation of the project throughout Slovakia and the Czech Republic, where it appears in the cities of Žilina, Košice, Piešťany, Trenčín, Ružomberok, Brno, Ostrava and Hradec Králové. The Piešťany Aupark will be the first to open its gates since the one in Bratislava. The modern urban shopping and relaxation centre creates a perfect symbiosis with the character and status of Piešťany, a world-known spa town. Within its 10130 m², exceptional offers for shoppers and leisure seekers alike will be available not only for inhabitants of the town, but for visitors as well.

Aupark will satisfy customers' demands for a unique place to shop and have fun in Piešťany. The composition of brands, commodities and services, their high standard and its apt placement within the centre will change the present perspective of shopping within the region.

Having a coffee, relaxing in a fitness centre, even business meetings will now

take on a new dimension – Aupark Piešťany will unite the pleasant with the effective in an attractive environment. As an excellent alternative to what the town and surrounding area currently offer, Aupark will become an ideal place to spend your free time and it will provide your shopping with an extra added value. Superb accessibility and the immediate proximity of the pedestrian zone and roads will bring a non-stop buzz into the town centre. The shopping and leisure centre is situated in the heart of the spa town, in the close vicinity of the pedestrian zone and the historical centre, close to the Spa Island.

Within walking distance from the building, there are bus and train stations, which, since they are connected to the main road, motorway and the airport, create ideal accessibility even for visitors from abroad and other areas of Slovakia. Aupark Piešťany will also offer 390 parking spaces.

The Piešťany Aupark draft design was planned taking into account the most modern architectural trends in the retail field. Using the highest quality natural materials such as glass, stone, steel and wood, and with its generous arcades and

parking places, it provides its visitors with maximum comfort. Abundance of greenery and daylight in its interior, constant air-conditioning, a clear layout and simple space-finding within the building will all contribute to the pleasant atmosphere of the shopping and leisure centre.

Aupark Piešťany will provide a varied mixture of brand names in its 65 shops. Visitors will be pleased to find such well-known fashion brands as Orsay, New Yorker, Collins, and the sport brands Nike, Exisport, Adidas, along with the lingerie of Lamarc and Bepon, and also a Billa supermarket, the large-scale bookshop Panta Rhei, a Klier hairdresser's, a Vital pharmacy, Siloe glasses, „101 drogérie“ drug-store as well as a branch of Tatra Bank. The children will certainly make a bee-line for Alltoys and Bublina. Dining and relaxation will be provided by Pizza Mizza, Sunshine Asian restaurant, Papa Chicken or Choco Arden. You will also find the flower shop Stempok, Sona shoes, Sušené ovocie (Dry fruit shop), a Satur travel agency, Spleen jewellery, Bagger accessories, and many others...

Just as Aupark in Bratislava does, the centre in Piešťany will also, along with its

manifold goods and services, offer customers regular seasonal and one-time sales as well as activities for adults and children. It will be actively engaged in the life of the town, and last, but not least, will also contribute to the development of the town and the surrounding area through its philanthropic activities. ■

Von großem Erfolg der Marke „Aupark“ zeugt auch die geplante Realisierung dieses Projektes in der Slowakei und der Tschechischen Republik, konkret in den Städten Žilina, Košice, Piešťany, Trenčín, Ružomberok, Brno, Ostrava und Hradec Králové. Als Erster nach Bratislava eröffnet seine Tore der Aupark in Piešťany. Das moderne innerstädtische Einkaufs- und Erlebniszentrum bildet eine vollkommene Symbiose mit dem Charakter und dem Status der weltweit bekannten Stadt Piešťany und bringt auf einer Fläche von insgesamt 10.130 Quadratmetern nicht nur für die Einwohner ein einmaliges Angebot an Einkaufsmöglichkeiten und Unterhaltung,

sondern auch für die Besucher der Stadt.

Der Aupark befriedigt die Nachfrage der Kunden nach einem einzigartigen Ort in Piešťany, an dem sich das Einkaufen mit Vergnügen verbinden lässt. Die Zusammensetzung der Marken, Produkte und Dienstleistungen, deren hoher Standard und thematische Anordnung im Rahmen des Zentrums, verändern die bisherige Sichtweise auf das Einkaufen in dieser Region.

Das Kaffeetrinken, die Entspannung im Fitnesszentrum, aber auch geschäftliche Treffen bekommen eine neue Dimension. Der Aupark Piešťany verbindet Angenehmes mit Nützlichem unter einem Dach, in einer attraktiven Umgebung. Das Zentrum wird ein idealer Ort für Freizeitaktivitäten und kann neben den Einkaufsmöglichkeiten mit einigen Extras aufwarten, als hervorragende Alternative zu dem bisher vorhandenen Angebot in der Stadt und ihrem Umkreis.

Die äußerst gute Erreichbarkeit, zusammen mit der unmittelbaren Nähe der Fußgängerzone und der Verkehrsadern, werden stets für ein pulsierendes Leben im Stadtzentrum sorgen.

Das Einkaufs- und Erlebniszentrum befindet sich im Herzen der Kurstadt, direkt an der Fußgängerzone und des historischen

Zentrums, unweit der Kurinsel. In fußläufiger Entfernung befinden sich der Zug- und Busbahnhof, was zusammen mit der Anbindung an den Hauptstraßenzug, die Autobahn und den Flughafen auch für Besucher aus dem Ausland und anderen Regionen der Slowakei eine ideale Erreichbarkeit schafft. Gleichzeitig bietet das Zentrum 390 Parkplätze.

Das Designkonzept des Auparks in Piešťany wurde unter Berücksichtigung der modernsten architektonischen Trends im Bereich des Einzelhandels entworfen. Durch die Anwendung qualitativ hochwertiger Materialien wie Glas, Stein, Stahl und Holz sowie die Weiträumigkeit der Passagen und der Parkplätze, bietet es den Besuchern das höchste Maß an Komfort. Das Interieur mit viel Grün und Tageslicht, stetige Luftzirkulation, übersichtliche Raumteilung und gute Orientierung innerhalb des Gebäudes runden das angenehme Ambiente des Einkaufs- und Erlebniszentrums ab.

Der Aupark Piešťany bietet eine große Vielfalt an Marken in 65 Geschäften. Vertreten sind unter anderem aktuelle Modemarken wie „Orsay“, „New Yorker“ und „Colins“, die Sportmarken „Nike“, „Exisport“ und „Adidas“, die Unter-

wäschemarken „Lamarc“ und „Bepon“, der Supermarkt „Billa“, die weiträumige Buchhandlung „Panta Rhei“, der Friseursalon „Klier“, die Apotheke „Vital“, die „Siloe-Optik“, die Drogeriekette „101“, eine Filiale der Tatra-Bank und für Kinder die Geschäfte „Alltoys“ und „Bublina“. Für kulinarische Erlebnisse und Erholung sorgen Einrichtungen wie „Pizza Mizza“, „Sunshine Asian Restaurant“, „Papa Chicken“ oder „Choco Arden“. Außerdem finden Sie hier den Blumenfachhandel „Stemprok“ und die Geschäfte „Sona Shoes“, Modeschmuck „Spleen“, Accessoires „Bagger“ und „Sušené ovocie“ (Trockenfrüchte), das Reisebüro „Satur“ und viele andere...

Ähnlich wie der „Aupark“ in Bratislava, wird auch das Zentrum in Piešťany seinen Besuchern neben dem vielfältigen Angebot an Verkaufsgütern und Dienstleistungen regelmäßige Saison- und Sonderangebote für Erwachsene und Kinder anbieten, sich aktiv am Leben der Stadt beteiligen und nicht zuletzt durch philanthropische Aktivitäten zur Prosperität seines Umfeldes beitragen. ■

NOVINKY Z PIEŠŤANSKÉHO

NEWS FROM
THE PIEŠŤANY
INFORMATION
CENTRE

AKTUELLES AUS DEM
INFORMATIONSZENTRUM
PIEŠŤANY

Martina Marová Foto Martin Palkovič

Pre obyvateľov a domácich i zahraničných návštevníkov mesta je dôležité, aby mali možnosť jednoduchou a dostupnou formou získať informácie o dianí v meste, významných podujatiach, kultúrno-historických či prírodných zaujímavostiach. Piešťanské informačné centrum si uvedomuje túto potrebu a svojou bohatou edičnou činnosťou sa snaží pokryť široké spektrum záujmu svojich návštevníkov. Aj v uplynulom roku pripravilo niekoľko zaujímavých informačných materiálov vo viacjazyčnej mutácii s cieľom zvýšiť úroveň svojich služieb a prispieť tak k pozitívnemu vývoju cestovného ruchu v Piešťanoch.

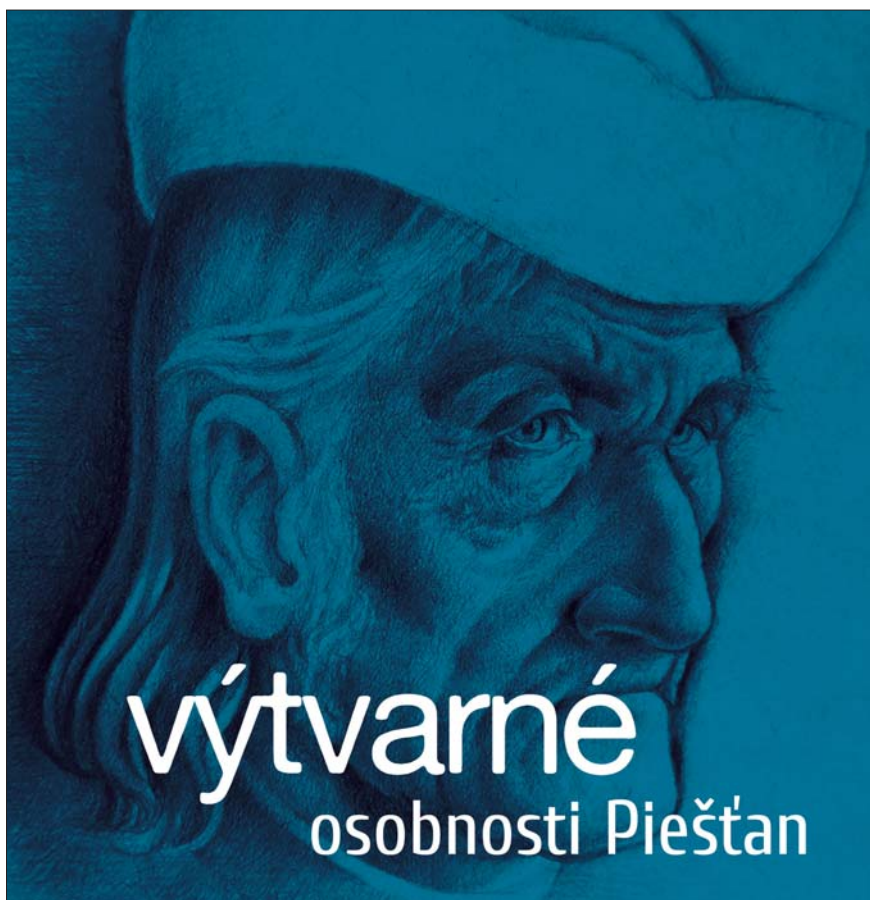
Základnou pomôckou pre orientáciu v meste je mapa, ktorú vám v PIC na požiadanie bezplatne poskytnú. Informácie o možnostiach športového vyžitia v Piešťanoch i zaujímavé tipy na výlety nájdete v materiáli s názvom Aktívny oddych. O významných kultúrnych podujatiach, ktoré sa oplatí navštíviť, sa dozviete v bulletine Kultúra a zábava v Piešťanoch a okolí. Tematika umenia a kultúry je venovaný aj informačný materiál Pamiatky ľudovej kultúry a brožúra Výtvarné osobnosti Piešťan, ktorá nadväzuje na Literárne osobnosti Piešťan. Zaujímavosti regionálnej fauny vám priblížia prospekty Motýle Piešťan a okolia a Vtáctvo Slňavy.

Významným počínom bolo zostavenie

Mesto Piešťany každoročne priláka stovky návštevníkov, ktorí sem prichádzajú za rekreáciou a oddychom. To, čo robí naše mesto atraktívnym, nie je len jeho poloha, príjemné podnebie, nádherné parky, ale aj pestrý kultúrny a spoločenský život spolu s bohatými možnosťami športového vyžitia.

Every year the town of Piešťany attracts hundreds of visitors who come here for recreation and relaxation. Our town is attractive not only due to its position, pleasant climate and beautiful parks but also thanks to its eventful cultural and social life as well as plentiful sports facilities.

Alljährlich zieht die Stadt Piešťany hunderte Besucher an, die hier Erholung und Entspannung suchen. Das, was unsere Stadt so attraktiv macht, ist nicht nur ihre Lage, das angenehme Klima und die wunderschönen Parks, sondern auch ein vielfältiges kulturelles und gesellschaftliches Leben, zusammen mit einem reichhaltigen Angebot an sportlichen Aktivitäten.

▲ Medzi novinky v edičnej činnosti PIC patrí brožúrka Výtvarné osobnosti Piešťan.

A brochure Výtvarné osobnosti Piešťan (Piešťany's Fine Art Figures) is a novelty among the PIC editing activities.

Zu den Neuheiten in der Verlagsarbeit des PIC gehört die Broschüre „Výtvarné osobnosti Piešťan“.

▲ Sídlo Piešťanského informačného centra.
The Piešťany Information Centre site.
Sitz des Informationszentrums (PIC) von Piešťany

dvojazyčnej farebnej publikácie *Stromy Piešťan - Die Bäume von Piešťany*, mapujúcej vzácne dreviny na území mesta. Kniha je prvou svojho druhu na Slovensku a na jej vydanie nadväzuje aj rovnomená edícia pohľadníc a záložiek.

Zoznam prospektov vydaných v roku 2009 dopĺňa skladačka obsahujúca základné fakty o meste Piešťany a bulletin o mestskej knižnici a PIC. Okrem toho sú k dispozícii aj mnohé ďalšie materiály s užitočnými informáciami, napríklad o možnostiach ubytovania a stravovania v Piešťanoch, zaujímavých miestach na vychádzky či cykloturistiku, architektonických pamiatkach, prírodných vzácnostiach a pod. Všetky spomínané materiály sú dostupné v Piešťanskom informačnom centre na Pribinovej ulici č. 2. ■

It is important for both native and foreign visitors to Piešťany to have the opportunity to gather information about activities in the town, significant events and interesting facts about culture, history and nature in an easy and available way. The Piešťany Information Centre (PIC) is aware of this need and tries to cover the wide spectrum of interests of its visitors by means of rich publishing activities. Several interesting information materials, in multilingual translations, were published last year with an aim to increase the quality of its services and thus to contribute to a positive development of tourism in Piešťany.

Maps are a basic tool for the orientation in a town. They are

obtainable in PIC for free. You can find information about sports facilities in Piešťany and interesting tips for trips in the material named *Active Relaxation*. Learn about significant cultural events, which are worth visiting, from the bulletin *Culture and Entertainment in Piešťany and its Surroundings*. The information material, *Folk Culture Works of Art*, the brochure *Art Personalities of Piešťany* preceded by *Literary Personalities of Piešťany* deal with art and culture. Interesting facts of regional fauna are described in the brochures *Butterflies of Piešťany Environs* and *Birds of Slňava*.

The creation of the coloured bilingual publication *Trees of Piešťany (Stromy Piešťan - Die Bäume von Piešťany)*, which describes rare trees on the territory of the town, was an important step. The book is the first of its kind in Slovakia

and its publication has been followed by an edition of postcards and bookmarks by the same name.

The list of booklets published in 2009 is complemented by a folding brochure containing basic facts about the town of Piešťany and a bulletin about the Town Library and PIC. Various other materials with useful information are available. Such as possibilities of accommodation and eating out in Piešťany, interesting places for walks and bicycle touring, architectural sights, natural rarities etc. All the above mentioned materials are available at the Piešťany Information Centre in Pribinova Street #2. ■

Publikationstätigkeit das breite Interessensspektrum seiner Besucher zu decken. Auch im vergangenen Jahr bereiteten seine Mitarbeiter eine Vielfalt an interessantem Informationsmaterial in mehrsprachiger Ausführung vor, mit dem Ziel, das Dienstleistungsniveau zu erhöhen und auf diese Art zu einer positiven Entwicklung des Reiseverkehrs in Piešťany beizutragen.

Die grundlegende Orientierungshilfe stellt ein Stadtplan dar, der Ihnen das Informationszentrum Piešťany (PIC) auf Anfrage kostenlos zur Verfügung stellt. Informationen zu Möglichkeiten der sportlichen Betätigung in Piešťany sowie interessante Ausflugstipps finden Sie in der Broschüre „Aktívny oddych“ (Aktive Erholung). Über wichtige kulturelle Events, die einen Besuch wert sind, erfahren sie mehr im Bulletin „Kultúra a zábava v Piešťanoch a okolí“ (Kultur und Unterhaltung in Piešťany

Piešťan a okolia“ (Schmetterlinge von Piešťany und Umgebung) sowie „Vtáctvo Sĺňavy“ (Sĺňava und seine Vogelsauna).

Von großer Bedeutung war vor allem die Zusammenstellung einer zweisprachigen Farbpublikation mit dem Titel „Stromy Piešťan - Die Bäume von Piešťany“, die seltene, auf dem Territorium der Stadt vorkommende Gehölze erfasst. Das Buch ist das erste seiner Art in der Slowakei und an die Auflage knüpft außerdem eine gleichnamige Serie von Ansichtskarten und Lesezeichen an. Die Liste der im Jahre 2009 erschienenen Prospekte vervollständigen ein Faltprospekt mit den wichtigsten Daten zur Stadt Piešťany sowie ein Bulletin mit Informationen über die Stadtbibliothek und das PIC. Darüber hinaus steht Ihnen weiteres Material mit nützlichen Informationen zu Unterkunft und Gastronomie in Piešťany, interessanten Orten zum Wandern und Radfahren, architektonischen Denkmälern,

Für die Einwohner wie auch für in- und ausländische Besucher der Stadt ist es wichtig, dass sie einen unkomplizierten und direkten Zugriff auf Informationen über das örtliche Geschehen, bedeutende Veranstaltungen sowie Natur- und kulturhistorische Sehenswürdigkeiten haben. Das Informationszentrum Piešťany ist sich dieser Notwendigkeit bewusst und bemüht sich mittels einer umfangreichen

und Umgebung). Der Thematik Kunst und Kultur sind auch die Broschüren „Pamiatky ľudovej kultúry“ (Denkmäler der Volkskultur) und „Výtvarné osobnosti Piešťan“ (Persönlichkeiten der bildenden Kunst aus Piešťany) gewidmet. Letztere knüpft an die Publikation „Literárne osobnosti Piešťan“ (Persönlichkeiten der Literatur aus Piešťany) an. Interessantes über die regionale Fauna vermitteln Ihnen die Prospekte „Motýle

▲ V centre nájdete množstvo informačného materiálu o Piešťanoch.
In the centre you can find a lot of information handouts about Piešťany.
Im Zentrum finden Sie umfangreiches Informationsmaterial zu Piešťany.

Naturesehenswürdigkeiten und anderem zur Verfügung. Alle erwähnten Publikationen erhalten Sie im Informationszentrum Piešťany, in der Pribinova Straße 2. ■

► Už štvrtý ročník speváckeho festivalu Vianočné impresie sa uskutočnil 5. decembra v Dome umenia. Podujatie, ktoré má prispieť k hlbšiemu vnímaniu a prežívaniu adventu v tomto roku navštívili spevácke zbory z Luhačovic, Hajdúnánásu (na snímke) a Bojníc. Hostiteľom bol domáci Coro Laudamus.

The fourth year of the singing festival "Christmas Impressions" was held on 5 December in the House of Art. This year choirs from Luhačovice, Hajdúnánás (in the photograph) and Bojnice performed at the event, which is meant to contribute to a deeper perception and awareness of advent. The local Coro Laudamus was the host.

Am 5. Dezember fand im Haus für Kunst bereits zum 4. Mal das Gesangsfestival „Vianočné impresie“ (Weihnachtsimpressionen) statt. An der Veranstaltung, die zu einem tieferen Empfinden und Erleben der Adventszeit beitragen soll, nahmen in diesem Jahr Chöre aus Luhačovice, Hajdúnánás (siehe Foto) und Bojnice teil. Die Rolle des Gastgebers übernahm der heimische „Coro Laudamus“.

Retrospektívnu výstavu MOSTY 2003-2009 otvoril 14. januára primátor mesta Piešťany Remo Cicutto v bratislavskej Dvorane ministerstva kultúry. Spoločná výstava štyroch desiatok umelcov zo siedmich krajín Európskej únie odkazuje na tradíciu stretnutí slovenských a zahraničných umelcov v Piešťanoch. Autorkou projektu je Zora Petrášová (vpravo).

A retrospective exhibition THE BRIDGES 2003-2009 was opened by the mayor of Piešťany, Remo Cicutto, in the Exhibition Hall of the Ministry of Culture in Bratislava on 14 January. The combined exhibition of forty artists from seven countries of the European Union is based on a tradition of meetings of Slovak and foreign artists in Piešťany. Zora Petrášová (on the right) is the creator of the project.

Der Bürgermeister der Stadt Piešťany, Remo Cicutto, eröffnete am 14. Januar im Festsaal des Kultusministeriums in Bratislava die retrospektive Ausstellung „MOSTY 2003-2009“ (Brücken 2003-2009). Die gemeinsame Ausstellung von 40 Künstlern aus sieben Ländern der Europäischen Union verweist auf die Tradition der Treffen von slowakischen und ausländischen Künstlern in Piešťany. Autorin des Projektes ist Zora Petrášová (r.).

► V Art Jazz Gallery Doda Šošoku bola 26. januára prezentovaná ojedinelá publikácia s názvom KDE SME? MENTÁLNE MAPY SLOVENSKA. Jej autori (zľava) Grigorij Mesežnikov, Zora Bútorová, Martin Bútor a Miroslav Kollár sa v nej venovali vývoju Slovenska v období rokov 1989 - 2009.

A rare publication named WHERE ARE WE? THE MENTAL MAPS OF SLOVAKIA was presented in Doda Šošoka's Art Jazz Gallery on 26 January. Its authors (left) Grigorij Mesežnikov, Zora Bútorová, Martin Bútor a Miroslav Kollár deal with the development of Slovakia from 1989 to 2009 in this book.

In dem Szene-Restaurant „Art Jazz Gallery“ von Dodo Šošoka wurde am 26. Januar eine einzigartige Publikation mit dem Titel „KDE SME? MENTÁLNE MAPY SLOVENSKA“ (Wo sind wir? Mentale Karten der Slowakei) vorgestellt. Die Autoren (l.) Grigorij Mesežnikov, Zora Bútorová, Martin Bútor a Miroslav Kollár widmeten sich darin der Entfaltung der Slowakei im Zeitraum von 1989 bis 2009.

Udalosti - návštevy - stretnutia

Events - Visits - Meetings ▪ Ereignisse - Besuche - Treffen

Koncert skupiny Cigánski diabli je pre milovníkov hudby v Piešťanoch vždy veľkým sviatkom. V ich januárovom vystúpení v Dome umenia nechýbali originálne diela, odvážne aranžmány, neobvyklé hudobné kombinácie a hudobné experimenty. Zážitkom boli cigánske piesne v podaní Silvie Šarköziovej.

The concert of the band Cigánski diabli (Gipsy Devils) is always a big feast for music lovers in Piešťany. Their performance in the House of Art in January included original songs, courageous arrangements, unusual musical combinations and musical experiments. Gipsy songs presented by Silvia Šarköziová were an experience.

Ein Konzert der Gruppe „Cigánski diabli“ (Zigeuner Teufel) ist für Musikliebhaber in Piešťany immer ein großes Ereignis. Während des Januar-Auftritts im Haus der Kunst fehlten auch ihre originellen Kompositionen, gewagten Arrangements, ungewöhnlichen Musik-Kombinationen und musikalischen Experimente nicht. Ein besonderes Erlebnis stellten Zigeuner Lieder, aufgeführt von Silvia Šarközi, dar.

Karikatúra má v Piešťanoch veľmi dobré zázemie. Potvrdila to aj výstava v Piešťanskom informačnom centre, na ktorej prezentoval svoju tvorbu domáci ilustrátor a psychológ Vojto Haring. Jeho kreslené vtipy dokážu vyčariť úsmev a odovzdať posolstvo aj bez „slov v obláčikoch“.

Caricatures have strong roots in Piešťany. This was proved by an exhibition in the Piešťany Information Centre where Vojto Haring, a local illustrator and psychologist, presented his work. His drawn jokes can bring a smile to your face and convey a message even without 'words in bubbles'.

Die Karikatur verfügt in Piešťany über eine ausgesprochen gute Plattform. Dies bestätigte auch die Ausstellung im Informationszentrum von Piešťany (PIC), in deren Rahmen der heimische Illustrator und Psychologe Vojto Haring seine Werke präsentierte. Seine gezeichneten Witze schaffen es auch ohne Worte in Sprechblasen zu amüsieren und eine Botschaft zu übermitteln.

V Piešťanoch žije najstarší otužiliec na Slovensku - Karol Kevan, ktorý sa dožil 86 rokov. Svoje narodeniny oslávil 13. februára už tradične – plávaním vo Váhu. Spoločnosť mu tvoril dlhý rad gratulantov, s ktorými ho spája spoločná láska k ľadovej vode.

The oldest ice swimmer in Slovakia, Karol Kevan, lives in Piešťany. On 13 February, he celebrated his 86th birthday traditionally - by swimming in the Váh River. A lot of people, with a common love for icy water, congratulated him on his birthday.

In Piešťany lebt der älteste Eisschwimmer der Slowakei – der inzwischen 86-jährige Karol Kevan. Seinen Geburtstag am 13. Februar feierte er traditionell - mit einigen Schwimmrunden in der Waag. Gesellschaft leistete ihm dabei eine lange Reihe Gratulanten, die seine Leidenschaft für das eisige Wasser teilen.

► Aj tento rok sa Mesto a Kúpele Piešťany prezentovali v spoločnom stánku na veľtrhu cestovného ruchu Slovakiatour. Hlavným motívom piešťanskej expozície bol mestský park. V úvode veľtrhu bola verejnosti predstavená veverička - typická obyvateľka parku, ktorá sa stala maskotom tohtoročného leta. Na snímke sprava prezident SR Ivan Gašparovič a primátor Piešťan Remo Cicutto.

The town of Piešťany and the Spa were presented together in one stall at this year's travel agent's fair Slovakiatour in Bratislava. The main theme of the Piešťany exposition was a squirrel - a typical park inhabitant, which became the mascot for the upcoming summer. In the picture from right: Ivan Gašparovič, President of the Slovak Republic and Remo Cicutto, Mayor of Piešťany.

Auch in diesem Jahr präsentierten sich die Stadt und das Heilbad Piešťany auf der Internationalen Tourismusmesse „Slovakiatour“ mit einem gemeinsamen Stand. Das Leitmotiv der Exposition aus Piešťany bildete der Stadtpark. Zu Beginn der Messe wurde den Besuchern ein typischer Parkbewohner - das Eichhörnchen - vorgestellt, das zum Maskottchen des diesjährigen Sommers wurde. Foto: der slowakische Präsident Ivan Gašparovič (r.) und der Bürgermeister von Piešťany Remo Cicutto.

► Na začiatku cyklotrasy okolo jazera Slňava víta okoloidúcich dinosaur Dino. Symbol aktívneho oddychu na Slňave bol vyrezaný z dreva, ktoré tam doplavil Váh. Jeho tvorcovia organizujú v máji na nábreží pri Krajinskom moste rezbárske sympóziu spojené s výstavou, pokus o prekonanie rekordu v najväčšom počte cyklistov i fotografickú súťaž.

Dino, the dinosaur, welcomes passers-by at the beginning of cycle track around Slňava Lake. The symbol of active-relaxation at the lake was carved into a piece of driftwood found in river. Its creators are planning a wood-carvers workshop and an exhibition at the river side next to the Krajinský Bridge in May. The event will be accompanied by an attempt to break the record for the highest number of bikers and a photo competition.

Am Beginn des Radrundweges um den See Slňava begrüßt der Dinosaurier Dino alle Passierenden. Das Maskottchen der aktiven Erholung am Slňava wurde aus von der Waag angeschwemmtem Holz geschnitzt. Im Mai veranstalten seine Schöpfer am Ufer nahe der „Krajinský“ Brücke ein Schnitzer-Treffen, verbunden mit einer Ausstellung, einem Versuch den bestehenden Rekord in der Höchstanzahl der Radfahrer zu brechen und einem Foto-Wettbewerb.

► Piešťanské atlétky Anna Matúšová (vľavo) a Anna Mária Halmová získali na Svetových hrách veteránov dve zlaté a jednu striebornú medailu. Slovensko malo na podujatí, ktoré hostilo 28 000 športovcov z 95 krajín sveta iba 9 zástupcov. Svetové hry veteránov sa konali na jeseň v Sydney, ďalšie budú o 4 roky v Turíne.

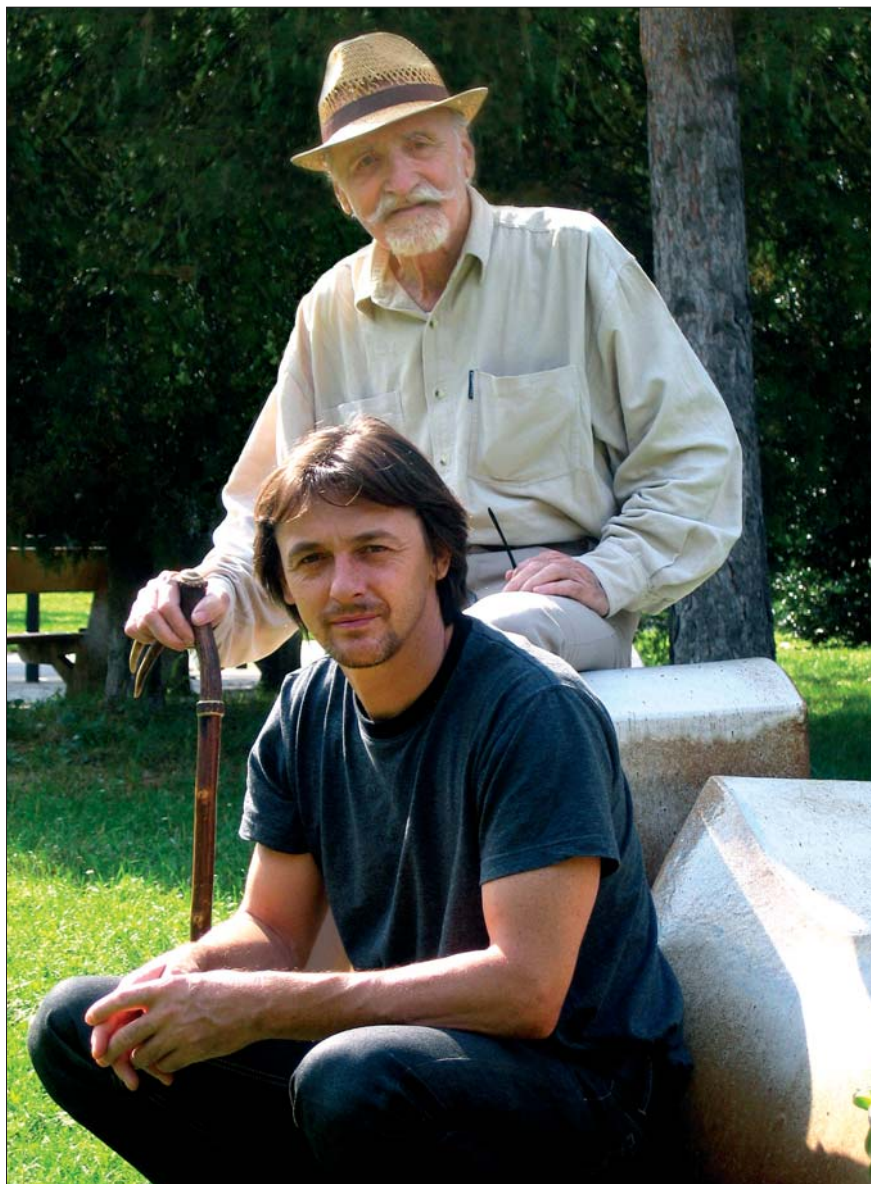
The Piešťany athletes Anna Matúšová (left) and Anna Mária Halmová won two gold and one silver medal at the World Masters Games. Slovakia was represented by just 9 people at the event, which hosted 28,000 sportsmen from 95 countries. The World Masters Games took place in Sydney last autumn. The next games will be held in four years in Turin, Italy.

Die Leichtathletinnen Anna Matúšová (l.) und Anna Mária Halmová aus Piešťany gewannen bei den Weltspielen der Veteranen eine Silber- und zwei Goldmedaillen. Bei diesem Event mit insgesamt 28.000 Sportlern aus 95 Ländern der Welt wurde die Slowakei von nur neun Wettkämpfern vertreten. Die Weltspiele der Veteranen wurden im Herbst in Sydney ausgetragen, die nächsten sollen in vier Jahren in Turin stattfinden.

Magister Miroslav Jakubčík je výtvarník a dizajnér s rozsiahlym záberom - od drobnej úžitkovej keramiky, svietidiel, plastík, dizajnu laminátového nábytku až po filmové dekorácie (Opičí kráľ, dizajn karosérie auta a interiérov pre americký film Liga výnimočných či muzikál Rusalka). Pochádza z Piešťan, ale slávnym sa stal v Prahe.

Miroslav Jakubčík, who has a master's degree, is an artist and designer involved in numerous activities ranging from tiny utility ceramics, lamps, plastic arts, designs of laminated furniture to film decorations: "The Monkey King", the design of the car coachwork and interiors for the American film "The League of Extraordinary Gentlemen" as well as the musical "Rusalka" (The Water Nymph). He comes from Piešťany but has become famous in Prague.

Magister Miroslav Jakubčík ist ein bildender Künstler und Designer mit einem breiten Schaffensfeld - von kleiner, zweckgebundener Keramik über Leuchtkörper, Plastiken und Möbeldesign bis hin zu Filmkulissen (Monkey King - Ein Krieger zwischen den Welten, Design der Autokarosserie sowie der Innenräume für den US-Film „Die Liga der außergewöhnlichen Gentlemen“ und für das Musical „Die kleine Meerjungfrau“). Er stammt aus Piešťany, seinen Ruhm jedoch erlangte er in Prag.

▲ Portrét s otcom.
A portrait with his father.
Ein Portrait mit dem Vater

MIROSLAV JAKUBČÍK

V PIEŠŤANOCH TAKMER NEZNÁMY

MIROSLAV JAKUBČÍK-ALMOST UNKNOWN IN PIEŠŤANY

MIROSLAV JAKUBČÍK- IN PIEŠŤANY FAST UNBEKANNT

Jana Obertová Foto archív Miroslava Jakubčíka

Prívlastok „slávny“ sa mi zdá byť trochu prehnaný. Robím síce zaujímavé veci, ale takých ľudí je v Prahe viac. K tým filmom môžete pridať Kľiatbu bratov Grimmovcov alebo kultový film Duna. Pre české filmy som za posledné dva roky robil väčšinu dekorácií - do rozprávky Peklo s princeznou či dekorácie do filmu Jana Hřebejka Kawasakiho ruže atď.

■ Vášho otca, rodáka z Moravy, po skončení štúdiá na Zlínskej UMPRUM zaviedla práca alebo osud na Slovensko. Pôsobil na viacerých miestach ako pracovník ÚĽUV-u, na Liptove si našiel svoju životnú lásku a usadil sa s rodinou v Piešťanoch. Piešťany boli mestom vášho detstva, ale už po skončení základnej školy ste sa s Piešťanmi rozlúčili. Kam osud zaviedol vás? Najskôr som sa vyučil za keramikára v Břevlavi na Morave. Potom som pokračoval na Strednej keramickej škole v Bechyni a s dvojročnou vojenskou prestávkou som završil svoje štúdiá na Vysokej škole umeleckopriemyslovej v Prahe. Už popri štúdiu som sa začal živiť ako keramikár, a keď som absolvoval VŠ, mal som v dielni niekoľko učňov a hrnčiarov. Bola to dobre rozbehnutá dielňa. Pomaly som však prechádzal na objednávky, ktoré boli pre mňa zaujímavejšie - sochárske a dizajnérske práce. Keramickú výrobu som po čase zatvoril.

■ Diela vášho otca sú v zbierkovom fonde keramiky SNG, získal niekoľko ocenení, medzi nimi aj cenu z talianskeho Faenze. Od úžitkovej keramiky prešiel k priestorovým plastikám a sochám a jeho novátorstvom bolo využívanie kameniny a spojenie tohto

materiálu so sklom. Vaša tvorba sa spája s modernými materiálmi ako laminát, kov, sklo, ale napríklad váš autorský servis Ufo je z kameniny s glazúrou. Nezapriete teda, že ste synom keramikára? Čo bolo dosiaľ pre vás najväčšou výzvou, najzaujímavejšou prácou? Samozrejme, keramiku mám rád, ale už dávno som si uvedomil, že to je pre mňa len jeden veľmi úzky pohľad na výtvarno a svojim obmedzením v technológiách mi po čase nemohla dať toľko, čo som od svojej práce očakával. Nedokážem povedať, čo bolo najväčšou výzvou. Každá nová práca je výzva a nič nenadradujem. Nepozerám sa na svoju prácu ako na niečo prestížne, tak trochu na rozdiel od svojho otca ju vidím ako úplne bežnú profesiu, ktorá je zaujímavá tým, že každá objednávka je odlišná, ale v princípe je to o tom, aby sa to zaplatilo a ja i investor sme boli spokojní.

■ Rodičia azda častejšie prichádzajú za vami a vnukmi do Prahy. Ak pridete do Piešťan a na Slovensko, je tu aj iný dôvod ako návšteva rodičov?

Najskôr malá oprava - už to nie sú len traja vnuci Jakub, Joel a Jáchym, ale aj vnučka Linda! A teraz k vašej otázke - v Piešťanoch mám stále veľa kamarátov, ktorých pokladám za najlepších v mojom živote, pretože od doby, čo som z Piešťan odišiel, som stále zahrabaný v dielni a všetky moje kontakty sa v podstate krúčia okolo práce.

■ V Piešťanoch ste zatiaľ nemali výstavu, keby vám niekto ponúkol, aby ste tu predstavili svoje práce, aká by bola vaša odpoveď?

V princípe sa výstave nebránim, ale neviem,

kto by bol ochotný previezť moje zväčša rozmerné a ťažké veci z Prahy do Piešťan. Dodávkou sa to riešiť nedá. Navyše, pohybujem sa medzi niekoľkými výtvarnými odbormi, takže keď sa rozprávame o výstave, vyvstáva otázka či by to mala byť výstava sochárska, dizajnérska alebo maliarska... ■

find the attribute 'famous' a little bit exaggerated. Although I make interesting things, there are many people like that in Prague. You can also add The Brothers Grimm or the cult film "Dune" to the list of those films. I have made most of the decorations for Czech films in last two years - for the fairy tale "Peklo s princeznou" (Hell With the Princess) as well as decorations for the film by Jan Hřebejk, "Kawasakiho ruže" (Kawasaki's Roses), etc.

■ Work or destiny took your father, a native from Moravia, to Slovakia after finishing his studies at UMPRUM in Zlín (The Academy of Arts, Architecture and Design). He worked in numerous places as an employee of ÚĽUV (The Centre for Folk Art Production). He found the love of his life in Liptov and settled with his family in Piešťany. Piešťany is your

▼ Čalúnená pohovka Alien.
An upholstered sofa Alien.
Polstersofa „Alien“

first childhood town, but you left right after you finished primary school. Where did destiny take you?

First I was trained in ceramics in Břeclav, Moravia. Then I continued at the Secondary School of Ceramics in Bechyně and after a 2-year break for military service, I completed my studies at the Academy of Arts, Architecture and Design in Prague. I had already begun earning my living as a ceramist during my university studies. After graduation, I had several apprentices and potters in my workshop. It was a successful workshop. However, I slowly started to fulfil orders which were more interesting for me - sculpture and design works. And so, I eventually stopped the production of ceramics.

■ Your father's works are in the collection of ceramics at the SNG (The Slovak National Gallery); he was given several awards including the Italian Faenza Award. He gradually moved from utility ceramics to three-dimensional plastic arts and sculptures. The use of earthenware combined with glass was his innovation. Your work is connected with modern materials such as laminate, metal and glass but your signature work (a service) called The Ufo is made of earthenware with a glaze. So you cannot

▲ Ústředná divadelná dekorácia pre Mozartovu operu Don Giovanni v talianskej Ancone.

The main theatre decoration for Mozart's opera "Don Giovanni" in Italian Ancona.

Die zentrale Bühnendekoration für die Mozart-Oper Don Giovanni im italienischen Ancona

▲ Stôl-človek pre talk show Jana Saudka v TV Barrandov.

A table-man for Jan Saudek's talk show in TV Barrandov.

Ein Tisch in der Gestalt eines Menschen für die Talk Show von Jan Saudek im TV-Studio Barrandov

deny that you are the son of a ceramist, can you? What has been the greatest challenge and the most interesting work for you so far? I like ceramics, of course, but I realized a long time ago that this provided only a very limited perspective of art for me and, eventually, ceramics was unable to provide as much as I had imagined due to its technological limitations. I cannot say what the greatest challenge has been. Every new work is a challenge and I do not give precedence to anything. I do not consider my job prestigious. Unlike my father, I see it as a totally common profession, which is interesting because each order is different but, generally, it is about the fact that it should be paid for and the investor and I should be satisfied.

■ Your parents probably visit you and their grandsons in Prague more often. If you come

Das Attribut „berühmt“ kommt mir etwas übertrieben vor. Ich mache zwar interessante Sachen, aber das machen in Prag viele. Zu den erwähnten Filmen können Sie noch den Film „Brothers Grimm“ oder den Kultstreifen Dune - Der Wüstenplanet hinzu zählen. Für tschechische Filme habe ich in den letzten zwei Jahren die meisten Kulissen entworfen - darunter für das Märchen „Peklo s princeznou“ (Eine Höhle mit der Prinzessin) oder den Film von Jan Hřebejk „Kawasakiho růže (Kawasaki's Rose).

■ Ihren Vater, der in Mähren geboren wurde, führte die Arbeit oder das Schicksal nach dem Studienabschluss an der Hochschule für Kunst und Industriedesign (UMPRUM) in Zlín in die Slowakei. Er wirkte als Mitarbeiter des Zentrums für volkstümliches Kunstgewerbe (ÚLUV) an mehreren Posten, lernte in der

der Keramik-Sammlungen der Slowakischen Nationalgalerie (SNG) aufbewahrt, er bekam mehrere Auszeichnungen, darunter einen Preis aus dem italienischen Faenza. Von der zweckgebundenen Keramik wechselte er zu Raumplastiken und Statuen über und seine Innovation beruhte auf der Verwendung von Steingut und der Verbindung dieses Materials mit Glas. Ihre Schöpfungen sind mit modernen Materialien wie Laminat, Metall oder Glas verbunden, aber Ihr Service „Ufo“ ist aus lasiertem Steingut gefertigt. Es lässt sich also nicht bestreiten, dass Sie der Sohn eines Keramikers sind. Was war für Sie bisher die größte Herausforderung, die interessanteste Arbeit?

Natürlich mag ich Keramik, aber ich realisierte bereits vor langer Zeit, dass sie für mich nur einen sehr begrenzten Aspekt des Gestalterischen darstellt und durch die Begrenzungen in ihren Technologien konnte sie mir nach einiger Zeit nicht das bieten, was ich von meiner Arbeit erwartete. Ich kann nicht sagen, was die größte Herausforderung für mich war. Jedes neue Werk ist eine Herausforderung und keines stelle ich über die anderen. Meine Arbeit betrachte ich nicht als einen Beruf mit Prestige. Ein wenig anders als mein Vater sehe ich sie als eine völlig normale Tätigkeit an, die zwar durch die Vielfalt der Aufträge interessant ist, im Prinzip geht es aber doch auch hier darum, dass die Arbeit bezahlt wird und ich und der Auftraggeber zufrieden sind.

■ Es sind wohl Ihre Eltern, die öfter zu Ihnen und ihren Enkeln nach Prag kommen. Falls Sie Piešťany und die Slowakei besuchen, gibt es dafür auch andere Gründe als den Besuch bei Ihren Eltern?

Zuerst eine kleine Berichtigung – es sind nicht mehr nur die drei Enkel - Jakub, Joel und Jáchym - sondern auch eine Enkelin namens Linda. Und nun zu Ihrer Frage – in Piešťany habe ich nach wie vor viele Freunde, die für mich die besten meines Lebens sind, denn seitdem ich fortging, bin ich die meiste Zeit in der Werkstatt vergraben und alle meine Kontakte drehen sich im Grunde nur um die Arbeit.

■ In Piešťany hatten Sie bisher keine Ausstellung. Wenn Ihnen jemand anbieten würde, Ihre Werke hier zu präsentieren, wie würde Ihre Antwort lauten?

Prinzipiell bin ich einer Ausstellung nicht abgeneigt, weiß aber nicht, wer bereit wäre, meine zum größten Teil sehr voluminösen Gegenstände aus Prag nach Piešťany zu überführen. Ein Transporter wäre hierfür keine Lösung. Hinzu kommt noch, dass ich mich innerhalb mehrerer Richtungen der bildenden Kunst bewege, sodass sich, wenn wir uns über eine Ausstellung unterhalten, die Frage stellt, welche Art Kunst präsentiert werden soll - die Bildhauerei, das Design oder die Malerei ... ■

▲ Dizajn a realizácia ceny pre najlepšieho futbalistu roku „Zlatý míč“, bronz a zlato.

The design and execution of the prize for the best football player of the year „Zlatý míč“ (The Golden Football), bronze and gold.

Das Design und die Realisierung des Preises „Zlatý míč“ für den besten Fußballer des Jahres, Bronze und Gold

to Piešťany and Slovakia, are there any other reasons besides visiting your parents?

First I have to correct you a little bit - there are not only three grandsons - Jakub, Joel and Jáchym but also a granddaughter Linda! And now to your question - I still have a lot of friends in Piešťany and I find that they are the best in my life because, since I left Piešťany, I have always been stuck in my workroom and, in fact, all of my contacts are connected with work.

■ You have not had an exhibition in Piešťany so far. If somebody offered you the chance to present your work here, what would your answer be?

In fact, I would not refuse it. However, I do not know who would be willing to transport my mostly bulky and heavy works from Prague to Piešťany. This can't be solved by simply renting a van and loading them in for transport. Moreover, I work in several fields of art so when we are talking about an exhibition, there is a question of whether it should be an exhibition of sculptures, design or paintings... ■

Region Liptov die Liebe seines Lebens kennen und ließ sich mit seiner Familie in Piešťany nieder. Piešťany war die Stadt Ihrer Kindheit, von der Sie sich jedoch nach dem Grundschulabschluss verabschiedet haben. Wo führte Sie das Schicksal hin?

Zuerst absolvierte ich in der mährischen Stadt Bräclav eine Lehre als Keramiker. Dann setzte ich meine Ausbildung an der Fachschule für Keramik in Bečyně fort und nach einer zweijährigen Pause aufgrund des Wehrdienstes beendete ich schließlich meine Lehrzeit mit dem Studium an der Hochschule für Kunst und Design in Prag. Bereits während des Studiums habe ich mir mein Lebensunterhalt nebenbei als Keramiker verdient und nach dem Studienabschluss hatte ich eine Werkstatt mit mehreren Lehrlingen und Töpfern. Es war ein gut laufender Betrieb. Langsam jedoch stieg ich auf für mich interessantere Aufträge – Skulpturen und Keramik-Design - um. Die Keramikproduktion habe ich nach gewisser Zeit eingestellt.

■ Die Werke ihres Vaters werden innerhalb

▼ Zakladateľ organického dizajnu Luigi Colani.
The founder of the organic design Luigi Colani.
Luigi Colani - Begründer des organischen Designs

Kornel Duffek
Foto archív Petra Chudého (3)
Martin Palkovič (2) Martin Valo (1)

Čím je pre nás Luigi Colani významný? - opýtali sme sa autora koncepcie výstavy.
„Luigi Colani je nepopierateľne najvýznamnejším súčasným svetovým priekopníkom organického dizajnu. Momentálne pôsobí na Tong-ji university of Shanghai ako profesor transport dizajnu. Za posledné polstoročie vytvoril impozantné množstvo veľkolepých konceptov v oblasti letectva, automobilizmu, námornej a riečnej dopravy, nábytkovej a interiérovej tvorby, architektonických a urbánnych štruktúr, elektroniky, motocyklov, športovej a dámskej obuvi, športového náradia, jachtingu, porcelánu, hodínok a loveckých zbraní.

LUIGI COLANI A JEHO

Dizajn nábytku, množstvo individuálnych návrhov spotrebných predmetov, rad zásadných inovačných prelomov a množstvo čiastkových inovácií viedli ku vzniku nového tvarového názoru hovoriacom o svete bez hran a priamok, ktorý sa pre dizajn Colani stáva príznačným. Organic-dizajn v nastupujúcej epoche plastov a kompozitov sa v jeho ponímaní stáva epochálnym míľnikom tvorby na úrovni svetového dizajnu. Colani svojimi koncepciami a víziami o desaťročia predbehol svojich súčasníkov a sústavne konfrontoval industriálne štruktúry šokujúcimi závermi svojich výskumov. Množstvo objektov, ktoré vytvoril ako odpovede na otázky vzrušujúce jeho myseľ, tvorí ucelený a homogénny morfológicko-filozofický systém definovaný už v roku 1971 v jeho knihe YLEM. Na základe hlbokého štúdia prírody vytvoril vlastný autorský štýl, ako aj biodynamické tvarové formulácie, ktoré definoval vychádzajúc z vlastnej interpretácie prírody. Po etape známej ako Designfactory na zámku Harkotten v Nemecku na žiadosť investorov zakladá štúdio v Tokiu. Tu pracuje na objednávkach výrobcu fotoaparátov Canon, angažoval ho aj popredný výrobca elektroniky Sony a automobilka Mazda. Jeho

V roku 1971 vydal Luigi Colani publikáciu YLEM, v ktorej prostredníctvom farebných tabúl definoval pravidlá organického dizajnu. Už vtedy svetoznámy nemecký dizajnér venoval „červený kufrík“ Petrovi Chudému, študentovi z Piešťan, a súhlasil s publikovaním svojich návrhov v odborných časopisoch vo vtedajšom Československu. Po takmer štyroch desaťročiach pripravil architekt Peter Chudý výstavu v Galérii Fontána, ktorá bola sprístupnená od 11. do 24. januára 2010. Prezentoval na nej osobnosť svojho priateľa Luigiho Colaniho.

In 1971, Luigi Colani released the publication YLEM in which he defined the rules of organic design by means of colourful sheets. The German designer, who was already world-famous at that time, gave the "red case" to a student from Piešťany, Peter Chudý, and agreed with publishing his designs in specialised magazines in the then Czechoslovakia. After nearly four decades, the architect Peter Chudý organised an exhibition in the Fontána Gallery which was opened to the public from 11 to 24 January 2010 and in which he presented the life and work of his friend, Luigi Colani.

Im Jahre 1971 publizierte Luigi Colani das Mappenwerk „YLEM“, in dem er mittels Bögen mit Farabbildungen die Grundsätze des organischen Designs definierte. Der schon damals weltberühmte deutsche Designer widmete das Werk - einen roten Koffer - dem Studenten Peter Chudý aus Piešťany und stimmte ebenfalls der Veröffentlichung seiner Entwürfe in Fachzeitschriften der damaligen Tschechoslowakei zu. Nach fast vier Jahrzehnten bereitete der Architekt Peter Chudý eine Ausstellung in der Galerie „Fontána“ vor, die der Öffentlichkeit vom 11. bis 24. Januar 2010 zugänglich war. In ihren Rahmen präsentierte er die Persönlichkeit seines Freundes Luigi Colani.

▲ Dizajnerské variácie na stoličky a kreslá.
Design variations of chairs and armchairs.
Design-Entwürfe für Stühle und Sessel

NAPLNENÉ VÍZIE

LUIGI COLANI AND HIS FULFILLED VISIONS
LUIGI COLANI UND SEINE ERFÜLLTEN VISIONEN

▲ Autor konceptu výstavy architekt Peter Chudý na vernisáži.
The author of the exposition concept, architect Peter Chudý, at the exhibition opening.
Architekt Peter Chudý, Autor des Ausstellungskonzeptes, während der Vernissage

zrkadlovka CanonT90 sa stáva svetovo preslávenou ikonou. Obdobie tvorby Colaniho štúdia v švajčiarskom Berne je charakteristické rekordnými lietadlami a objednávkami pre výrobcov spotrebnej elektroniky. V roku 1988 sa Colani prezentuje dizajnom organicky tvarovaných slúchadiel pre Sony, ktoré boli ako prvé svojho druhu zakúpené do stálej zbierky New York Museum of Modern Art. V roku 2002 sa jeho dizajnerské štúdio v Karlsruhe predstavilo siedmym prototypom priekopnícky aerodynamizovaného kamiónu na platforme Mercedes. Ten istý rok Colani zaznamenal ďalší triumfálny úspech, keď boli jeho dynamické štúdie uvedené v Neue Sammlung Mníchov - Pinakothek der Moderne a zaradené do stálej zbierky dizajnu. Aj po svojej osemdesiatke zostáva Colani svojším, dynamickým a vo svojej tvorivej filozofii nezameniteľným tvorcom, ktorého koncepty naplňajú okolie úžasom a sviežosťou." ■

Why is Luigi Colani important to us? - We asked the author of the conception of the exhibition.

"Luigi Colani is undoubtedly the most important contemporary world pioneer of organic design. Now he works at the Tongji University of Shanghai as a professor of transport design. In the past fifty years, he has created an impressive amount of spectacular concepts in the fields of aviation, automobile industry, sea and river transport, the design of furniture and interiors, architectonic and urban structures, electronics, motorcycles, sports and ladies shoes, sports gear, yachting,

objects, which have been created by him as answers to burning questions in his mind, form an integrated and homogenous morphological and philosophical system already defined in his book YLEM in 1971. On the basis of a profound study of nature, he has created his own style as well as biodynamic formulations of shapes, which he has defined according to his own interpretation of nature. After a period, known as the Designfactory in the Harkotten Castle in Germany, he founded a studio in Tokyo upon the request of investors. There he worked for the camera producer, Canon, as well as a leading producer of electronics, Sony, and the Mazda Automobile Corporation. His CanonT90 reflex camera has

Neue Sammlung Munich - Pinakothek der Moderne and included into a permanent collection of design.

Even after his eightieth birthday, Colani remains original and dynamic and in his creative philosophy a one-of-a-kind artist whose concepts fill the surroundings with amazement and freshness."

„Was macht Luigi Colani für uns so wichtig?“ - fragten wir den Autor des Ausstellungskonzeptes.

„Luigi Colani ist unumstritten der weltweit bedeutendste Wegbereiter des organischen Designs. Derzeit wirkt er an der Tongji-Universität in Shanghai als Professor für

porcelain, watches and hunting weapons. The design of furniture, numerous individual designs of consumer items, a range of fundamental innovative breakthroughs and partial innovations have led to the origin of a new view on shapes describing the world without edges and straight lines which has become characteristic of the Colani design. His use of organic design in this upcoming era of plastic and composites has started to have a great effect on the future of the world of design. Thanks to his conceptions and visions, Colani has surpassed his contemporaries by decades and has systematically confronted industrial structures through the shocking conclusions of his research. Numerous

become a world-famous icon. The period during which Colani's studio in Bern, Switzerland, was in production is characterized by record airplanes and orders from producers of consumer electronics. In 1988, Colani presented a design for organically-shaped headphones for Sony which were bought for the permanent collection of the Museum of Modern Art in New York as the first of their kind. In 2002, his design studio in Karlsruhe introduced the seventh prototype of a ground-breaking aerodynamic truck built using original Mercedes parts as a base. In the same year, Colani achieved another triumphant success when his dynamic studies were introduced in

▲ Známa Colaniho cisterna má o 40% nižšiu spotrebu pohonných hmôt ako iné vozidlá tejto kategórie. Colani's well-known tank-truck consumes 40% less fuel than other vehicles of the same category.

Der bekannte Tanker von Colani hat einen um 40% niedrigeren Kraftstoffverbrauch als andere vergleichbare Fahrzeuge dieser Kategorie.

Transportdesign. Im Laufe des letzten halben Jahrhunderts entwickelte er eine beeindruckende Anzahl großartiger Konzepte für Luftfahrt, Autodesign, See- und Flussfahrt, Möbel und Interieur, architektonische und urbane Strukturen, Elektronik, Motorräder, Sport- und Damenschuhe, Sportgeräte, Segelsport, Porzellan, Uhren und Jagdwaffen. Das Möbeldesign, die zahlreichen individuellen

▲ Vystavený automobil VW Colani pred budovou Umeleckopriemyselného múzea v Prahe, október 2009.
The VW Colani car exhibited in front of the Applied Arts Museum, Prague, October 2009.
Der VW Colani, ausgestellt vor dem Gebäude des Prager Kunstgewerbemuseums, Oktober 2009

Entwürfe von Gebrauchsgütern, eine Reihe innovativer Durchbrüche und viele partielle Innovationen führten zur Herausbildung einer neuen Form-Auffassung von einer Welt ohne Kanten und Geraden, die für das Design Colanis bezeichnend ist. Aus seiner Sicht wird das „Organic-Design“ in der vorherrschenden Epoche der Kunststoffe und der Kompositmaterialien ein Meilenstein im Bereich der Schöpfung auf globalem Design-Niveau sein. Mit seinen Konzepten und Entwürfen war Colani seinen Zeitgenossen um Jahrzehnte voraus und mit den schockierenden Ergebnissen seiner Forschungen konfrontierte er permanent industrielle Strukturen. Die große Anzahl von Objekten, die er als Antwort auf Fragen schuf, die seinen Geist aufwühlten, bildet ein geschlossenes und homogenes morphologisch-philosophisches System, welches bereits 1971 in seinem Werk „YLEM“ definiert wurde. Auf Grundlage einer tiefgehenden Erforschung der Natur schuf er einen eigenen Stil sowie eine biodynamische Formgebung, die er von der eigenen Interpretierung der Natur ausgehend bestimmte. Nach seiner als „Designfactory“ bekannten Schaffensphase auf dem Schloss Harkotten in Deutschland, gründet er auf Wunsch seiner Investoren ein Studio in Tokio. Hier arbeitet er an Aufträgen des Kamera-Herstellers Canon und auch der führende Elektronikkonzern Sony sowie der Autohersteller Mazda haben ihn verpflichtet. Seine Spiegelreflex-Kamera CanonT90 wurde zur weltweit berühmten Ikone. Die Schaffensphase, in der Colani sein Studio im schweizerischen Bern hatte, wird vor allem durch Rekord-Flugzeuge und Aufträge von Herstellern der Verbraucherelektronik charakterisiert. Im Jahre 1988 präsentiert Colani das Design der organisch gestalteten Kopfhörer für Sony, die als erste ihrer Art für die Dauerexposition des New Yorker Museum of Modern Art gekauft wurden. Im Jahre 2002 stellte sein Designstudio in Karlsruhe den siebten Prototyp eines revolutionär aerodynamisierten Mercedes-Trucks vor. Noch im selben Jahr verzeichnete Colani einen weiteren triumphalen Erfolg, als seine dynamischen Studien in der Pinakothek der Moderne in München (Die Neue Sammlung) ausgestellt und in die Dauerexposition des Designs aufgenommen wurden. Auch nach seinem 80. Geburtstag bleibt Colani ein eigenwilliger, dynamischer und in seiner schöpferischen Philosophie unverkennbarer Künstler, dessen Konzepte die Umwelt mit Staunen und Schwung erfüllen.“ ■

◀ Colaniho manifest YLEM z roku 1971 nič nestratil zo svojej aktuálnosti.

Colani's manifest YLEM from 1971 has lost nothing of its timeliness.

Das Colani-Manifest „YLEM“, aus dem Jahr 1971, hat nichts an Aktualität verloren.

Slovenku Vlastu Collu doma takmer nikto nepozná, ale v Anglicku postupne dosahuje postavenie, ktoré by jej závidel ne jeden módny návrhár. Pochádza spod Tematínskych kopcov, z obce Lúka. Študovala na piešťanskom gymnáziu, vtedy ešte ako Šnáblová, získala titul na Matematicko-fyzikálnej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave a nakoniec zakotvila pri svadobnej móde v Londýne.

MATHEMATICIAN TO FASHION DESIGNER
VON DER MATHEMATIKERIN
ZUR MODEDESIGNERIN

Z MATEMATIČKY MÓDNA NÁVRHÁRKA

Though she comes from Slovakia, almost nobody knows Vlasta Collu here; however, in England she has been gradually achieving a post envied by many fashion designers. She was born under the hills of Tematín, in the village of Lúka. She studied at the Piešťany's gymnasium, in that time still as Šnáblová, she obtained a degree at the Faculty of Mathematics, Physics and Informatics of the Comenius University in Bratislava, and finally she settled down doing the wedding fashion in London.

Die Slowakin Vlasta Collu kennt in ihrem Heimatland kaum jemand, in England erreicht sie dagegen allmählich eine Position, um die sie so mancher Modedesigner beneiden würde. Sie stammt aus einer Region unter den Tematín-Hügeln, konkret aus der Ortschaft Lúka. Sie besuchte das Gymnasium in Piešťany, damals noch unter ihrem Mädchennamen „Šnáblová“, erwarb einen Titel an der Fakultät für Mathematik und Physik der Komenský-Universität in Bratislava und landete schließlich bei der Braut- und Hochzeitsmode in London.

Tomáš Hudcovič Foto autor

Skok od matematiky k móde je dosť veľký, ale nie až taký, ako by sa na prvý pohľad zdalo. „Od malička som bola vedená k manuálnej tvorivej činnosti. Šitie, vyšívanie či pletenie mi nikdy neboli cudzie. Už na vysokej škole som mala dosť kamarátok, ktorým som šila, čo potrebovali. Po škole som sa rozhodovala, čo ďalej. Keď sa mi naskytla možnosť vycestovať do Dánska, neváhala som. Tam som spoznala manžela a keďže našim dorozumievacím jazykom bola angličtina, rozhodli sme sa usadiť v Anglicku, konkrétne v Londýne. Spočiatku som pracovala ako asistentka v agentúre, ktorá zastupovala modelky. Cítila som však, že by ma naplňalo niečo iné. Hovorila som si ale, že už je neskoro. Jedného dňa sme stáli s manželom na Oxford Street a pozerali na budovu London College of Fashion. Vravala som mu, že ak by som sa narodila v Anglicku, určite by som šla študovať na túto školu. On neváhal, išiel tam, zistil aké sú možnosti, a čo by som mohla študovať. Tak som absolvovala večerné

▲ Vlasta Collu

štúdium návrhu a zhotovovania svadobných šiat, kde som prišla na to aké dôležité bolo štúdium matematiky. Nemala som žiadny problém pri zhotovovaní strihov či výpočte mier,” s úsmevom vysvetľuje Vlasta Collu.

Po skončení štúdia si v roku 2003 otvorila maličký butik, kde začala navrhovať a vyrábať svadobné šaty a doplnky pre individuálne klientky. Práce stále pribúdalo a už o rok ju oslovili, aby prezentovala svoju tvorbu na módnej prehliadke istého obchodného centra. „To bol bod zlomu.

Odvtedy pravidelne prezentujeme našu tvorbu na National Wedding Show, čo je najväčšia svadobná výstava v Anglicku. Na výstave si nás všimli aj editori časopisov a dnes už pravidelne spolupracujeme s magazínmi pre nevesty Cosmopolitan Bride, You and Your Wedding a Wedding Magazine“ hovorí návrhárka. Dostalo sa jej tiež uznania od Marie O'Reganovej, ktorá bola šéfkou klobučníckeho oddelenia

▲ Jednoduchá elegancia svadobných šiat.
Simple elegance of wedding clothes.
Die schlichte Eleganz eines Brautkleides

u Diora a klobučníčkou kráľovskej rodiny.

Podľa Vlasty Collu je svadba v Anglicku pre mnohé páry niečím výnimočným, do čoho neváhajú investovať všetky svoje úspory. Šaty, ktoré si nevesta vyberie v jej salóne, sú vyrábané na mieru prevažne ručne. Ich ceny začínajú od 1500 libier, ale toto leto vyrobili aj

šaty, ktoré sú svetovým unikátom a ich cena presahuje 15-tisíc euro. Návrhárka sa nechala inšpirovať dáždňikmi, ktoré menia farbu pri kontakte s vodou a podarilo sa jej vyrobiť šaty, ktorých dekoračné doplnky menia farbu vplyvom UV svetla. Motýliky a kvietky z organického prírodného peria tak na slnku zružovejú či zozelenejú, a keď sa nevesta schová v prítmí kostola, ich farba sa o chvíľu zmení na pôvodnú prírodnú. „Počas leta sme

vyrobili troje takýchto šiat a pri ich zhotovení sme strávili viac než tisíc hodín,” prezrádza úspešná Slovenka o unikátnych šatách, ktoré boli prezentované na Slovensku na jesenných Bratislavských módných dňoch.

Zaujímalo nás tiež, aký má Vlasta Collu vzťah k Piešťanom: „Veľmi rada na ne spomínam. Vždy, keď som tu, idem si sadnúť na tradičné miesta, kam som chodila so spolužiačkami, napríklad do cukrárne pod

Kolonádou. Rada sa chodím prejsť na Kúpeľný ostrov. Človek vníma ako sa mesto mení, ako sa modernizuje. Predvlani som bola na streťávke po 20 rokoch, čo bolo veľmi príjemné. Náš triedny profesor Kozák, moja stará láska, sa vôbec nezmenil." ■

▲ Klobúčik so závojom.
A little hat with a veil.
Hut mit Schleier

The leap from mathematics to fashion is a huge one, but not as huge as it at first could seem to be. "Already as a child I was guided to creative manual work. Sewing, embroidery, or knitting were never alien to my nature. Already at the university I had lots of friends for whom I tailored everything they needed. After finishing the university, I was thinking of what to do next. And when the opportunity came to travel to Denmark, I did not hesitate. I met my husband there and as the language of our communication was English, we decided to settle down in England, namely in London. At first I worked as an assistant at a model agency. However, I felt this was not the right thing for me. On the other hand, I thought it is too late for a change. One day, me and my husband were standing at the Oxford Street, looking at the building of the London College of Fashion. I told him that if I had been born in England, I would have studied at this college. My husband did not hesitate, went inside, and inquired about the possibilities and subjects for me to study there. So I attended the evening classes of the design and wedding dress making, and I found out how important the study of mathematics was for me. I had no problems making the cuts and calculating the size,"

Vlasta Collu says with a smile.

After she finished her studies in 2003, she opened a little boutique, where she started designing and tailoring wedding dresses and accessories for individual clients. Soon, she had more and more work to do and in a year's time she got an offer to present her works at the fashion show in a certain department store. "This was the breaking point. Since then, we have been presenting our works at the National Wedding Show, which is the biggest wedding exhibition in England. We were noticed there also by the editors of some magazines, and nowadays we co-operate regularly with magazines for brides like *Cosmopolitan Bride*, *You and Your Wedding*, and *Wedding Magazine*", the designer says. She was also acknowledged by Marie O'Regan, who used to be the boss of the hatter department at the Dior and a hatter of the Royal Family.

According to Vlasta Collu, in England the wedding is something special for many couples and they do not hesitate to invest all their savings for it. The dress which the bride chooses in her salon is handmade and tailored. The prices begin at 1,500 pounds, but last summer they made a world's unique dress in her tailor's shop and its price exceeds 15 thousand euro. The designer let herself be

inspired by the umbrellas which change colour when contacted with water and she managed to produce a dress with decorative accessories which change colour under the influence of the UV light. Butterflies and flowers made of organic natural feathers turn pink or green in the sun, and when the bride hides in the gloom of the church, in a while their colour changes back into the original natural one. „During last summer, we made three such dresses and we spent more than thousand hours making them," the successful Slovak says about the unique dresses, which were presented in Slovakia at the autumn fashion days of Bratislava.

We were also interested in what is Vlasta Collu's relationship to Piešťany: "I love browsing in my memories of Piešťany. Every time I am here, I go and visit the usual places I used to go to with my classmates, such as the confectionary under the Colonnade. One notices how the town has changed and modernized. Two years ago, we had a class reunion after 20 years, which was very pleasant. Our class teacher Kozák, my old love, has not changed a bit." ■

▲ Posledné úpravy pred módnou prehliadkou.
Final touches before the fashion show.
Die letzten Handgriffe vor einer Modeshow

▲ Farebné zmeny pri rôznych svetelných podmienkach na svadobných šatách z ateliéru Vlasty Collu.
Colour changes in various light conditions as seen on wedding clothes from Vlasta Collu's studio.
Die bei unterschiedlichen Lichtverhältnissen auftretende Farbveränderungen am Brautkleid aus dem Atelier von Vlasta Collu

Der Sprung von der Mathematik in die Modebranche ist relativ groß, aber nicht so groß, wie es auf den ersten Blick scheint. „Von klein auf wurde ich an kreative Handarbeiten herangeführt. Das Nähen, Sticken oder Stricken ist mir nie fremd gewesen. Schon an der Hochschule hatte ich genügend Freundinnen, für die ich all das nähte, was sie brauchten. Nach dem Studienabschluss stand ich vor der Entscheidung, wie es weitergehen soll. Als sich die Chance bot, nach Dänemark zu gehen, zögerte ich nicht. Dort lernte ich meinen Mann kennen und da wir miteinander auf Englisch kommuniziert haben, beschlossen wir uns in England, konkret in London niederzulassen. Zuerst arbeitete ich als Assistentin in einer Modellagentur, spürte jedoch, dass mich etwas anderes erfüllen würde. Ich sagte mir

aber, dass es dafür bereits zu spät sei. Eines Tages standen mein Mann und ich in der Oxford Street und wir schauten auf das Gebäude des „London College of Fashion“. Ich sagte zu ihm, dass wenn ich in England geboren worden wäre, hätte ich mit Sicherheit an dieser Schule studiert. Er zögerte nicht, ging hin und erkundigte sich, welche Möglichkeiten es gibt und was ich studieren könnte. So kam es dazu, dass ich ein Abendstudium mit der Fachrichtung Design und Fertigung von Hochzeitskleidern absolvierte, in dessen Verlauf ich schnell merkte wie wichtig das Studium der Mathematik war. Ich hatte bei der Anfertigung der Schnittmuster oder der Berechnung der Maße keinerlei Probleme,“ erklärt Vlasta Collu mit einem Lächeln.

Nach dem Studienabschluss eröffnete sie im Jahre 2003 eine winzige Boutique und

begann dort Hochzeitskleider und Accessoires für eine individuelle Kundschaft zu entwerfen und zu fertigen. Die Anzahl der Aufträge wuchs und bereits nach einem Jahr bekam Collu ein Angebot, ihre Modelle im Rahmen einer Modeschau, veranstaltet von einem Kaufhaus, vorzuführen. „Das war mein Durchbruch. Seither präsentieren wir unsere Modelle regelmäßig bei der „National Wedding Show“, der größten Hochzeitsmesse in England. Auf der Messe wurden dann auch Zeitungsverleger auf uns aufmerksam und heute arbeiten wir kontinuierlich mit den Hochzeitsmagazinen ‚Cosmopolitan Bride‘, ‚You and Your Wedding‘ und ‚Wedding Magazine‘ zusammen“, sagt die Modedesignerin. Ihre Anerkennung sprach ihr auch die frühere Leiterin der Abteilung Hutdesign bei Dior und aktuelle Hutmacherin der königlichen Familie, Marie O'Regan, aus. Laut Vlasta Collu stellt eine Hochzeit in England für viele Paare etwas Einmaliges dar und sie investieren ohne zu zögern ihre gesamten Ersparnisse in dieses Ereignis. Das Kleid, welches die Braut in ihrem Salon auswählt, entsteht meist als Maßanfertigung in Handarbeit. Die Preise beginnen bei 1500 Pfund, im vergangenen Sommer jedoch wurde in ihrem Atelier ein weltweit einmaliges Kleid angefertigt, dessen Preis über 15 tausend Euro liegt. Dabei ließ sich die Designerin von Regenschirmen inspirieren, deren Farbe sich beim Kontakt mit Wasser verändert. Am Ende gelang es ihr ein Kleid zu schaffen, dessen Accessoires unter dem Einfluss von UV-Strahlen ihre Farbe verändern. Schmetterlinge und Blumen aus organischen natürlichen Federn werden in der Sonne rosa oder grün und sobald die Braut von dem Dämmerlicht einer Kirche umhüllt wird, nimmt die Farbe nach kurzer Zeit wieder ihren ursprünglichen, natürlichen Ton an. „Im Laufe des Sommers fertigten wir drei dieser Kleider an und verbrachten mehr als tausend Stunden mit ihrer Herstellung“, verrät die erfolgreiche Slowakin zu diesem einzigartigen Kleid, das in der Slowakei im Rahmen der Herbst-Modetage in Bratislava präsentiert wurde.

Uns interessierte auch, welches Verhältnis Vlasta Collu zu Piešťany hat: „Ich erinnere mich sehr gerne an diese Stadt. Immer, wenn ich hier bin, setze ich mich an die Lieblingsorte, zu den ich immer mit meinen Klassenkameradinnen hingegangen bin, zum Beispiel in die Konditorei unter der Kolonnade. Gerne gehe ich auf der Kurinsel spazieren. Es wird einem bewusst, wie sich die Stadt verändert, wie sie moderner wird. Im vorletzten Jahr kam ich nach 20 Jahren zu einem Klassentreffen, was sehr angenehm war. Unser Klassenlehrer, Herr Kozák, meine alte Liebe, hat sich überhaupt nicht verändert.“ ■

PO CHODNÍČKÁCH POVAŽSKÉHO INOVCA OBJAVY V BOJNEJ

Bronzová pozlátená plaketa s postavou anjela, pochádzajúca pravdepodobne z prenosného oltára.
A gold coated plaque made of bronze with the figure of an angel, which might have been a part of a portable altar.
Vergoldete Bronzeplakette mit der Gestalt eines Engels, die vermutlich Bestandteil eines tragbaren Altars war.

ALONG THE TRACKS OF THE POVAŽSKÝ INOVEC MOUNTAINS
DISCOVERIES IN BOJNÁ

AUF DEN PFADEN DES POVAŽSKÝ INOVEC
ENTDECKUNGEN IN BOJNÁ

Vladimír Krupa Foto Štefan Hritz

Považský Inovec oddeluje stredné Považie od stredného Ponitria. V tomto nie veľmi vysokom pohorí ležia na starých trasách významné archeologické lokality z rôznych období –staršej doby kamennej až po včasný a vrcholný stredovek. V poslednom desaťročí medzi najprekvapujúcejšie nálezy patrí sústava mohutných hradísk v Bojnnej – Bojná I (Valy), Bojná II (Hradisko) a Bojná III (Žihľavník). Môžeme konštatovať, že v mnohom úplne pozmenili naše doterajšie poznatky o histórii Slovenska a formovaní mocenského centra – Nitrianska v 8. a začiatkom 9. storočia.

The Považský Inovec Mountains divide central Považie (the River Váh Basin) from central Ponitrie (the River Nitra Basin). On the old tracks of this not-very-high mountain range there are some important archeological sites from various periods - from the Old Stone Age to the Late Middle Age.

Among the most surprising discoveries of the last decade is the system of massive hill-forts in Bojná - Bojná I (Valy), Bojná II (Hradisko) and Bojná III (Žihľavník). We can say that in many ways these findings have changed our knowledge about the history of Slovakia and the formation of the then- governmental centre of the Nitra Region in the 8th and at the beginning of 9th century.

Der Považský Inovec trennt die zentrale Waagregion (Považie) von der mittleren Nitra-Region (Ponitrie). In diesem nicht allzu hohen Gebirge liegen an alten Wegen bedeutende archäologische Lokalitäten aus verschiedenen Epochen – von der älteren Steinzeit bis zum frühen und Hochmittelalter. Zu den sensationellsten Funden des letzten Jahrzehntes gehört ein Komplex von mächtigen Festungen in Bojná: Bojná I (Valy), Bojná II (Hradisko) und Bojná III (Žihľavník). Wir können feststellen, dass sie unsere bisherigen Kenntnisse über die slowakische Geschichte und die Herausbildung eines Machtzentrums – des Neutrauer Fürstentums - im 8. und zu Beginn des 9. Jahrhunderts, in vielerlei Hinsicht grundlegend verändert haben.

◀ Bronzový zvon so železným srdcom objavený na hradisku Valy.
A bronze bell with an iron heart found on the "Valy" hill-fort.
Bronzeglocke mit einem Eisenklöppel, entdeckt auf der Burgfestung Valy

▲ Šperky slovanských bojovníkov. Bronzové pozlátané kovania opaskov a železná striebrom tauzovaná pracka.
The jewellery of Slavic warriors. Bronze buckles coated with gold and an iron buckle with silver inlay.
Der Schmuck slawischer Krieger - vergoldete Bronzebeschläge für Gürtel und eine eiserne, mit Silber tauschierte Schnalle

Archeologické výskumy Archeologického ústavu SAV tu podnietili náhodné, najmä „detektoristami“ zistené nálezy kovových artefaktov: sekerovitých hrívien, nástrojov na opracovávanie dreva, poľnohospodárskych nástrojov a kováčskej trosky. Najväčšie prekvapenie však vzbudili objavy v našom prostredí unikátne a ojedinelé - bronzový zvon so železným srdcom, menšie fragmenty ďalších dvoch a výnimočný súbor kovových plakiet, objavený na juhozápadnom predhradí hradiska Bojná I. Sú zhotovené z tenkého medeného plechu, zdobené tepaním a pozlátené. V strede každej je okrídlená postava. Interpretácia postáv nie je úplne jednoznačná - sú anjeli, postavy Krista a niektorých svätcov(?). Podľa odborníkov tvorili plakety výzdobu prenosného oltára. Na dvoch z nich sú dokonca vyryté krátke latinské texty. Sú dokladom šírenia a upevňovania kresťanstva na našom území koncom 8. až začiatkom 9. storočia, teda dávno pred príchodom byzantskej misie.

Samotná sústava hradísk je veľmi dobre zachovaná v teréne. Mohutné valy opevnenia, pozostatky brán v nich a pred nimi, dodnes zreteľné priekopy, tvorili v minulosti monumentálny fortifikačný systém. Nálezy bojovníckej výstroje - ostrôh, honosných kovaní opaska, závesov mečov, praciek, zubadiel a hrotov šípov patrili zrejme príslušníkom vojenskej družiny miestneho veľmoža.

Z perspektívy týchto objavov sa do nového kontextu dostávajú aj menšie veľkomoravské veľmožské sídla: „Jurko“ v neďalekej Nitrianskej Blatnici a na vrchu Kostelec v Ducovom. Vznikli po zániku veľkých hradísk v tejto oblasti v Bojnej I - III a v Pobedime. Je zaujímavé, že týmto objavom akoby sa čiastočne splnili predpoklady prvého povojnového riaditeľa piešťanského múzea RNDr. Jána Antoša, ktorý veril, že v horách Považského Inovca existovalo významné veľkomoravské mocenské centrum.

Predstavu o význame hradísk v Bojnej môžu turisti získať pri návšteve menšej, moderne nainštalovanej expozície v Kultúrnom dome v obci Bojná, kde majú možnosť vidieť množstvo zaujímavých archeologických nálezov. ■

Archeological research by the Archaeological Institute of SAV (Slovak Academy of Science) were initiated by accidental findings of metal artefacts, made mostly by non-professionals using metal detectors: axe-shaped currency bars, tools for wood processing, agricultural instruments and blacksmith cinder. The greatest surprise came from discoveries unique and unequalled in the area: a bronze bell with an iron heart, small fragments of another two bells and an extraordinary set of metal plaques discovered on the south-west fortification of the Bojná I fort-hill. They were made of copper sheet and decorated by embossing and gold coating. There is a winged figure in the middle of each of them. It is not exactly clear just how these figures should be interpreted: Are they angels, Christ's representations and some sort of saints? According to experts the plaques used to be a decorative part of a portable altar. They are proof of

how Christianity had been establishing itself in our area since the end of 8th to the beginning of 9th century, long before the Byzantine mission had arrived here.

The system of fortifications itself is very well preserved in the field. Massive mounds of the stronghold, remnants of gates both inside and outside, ditches that are still visible, all combined to form a monumental fortification system in the past. Findings of warriors' weapons – spurs, splendid belt buckles, swords holsters, buckles, snaffle bits and arrows spikes, all might have belonged to members of an armed unit of a local magnate. Viewed from the perspective of these new discoveries even the smaller magnate settlements - „Jurko“ in Nitrianska Blatnica and Kostelec hill in Ducové, both established during the time of The Greater Moravian Empire, now can be seen in a completely new context. Both of

▲ Rez valom v juhovýchodnej časti opevnenia.
The cross-section of the fortified embankment in the south-east part of the fortification.
Querschnitt durch den Wall im südöstlichen Teil der Festungsanlage

them were built after the big settlements Bojná I - III and one in Pobedim had ceased to exist. It is also interesting the assumptions of the first post-war director of Piešťany Museum, RNDr. Ján Antoš, were partly met by the new discoveries, as he believed in existence of an important Great Moravian ruling centre in the Považský Inovec Mountains.

Tourists can gain a better understanding of the Bojná fort-hills importance by visiting a smaller, but modern exhibition installed in the Bojná Culture Hall, where they will find many interesting archaeological discoveries. ■

Den Grund, weshalb hier das Archäologische Institut an der Slowakischen Akademie für Wissenschaften (SAV) umfangreiche archäologische Untersuchungen durchführte, lieferten einige, meist durch so genannte Sondengänger getätigte Funde von Metallartefakten, darunter Großmährische Axtbarren, Werkzeuge zur Holzbearbeitung, landwirtschaftliche Werkzeuge und Schmiedeschlacke. Die größte Überraschung jedoch stellten in unseren Breiten seltene oder einmalige Funde dar - eine Bronzeglocke mit einem Eisenklöppel, kleinere Fragmente von zwei weiteren Glocken und eine einzigartige Kollektion von Metallplaketten, entdeckt auf der südwestlichen Vorburg der Festung Bojná I. Die aus dünnem Kupferblech gefertigten Plaketten tragen getriebene Verzierungen und sind vergoldet. In ihrer Mitte befindet sich eine Gestalt mit Flügeln. Die Deutung dieser Gestalten ist nicht ganz sicher - handelt es sich um Engel oder verkörpern sie etwa Christus und einige Heilige(?). Laut Experten bildeten die Plaketten die Verzierung eines tragbaren Altars, in zwei von ihnen sind sogar zwei kurze Lateintexte eingraviert. Sie sind ein Beleg für die Verbreitung und Verfestigung des Christentums auf unseren Gebieten zum Ende des 8. und Beginn des 9. Jahrhunderts, also lange Zeit vor der Ankunft der byzantinischen Mission.

Der eigentliche Komplex der Burgfestungen ist im Gelände sehr gut erhalten geblieben. Die mächtigen Schutzwälle der Festung, bildeten in der Vergangenheit, zusammen mit den Überresten der Tore und den bis heute sichtbaren Gräben, eine monumentale Festungsanlage. Die darin gefundenen Bestandteile kriegerischer Ausrüstungen - Spore, prachtvolle Metallbeschläge von Gürteln, Schwertgehänge, Schnallen, Trensen und Pfeilspitzen - gehörten vermutlich den Mitgliedern des bewaffneten Gefolges eines örtlichen Adeligen.

Aus der Perspektive dieser Entdeckungen

▼ Výber z keramických nálezov zo slovanských príbytkov.

A selection of ceramic discoveries from Slavic dwellings.

Auswahl keramischer Funde aus slawischen Behausungen

werden auch einige kleinere großmährische Herrenhöfe in einen neuen Kontext gesetzt, darunter die Rotunde „Jurko“ in der unweit liegenden Ortschaft Nitrianska Blatnica sowie die Siedlung am Hügel Kostolec in Ducové. Sie entstanden nach dem Untergang der großen Festungen in dieser Region, in Bojná I - III und in Pobedim. Interessant ist, dass durch diese Entdeckung teilweise die Vermutungen des ersten Leiters des Museums von Piešťany in der Nachkriegszeit, RNDr. Ján Antoš, bestätigt werden, der immer daran geglaubt hatte, dass in den Bergen des Považský Inovec ein bedeutendes

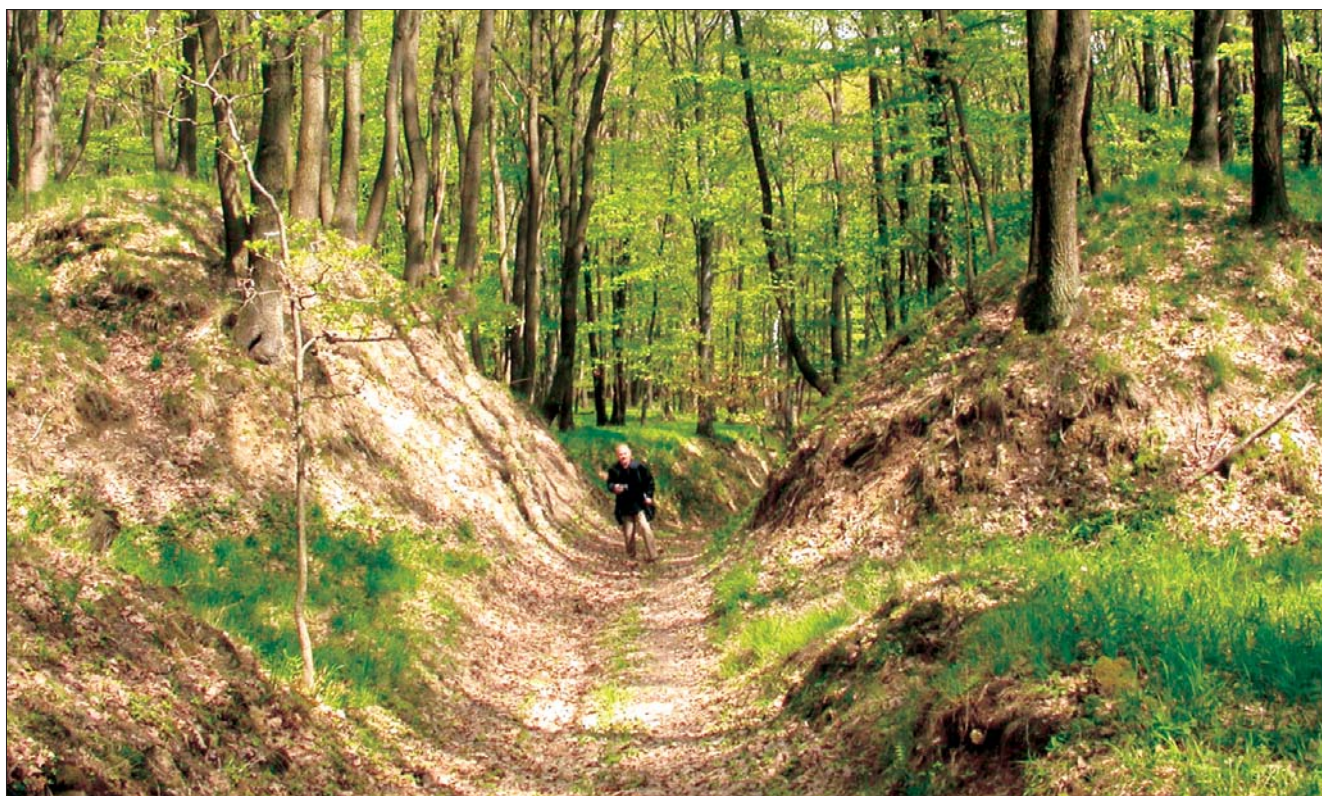
Machtzentrum des Großmährischen Reiches existierte.

Aufschluss über die Bedeutung der Burgfestungen in Bojná bietet Besuchern eine kleinere, modern gestaltete Ausstellung im Kulturhaus der Ortschaft Bojná, in deren Rahmen sie zahlreiche bemerkenswerte archäologische Funde besichtigen können. ■

▼ Pozostatky obranného valu v priestore vstupnej brány do hradiska.

The remnants of defensive fortifications in the area of the hill-fort's entry gate.

Überreste eines Schutzwalls im Bereich des Eingangstors in die Burgfestung

EDÍCIA POHL'ADNÍČ VRATISLAVA KUČERA

EDITION OF POSTCARDS BY VRATISLAV KUČERA
ANSICHTSKARTEN-SERIE VON VRATISLAV KUČERA

Kornel Duffek

PIŠŤANY : Staré lázně.

PÖSTYÉN : Régi fürdők.

PISTYAN : Alte Bäder.

▲ Nádvorie Napoleonských kúpeľov bývalo zaplnené infanteristami a fiakrami, ktoré privádzali chorých na kúpeľné procedúry. Na zadnom vozíku je nápis Villa Antal.

The forecourt of Napoleon Spa used to be full of rickshaw drivers and hackney carriages bringing the ill for spa treatment. On the carriage at the back is the inscription Villa Antal.

Der Platz vor dem Napoleonbad war üblicherweise überfüllt mit Infanteristen und Fiakern, die Patienten zu den Kuranwendungen transportierten. Der hintere Wagen trägt die Aufschrift „Villa Antal“.

Pražský balneológ Vratislav Kučera (1865 - 1946) bol jediným kúpeľným lekárom českej národnosti, ktorý pôsobil v Piešťanoch dávno pred rozpadom Rakúsko-Uhorskej monarchie. Podľa Tibora Urbánka, autora publikácie Kúpeľní lekári v Piešťanoch (2003), prišiel sem na pozvanie Ľudovíta Wintera ešte v roku 1905. Všestranne aktívneho lekára nové prostredie inšpirovalo k napísaniu piešťanského kúpeľného sprievodcu, prvého v českom jazyku, pod názvom „Přírozené, horké, sírné, rádiosopečné bahenní lázně Píšťany“ (1909). Svoje nové pôsobisko však propagoval aj inak. Pustil sa do vydávania v tom čase veľmi módnych pohľadníc. Jeho súbor vychádzal s označením Edition Dr. Vratislav Kučera médecin des bains Postyén.

Vratislav Kučera (1865 - 1946), a Prague balneologist, was the only spa doctor of Czech nationality working in Piešťany long before the Austro-Hungarian Empire broke up. According to Tibor Urbánek, the author of the publication Spa Doctors in Piešťany (2003), Kučera was invited here by Ľudovít Winter as early as in 1905. Active in many fields, the doctor was inspired by the new environment and wrote a spa guide of Piešťany, the first one in Czech language, with the title Natural Hot Sulphur Radiovulcanic Mud Spa Piešťany (1909). However, he also promoted his new place of work in another way. He started publishing postcards, very fashionable ones for that time. His collection was released as the Edition Dr. Vratislav Kučera médecin des bains Postyén.

Der Prager Facharzt für Balneologie, Vratislav Kučera (1865 - 1946), war der einzige Kurarzt tschechischer Abstammung, der schon lange Zeit vor dem Zerfall der Österreichisch-Ungarischen Monarchie in Piešťany wirkte. Laut Tibor Urbánek, dem Autor der Publikation „Kúpeľní lekári v Piešťanoch“ (Kurärzte in Piešťany, 2003), kam er bereits 1905, auf Einladung von Ľudovít Winter, hierher. Den allseitig aktiven Arzt inspirierte die neue Umgebung zur Verfassung eines Führers durch das Heilbad Piešťany - des ersten in der tschechischen Sprache. Sein Titel lautete „Přírozené, horké, sírné, rádiosopečné bahenní lázně Píšťany“ (Das natürliche, heiße, schwefelhaltige, vulkanische Schlammheilbad Piešťany, 1909). Seine neue Wirkungsstätte präsentierte der Arzt auch auf andere Art. Er begann mit der Herausgabe der damals sehr angesagten Ansichtskarten. Seine Kollektion erschien unter der Bezeichnung „Edition Dr. Vratislav Kučera médecin des bains Postyén“.

PIŠŤANY:
Starý park

PÖSTYÉN:
Régi park.

PISTYAN:
Alter Park.

- ▲ Pohľadnica s názvom Starý park sa sústreďuje na zobrazenie mohutných topoľov bielych, ktoré kedysi ako pôvodná drevina dominovali piešťanskému parku.
The postcard named The Old Park focuses on the depiction of the mighty white aspens, which used to dominate Piešťany's park as the original trees.
Das Leitmotiv der Ansichtskarte mit dem Titel „Alter Park“ stellen die mächtigen Silber-Pappeln dar, die als ursprüngliche Holzgewächse den Park von Piešťany dominierten.

Kedže doktor Kučera bol kultúrne perfektne zorientovaný - mimochodom bratom jeho matky bol známy český básnik Adolf Heyduk - rozhodol sa prezentovať Piešťany na umeleckých pohľadniciach. Predlohou k pohľadniciam boli maľby, ktoré zachytávali život v piešťanských kúpeľoch v čase vrcholnej letnej sezóny. Autorom obrazov bol nepochybne dobre školený maliar, napojený na moderné prúdy vtedajšieho luminizmu, čo bola stredoeurópska obmena impresionizmu na začiatku 20. storočia. Žiaľ, jeho meno zostáva zatiaľ v anonymite. Na pohľadniciach je značka DgP, ktorá najskôr patrila grafickej dielni, a potom iniciála v štvorci, nie celkom jasná, ktorá sa možno skladá z písmen AS, prípadne HS. Vzhľadom na prepojenie doktora Kučeru s českým kultúrnym prostredím maliar mohol byť jeho krajanom. Do obehu sa mohli dostať tesne pred 1. svetovou vojnou. Je totiž na nich zobrazený už aj Hotel Thermia Palace, ktorý bol sprevádzkovaný v roku 1912. Väčšina dnes známych pohľadníc z tejto edície prešla poštou až v rokoch 1918 a 1919. Jedna z nich bola použitá ako karta na autogram. Je na nej podpísaný svetoznámy tenorista Richard Tauber s dátumom Juni 1915. Zaujímavosťou týchto pohľadníc je, že na rozdiel od ostatných mali trojjazyčný text - k maďarčine a nemčine pribudla aj čeština, ktorá bola umiestnená na prvom mieste. Z edície doktora Kučeru dnes poznáme 7 pohľadníc Piešťan. Či sa ešte nejaké nájdu alebo ide o konečné číslo, ukáže až budúcnosť. ■

- ▼ Park zaplnený návštevníkmi. Zľava Kursalon, ktorý bol prvým kultúrno-spoločenským centrom v meste, sprava hudobný pavilón, v ktorom od mája do septembra hrával kúpeľný orchester. Pôvodný hudobný pavilón bol v roku 1968 odstránený a nahradila ho súčasná „Mušľa“.
The park, full of visitors. On the left the Kursalon, the first centre of cultural and social life in the town; on the right a bandstand, on which the spa orchestra played from May to September. The original bandstand was removed in 1968 and replaced with today's "Shell" ("Mušľa").
Der Park überfüllt mit Besuchern - links befindet sich der Kursalon, das erste kulturgesellschaftliche Zentrum in der Stadt, rechts ist der Musikpavillon zu sehen, in dem vom Mai bis September das Kurorchester spielte. Der ursprüngliche Musikpavillon wurde 1968 abgerissen und durch die heutige „Muschel“ ersetzt.

▲ Hotel Thermia Palace s novým bahniškom. Pohľadnica je ešte z čias, keď kúpele Irma boli bez mena. Socha, ktorá stojí v záhrade hotela, pripomína predchodcu neskoršieho barololámača na priečelí Kolonádového mosta.

Hotel Thermia Palace with a new mud pool. The postcard comes from the era when the Spa Irma had not been named. The statue standing in the garden of the hotel reminds us of the forerunner of the Crutch-breaker, which is at the front of the Colonnade Bridge.

Das Hotel Thermia Palace mit einem neuen Schlammbecken - diese Ansichtskarte stammt aus Zeiten, als das Kurhaus Irma noch keinen Namen hatte. Die Statue im Garten des Hotels erinnert an einen Vorgänger des späteren, an der Front der Kolonnadenbrücke aufgestellten „Krückenbrechers“.

As Doctor Kučera was a highly culturally educated man, and by the way his uncle was the famous Czech poet Adolf Heyduk, he decided to present Piešťany through artistic postcards. Models for his postcards were paintings capturing the life in Piešťany's spas during the peak summer season. The author of the paintings must have been an educated painter inspired by the modern stream of luminism, which was a European variant of impressionism in the beginning of the 20th century. Unfortunately, he remains anonymous. There is a symbol, DgP, printed on the postcards, which originally represented a graphic workshop. There are initials in a square, which are quite faint, probably consisting of letters AS or HS. Regarding the connection of doctor Kučera with Czech cultural environment, the painter could have been his fellow countryman. The postcards probably went into distribution shortly before World War I as the Hotel Thermia Palace, which opened in 1912, is in the pictures. Most of the postcards known today from this edition did not go through the post earlier than 1918 and 1919. One of them was used as an autograph card. The world-known tenor Richard Tauber signed it and wrote the date Juni 1915. The most interesting fact about these postcards is that in comparison to the others, the text is in three languages. In addition to Hungarian and German, Czech was also added, and was placed first. Today, we

▲ Večerná slávnosť v Grand Hotelu Royal. Tento pompézny hotel bol postavený v roku 1905. Mal najväčšiu spoločenskú sálu v Piešťanoch. V popredí stoja kúpeľní hostia i domáci obyvatelia v ľudových krojoch.

An evening feast in the Grand Hotel Royal. This pompous hotel was built in 1905. It used to have the biggest general public room in Piešťany. In the front are spa guests and local inhabitants in folk costumes.

Eine Abendfeier im Grand Hotel Royal - dieses pompöse Hotel wurde im Jahre 1905 erbaut. Es verfügte über den größten Gesellschaftssaal in Piešťany. Im Vordergrund stehen Kurgäste und Einheimische in Trachten.

know about 7 postcards of Piešťany from the series of Doctor Kučera. Whether more of them are found or whether this is the final number, only time will tell.■

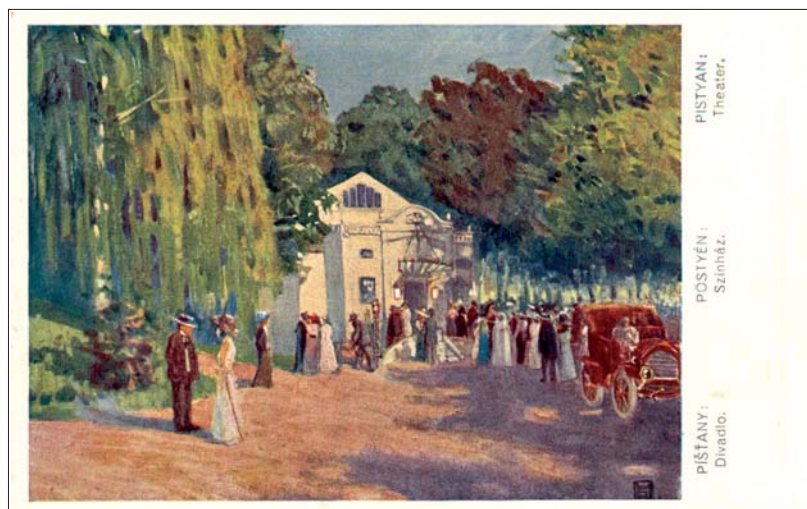

PIŠTYAN:
Königstrasse.

PÖSTYÉN:
Király sor.

PIŠTANY:
Kráľovská trída.

▲ Kráľovský rad, dnešná Winterova ulica. V popredí je Villa Löger, ktorá stojí dodnes. Budovy za ňou boli zbúrané, aby dali miesto dvom sanatóriám. Ich spojením vznikla piešťanská nemocnica. King's Lane, now named Winter Street. Villa Löger, which still exists, is in the foreground. The buildings behind it were demolished, so that two convalescent homes could be built. In joining these together Piešťany's hospital was established.
Der „Kráľovský rad“, heutige Winterova Straße - im Vordergrund ist die „Villa Löger“ zu sehen, die sich bis heute an dieser Stelle befindet. Die Gebäude hinter ihr wurden abgerissen, um Platz für zwei Sanatorien zu schaffen. Durch die Zusammenlegung beider entstand das spätere Krankenhaus von Piešťany.

PIŠTYAN:
Theater.

PÖSTYÉN:
Színház.

PIŠTANY:
Divadlo.

▲ Spoločnosť pred piešťanským Letným divadlom, ktoré neskôr slúžilo aj ako kino. Niektorí dôležití sa dal doviezť autom. Divadlo s drevenou konštrukciou zhorelo do tla v auguste 1963.
A crowd in front of Piešťany's Summer Theatre. This later became a cinema. Somebody important is being driven by car. The wooden theatre burnt down in August 1963.
Eine Gesellschaft vor dem Sommertheater (Letné divadlo) in Piešťany, das später als Kino diente. Eine Persönlichkeit von Rang und Namen ließ sich mit dem Auto hinfahren. Das Theater mit einer Holzkonstruktion brannte im August 1963 vollständig nieder.

Weil Doktor Kučera auf dem Gebiet der Kultur absolut vertraut war - der Bruder seiner Mutter war übrigens der bekannte tschechische Dichter Adolf Heyduk - beschloss er, Piešťany auf Kunstkarten zu präsentieren. Als Vorlage für diese dienten Gemälde, die das Leben im Heilbad Piešťany am Höhepunkt der Sommersaison darstellten. Der Autor dieser Bilder war zweifelsohne ein geschulter Maler mit Anbindung an die modernen Strömungen des damaligen

Luminismus - einer mitteleuropäischen Variante des Impressionismus zu Beginn des 20. Jahrhunderts. Sein Name ist leider bislang unbekannt geblieben. Die Ansichtskarten tragen die Abkürzung DgP, die höchst wahrscheinlich auf die Grafik-Werkstatt hinweist, und Initialen in einem Quadrat, deren Bedeutung nicht ganz eindeutig ist. Möglicherweise handelt es sich um die Buchstaben „AS“ oder „HS“. Angesichts der Anbindung Kučeras an die tschechischen Kulturkreise, könnte es sich bei dem Maler auch um seinen Landsmann handeln. Die Karten konnten erst unmittelbar vor dem 1. Weltkrieg in Umlauf gekommen sein, da auf ihnen das 1912 in Betrieb genommene Hotel Thermia Palace bereits abgebildet ist. Die meisten bekannten Ansichtskarten aus dieser Serie wurden erst in den Jahren 1918 und 1919 postalisch verwendet. Eine von ihnen diente als Autogrammkarte. Sie trägt die

Unterschrift des weltbekannten Tenoristen Richard Tauber und das Datum Juni 1915. Zu den Besonderheiten dieser Ansichtskarten gehört die Tatsache, dass sie mit einem dreisprachigen Text versehen waren – zu der ungarischen und deutschen Variante kam noch die tschechische hinzu, die an der ersten Stelle platziert wurde. Aus der Serie von Doktor Kučera sind heute insgesamt sieben Ansichtskarten mit dem Motiv der Stadt Piešťany bekannt. Ob noch weitere entdeckt werden oder ob dies die endgültige Anzahl bleibt, das wird erst die Zukunft zeigen. ■

Reprodukované pohľadnice sú zo zbierky Alexandra Urminského a Petra Bartoša z Piešťan.
The copies of the postcards come from the collection of Alexander Urminský and Peter Bartoš from Piešťany.
Die reproduzierten Ansichtskarten stammen aus den Sammlungen von Alexander Urminský und Peter Bartoš aus Piešťany.

ZREŠTAUROVANÝ FIGURÁLNY ÚĽ

RESTORED FIGURATIVE
BEEHIVE

EIN RESTAURIERTER
FIGURALER BIENENSTOCK

Jarmila Hluchová Foto Peter Gregvorenk

Včelárstvo bolo popri poľnohospodárstve jedným zo starobylých vedľajších zamestnaní nášho ľudu. Jeho počiatky, ako aj prvé písomné zmienky sa na našom území datujú do 5. storočia n. l. Celý rad dokladov svedčí o tom, že západné slovanské etnické skupiny už v 10. storočí n. l. sa popri poľnohospodárstve vo veľkej miere zaoberali chovom včiel. S postupným vývojom pracovných postupov súvisí zdokonaľovanie úľov, a to nielen po praktickej, ale i umeleckej stránke.

Besides agriculture, apiculture used to be an old additional job of our people. Its beginnings, as well as its first written records, in our area are dated back to the 5th century A.D. Quite a large number of documents testify that besides agriculture, beekeeping highly occupied the western Slavic ethnic groups. As the working procedures developed, the beehives were also perfected and not only in a practical way but also in an artistic manner.

Die Imkerei stellte neben der Landwirtschaft einen der althergebrachten Nebenerwerbe unseres Volkes dar. Ihre Anfänge sowie die ersten schriftlichen Erwähnungen werden auf unserem Gebiet in das 5. Jh. n. Chr. datiert. Eine ganze Reihe von Dokumenten zeugt davon, dass sich die westslawischen ethnischen Gruppen bereits im 10. Jh. n. Chr. neben dem Ackerbau in großem Maße der Bienenzucht widmeten. Mit der allmählichen Weiterentwicklung der Arbeitsvorgänge geht auch die Vervollkommnung der Bienenstöcke nicht nur in praktischer, sondern ebenfalls in künstlerischer Hinsicht einher.

▲ Kompletne zreštaurovaný figurálny úľ. Vletový otvor pre včely je uprostred pása, v mieste, kde býva pracka na remeni. Completely restored figurative beehive. The entrance for the bees is in the middle of the waist, instead of the belt buckle. Ein vollständig restaurierter Bienenstock - die Einflugöffnung befindet sich mittig am Bauch der Figur, im Bereich der Gürtelschnalle.

Na Slovensku sa zachovalo len niekoľko desiatok figurálnych úľov. Súvisí to aj s ich umiestnením v exteriéri, kde ich spravidla chránila iba malá strieška. Rozvoj rezbou zdobených úľov nastal koncom 18. a začiatkom 19. storočia. Obľúbený tvar pňa umožňoval na figurínke človeka, ale i zvierata, vyrezať pozoruhodné detaily a poskytoval priestor i pre reliéfnu výzdobu. K najviac preferovaným námetom patria postavy v ľudovom odevu. Jeden z takýchto úľov má vo svojom zbierkovom fonde i Balneologické múzeum v Piešťanoch. Polychrómovaná plastika muža bola do fondu múzea získaná kúpou v roku 1987. Presná lokalita jej vzniku nie je známa, avšak na základe vonkajších znakov odevu možno s určitou povedať, že pochádza z Piešťan, prípadne z ich okolia. Plastikou možno datovať do prvej polovice 20. storočia, je vysoká 145 cm, vyrezaná z jedného kusa dreva. Muž je stvárnený

zakonzervovanie. Praskliny, trhliny a iné poškodenia boli plasticky vytmelené pilinovým drevotmelom, dorezali sa chýbajúce časti podstavca, nôh a sekundárne bola dorobená aj fajka, ktorá pôvodne chýbala. Novovyrezané časti boli farebne scelené a primorené. Reštaurátor zohľadnil i prirodzenú patinu v záujme zachovania autentického výrazu. Na záver boli vyplnené otvory po drevokaznom hmyze s následnou povrchovou a konzervačnou úpravou. Reštaurovanie bolo dokončené v júli 2009. Figurálny úľ je už umiestnený v národopisnej expozícii Balneologického múzea v budove Kursalonu, kde dotvára exteriér vidieckej usadlosti.

Životaschopnosť figurálnych úľov trvala dovtedy, kým ich úžitková funkcia a mechanizmus neboli prekonané vývojom. Pre nás však zostávajú dokladom nadania ľudu v umeleckom stvárňovaní dreva. Preto ich uchováваме ako cenné dedičstvo ľudového výtvarného prejavu. ■

the typical garment of Piešťany type. He has blue trousers with dark-blue ornamental decorations on his thighs and around the flies. The trousers are tucked into the boots. The waistcoat (the so called "prucel") is of the same colour as the trousers. The white shirt is richly decorated with a colourful floral motif on the shoulders, cuffs, collar and also on the V-neck. The man has a black hat on his head. His right arm is bent, he probably held a pipe, and his left arm is tucked into the pocket of his trousers.

The beehive was purchased in quite a bad condition. After several stop-gap corrections

▲ Detail hlavy pred reštaurovaním, po kriedovom tmelení a po reštaurovaní.
A detail of the head before restoration, after chalk caulking and after restoration.
Detail des Kopfes vor der Restaurierung, nach dem Ausfüllen mit Kreidekitt und nach der Restaurierung

v odevu piešťanského typu - v modrých nohaviciach s tmavomodrou ornamentálnou výzdobou na stehnách a v okolí rázporku. Nohavice sú zasunuté do číziem. Vesta - prucel - je rovnakej farby ako nohavice. Biela košela je bohato zdobená farebným rastlinným ornamentom na ramenách i manžetách, na obojku i rázporku pod hrdlom. Na hlave má čierny klobúk. Pravú ruku má zohnutú, pravdepodobne v nej držal fajku, ľavú ruku má zasunutú vo vrecku nohavíc.

Úľ bol získaný v pomerne zlom stave. Po viacerých provizórnych úpravách, zabráňujúcich ďalšiemu poškodzovaniu, bol v októbri 2007 odovzdaný na odborné reštaurovanie Petrovi Gregvorkovi. Po očistení a vykonaní odborného reštaurátorského prieskumu boli zistené tri farebné, výtvarne, technicky aj esteticky podobné vrstvy. Vzhľadom na poškodenie troch starších vrstiev sa na reštaurovanie zvolila posledná, najkompaktnejšia vrstva. Po celkovom očistení a odstránení premalieb bola plastika ponorným spôsobom petrifikovaná, čím sa zabezpečilo zatvrdnutie materiálu a jeho

Only a few tens of figurative beehives were preserved in Slovakia. This is due to their placement outside, where they were only protected by a small cover. The increase in carved beehives occurred towards the end of the 18th and the beginning of the 19th century. The round shape of the stump enabled carving in remarkable detail and offered a space for a relieved decoration. Figures in folk garments are among the most preferred themes. One of these beehives can be found in the collection of the Balneology Museum Piešťany. The polychrome sculpture of a man became a piece of the museum collection after it was purchased in 1987. On the basis of the external features of the garment, it is for certain that it comes from Piešťany or one of its areas. However, the exact origin of its creation is not known. The sculpture is dated to the first half of the 20th century, it is 145cm tall and carved from a single piece of wood. The man presented is in

preventing further deterioration, it was given to Peter Gregvorek in October 2007 to be professionally restored. After it was cleaned and examined, three colourful layers were discovered, similar in art, technique and aesthetics. With regard to the fact that the three older layers were damaged, the last and the most compact layer was chosen for the restoration. After the sculpture was completely cleaned and the extra coats of paint were removed, it was petrified using the method of immersion, which secured the hardening of the material and its conservation. Fissures, cracks and other damages were filled with a sawdust paste, the missing parts of the pedestal and the feet were newly carved, and secondarily, the missing pipe was made. The newly carved parts were unified in colour and then stained. The restorer also took the natural patina into consideration so as to preserve the authentic expression. Lastly, the bores made by wood-damaging insects were filled in and the final surface and conservation treatment was made. The restoration was finished in July 2009. The figurative beehive is now placed in

the ethnographic exposition of the Balneology Museum, which is in the building of Kursalon, where it is a part of the country settlement exterior.

The viability of the figurative beehives lasted until its functions and mechanism were outdone by new development. However, for us they remain a proof of the talent of the people in artistic wood carving. This is the reason why we keep them as a precious legacy of the folk art expression. ■

▲ Porovnanie očistenej a neočistenej polovice úľa.
Cleaned and undecayed half of the beehive.
Zwei Hälften eines Bienenstocks im Vergleich vor
und nach der Reinigung

In der Slowakei sind nur noch ein paar Dutzend figuraler Bienenstöcke erhalten geblieben. Diese Tatsache hängt wohl mit ihrem Standort im Freien zusammen, wobei sie üblicherweise nur durch ein kleines Dach geschützt werden. Die Blütezeit der mit Schnitzereien verzierten Bienenstöcke begann am Ende des 18. und zu Beginn des 19. Jahrhunderts. Die runde Form eines Stocks machte es möglich, in die Statue eines Menschen oder eines Tieres erstaunliche Details einzuschnitzen und bot ebenfalls Raum zur Relief-Verzierung. Zu den meist präferierten Motiven gehören Figuren in volkstypischer Bekleidung. Einer dieser Bienenstöcke befindet sich auch in den Sammlungen des

Balneologischen Museums in Piešťany. Die polychrome Statue eines Mannes erwarb das Museum für seine Exposition durch einen Kauf im Jahre 1987. Der genaue Entstehungsort des Werkes konnte nicht bestimmt werden, die äußeren Merkmale der Kleidung weisen jedoch unmissverständlich darauf hin, dass es aus Piešťany beziehungsweise aus dem Umkreis der Stadt stammt. Die 145 cm hohe, aus einem Stück Holz geschnitzte Plastik wird in die erste Hälfte des 20. Jahrhundert datiert. Der dargestellte Mann trägt eine für Piešťany typische Art der Bekleidung – blaue Hose mit dunkelblauer ornamentaler Verzierung im Bereich der Schenkel und des Hosenschlitzes. Die Hose steckt in den Stiefeln. Die Weste – „pruceľ“ – hat die gleiche Farbe wie die Hose. Das weiße Hemd ist an den Ärmeln, den Ärmelaufschlägen, dem Stehkragen und der Öffnung unter dem Hals mit bunten floralen Ornamenten reich verziert. Auf dem Kopf trägt der Mann einen schwarzen Hut. Sein rechter Arm ist angewinkelt – vermutlich hielt er darin eine Pfeife, die linke Hand verbirgt er in der Hosentasche.

Der Bienenstock wurde in einem relativ schlechten Zustand erworben. Nach mehreren provisorischen Behandlungen zur Abwendung weiterer Beschädigungen, wurde er im Oktober 2007 dem Restaurator Peter Gregvorenk zur professionellen Restaurierung übergeben. Nach der Reinigung und Durchführung einer eingehenden fachkundigen Analyse wurden insgesamt drei, sich farblich, gestalterisch, technisch und ästhetisch ähnelnde Schichten festgestellt. In Hinblick auf die Beschädigung der drei älteren Schichten, wurde für die

Durchführung der Restaurierungsmaßnahmen die letzte, am kompaktesten erhalten gebliebene Schicht gewählt. Nach einer umfassenden Reinigung und der Entfernung früherer Übermalungen wurde die Plastik durch Eintauchen in eine Lösung petrifiziert (versteint), wodurch eine Aushärtung und Konservierung des Materials herbeigeführt wurde. Risse, Bruchstellen und andere beschädigte Stellen wurden mit Sägemehl-Holzkitt plastisch ausgefüllt und fehlende Teile des Fußgestells – die Beine – nachgeschnitzt. Auch die ursprünglich fehlende Pfeife wurde nachträglich gefertigt. Die frisch geschnitzten Teile sind farblich angepasst und nachgebeizt worden. Im Interesse der Erhaltung des authentischen Erscheinungsbildes berücksichtigte der Restaurator ebenfalls die natürliche Patina. Zum Schluss wurden alle durch Holzschädlinge verursachten Öffnungen mittels eines abschließenden Oberflächen- und Konservierungsverfahrens geschlossen. Die Restaurierungsarbeiten wurden im Juli 2009 abgeschlossen. Der figurale Bienenstock wurde inzwischen im Rahmen der ethnographischen Exposition des Balneologischen Museums im Gebäude des Kursalons ausgestellt. Hier vervollständigt er das Exterieur eines ländlichen Anwesens.

Die Lebensfähigkeit der figuralen Bienenstöcke dauerte so lange an, bis ihre Zweckmäßigkeit und ihr Mechanismus durch moderne Entwicklungen überholt wurden. Für uns jedoch bleiben sie ein Zeugnis der Fertigkeiten unseres Volkes bei der künstlerischen Verwendung von Holz. Deshalb bewahren wir sie als kostbares Erbe des volkstümlichen künstlerischen Ausdrucks. ■

▲ Devastovaná spodná časť kmeňa – odstránenie nevhodných rekonštrukcií.
Desolated lower part of the trunk – removal of unsuitable restorations.
Der zerstörte untere Teil des Stocks – die Beseitigung unsachgemäßer Eingriffe

ÚSPEŠNÝ PIEŠŤANSKÝ NOHEJBALISTA

A SUCCESSFUL
FOOTBALL TENNIS
PLAYER FROM
PIEŠŤANY

ERFOLGREICHER
FUßBALLTENNIS
-SPIELER AUS
PIEŠŤANY

Miloš Fabian
Foto Roman Tibenský

Peter Tibenský, hráč Nohejbalového oddielu Kúpele Piešťany, v roku 2009 úspešne zavŕšil svoje pôsobenie v juniorskej kategórii reprezentácie Slovenskej republiky. Vyrastal a trénoval pod vedením nestora slovenského nohejbalu – Miloša Fabiana. Neskôr sa ho ujal Ján Zvonček.

Peter Tibenský, a player from the Football Tennis Club Spa Piešťany crowned his performance in a junior category of the representation of the Slovak Republic in 2009. He grew up and trained under the supervision of Miloš Fabian, the doyen of Slovak football tennis. Later, Ján Zvonček took him over.

Peter Tibenský, Spieler der Fußballtennis-Mannschaft des Heilbades Piešťany, beendete im Jahre 2009 mit Erfolg seine Wirkung in der Nachwuchs-Nationalmannschaft der Slowakischen Republik. Er wuchs und trainierte unter der Obhut von Miloš Fabian, dem Nestor des slowakischen Fußballtennis. Später nahm sich Ján Zvonček seiner an.

◀ Peter Tibenský pri smeči.
Peter Tibenský smashing.
Peter Tibenský beim Aufschlag

Reprezenačný debut zažil vo veku 16 rokov v Opave (Česká republika) na Majstrovstvách sveta juniorov a žien v októbri 2006, kde získal striebornú medailu v kategórii dvojíc. O dva roky neskôr boli majstrovstvá sveta opäť v Českej republike - v Přerove. Tam už tvoril kosťu družstva. Ani z mesta nad Bečvou neodíšiel naprázdno. Do kolekcie mu pribudli ďalšie dve medaily - strieborná za druhé miesto v trojčlenných družstvách a bronzová v najnáročnejšej disciplíne - v singli. Na obidvoch šampionátoch bol zverencom reprezentačných trénerov Milana Bella a Jána Kilíka. Na záver svojho účinkovania v juniorskej kategórii slovenskej reprezentácie si doplnil zbierku medailí za druhé miesto v kategórii trojíc, na prvých Majstrovstvách Európy juniorov a žien, ktoré sa konali v októbri 2009 v rumunskej Oradei, kde bol kapitánom mužstva. Z tohto turnaja si odniesol aj nepopulárnu, medzi športovcami nazývanú "zemiakovú" medailu za štvrté miesto v kategórii jednotlivcov, keď prehral súboj o tretie miesto. Majstrovstvá sa hrali nezvyčajne na jeden dopad vo všetkých disciplínach. Táto novinka v pravidlách odradila aj jedného z favoritov majstrovstiev - reprezentáciu Českej republiky, ktorá sa šampionátu nezúčastnila. S juniorskou reprezentáciou sa Peter Tibenský rozlúčil na ME pod vedením reprezentačných trénerov Jána Kilíka a Štefana Forraya. O jeho doterajších výsledkoch možno povedať, že nadviazal na úspechy svojich terajších starších spoluhráčov Pavla Zvončeka a Daniela Krajčíka, ktorí sa v roku 2004 stali majstrami sveta v kategórii dvojíc.

Za dosiahnuté výsledky sa dostal aj medzi

▲ Piešťanci na MS 2008 v Přerove - zľava Miloš Fabian, Peter Tibenský, Ján Zvonček (tréner), Michal Zvonček (medzinárodný nohejbalový rozhodca).

Sportsmen from Piešťany at the World Championship 2008 in Přerov - from the left: Miloš Fabian, Peter Tibenský, Ján Zvonček (trainer), Michal Zvonček (international football tennis referee).

Die Mannschaft aus Piešťany während der WM 2008 in Přerov - v. l. Miloš Fabian, Peter Tibenský, Ján Zvonček (Trainer), Michal Zvonček (internationaler Schiedsrichter)

▲ Na stupni víťazov - 2. miesto v trojiciach na MS 2008 v Přerove. Peter Tibenský je štvrtý zľava.

The winner's podium - second place in the trios at the World Championship 2008 in Přerov. Peter Tibenský is fourth from the left. Auf dem Siegestreppchen - der 2. Platz in der Kategorie der Dreiergruppen bei der WM 2008 in Přerov, mit Peter Tibenský (4. v.l.)

desiatku najúspešnejších juniorských športovcov mesta Piešťany za roky 2006, 2007 a 2008. Ďalšia športová kariéra medzi seniormi bude iste oveľa ťažšia a náročnejšia, pretože v tejto kategórii je veľmi silná konkurencia. Pri jeho talente však nie je vylúčené, že efektívny a svedomitý tréning mu vydláždí cestu aj do mužskej reprezentácie Slovenskej republiky. ■

He experienced his representation debut at the age of 16 in Opava (the Czech Republic) at the World Championship of Juniors and Women in October 2006, where he got a silver medal in the pair's category. Two years later, the world championship was in the Czech Republic again, in Přerov. At that time he was already

the main part of the team. He did not leave empty handed from the town on the Bečva River either. Two more medals, a silver for second place in the 3 a-side teams and bronze in the most difficult discipline, the singles, enriched his collection. He was under the supervision of the representation trainers Milan Bello and Ján Kilík at both championships. By the end of his performance for the Slovak team as a junior, he had supplemented his collection of medals in the three a-side with second place, at the first European Championship of Juniors and Women, which was held in October 2009 in Romanian Oradea, where he was team captain. He also received the unpopular

demanding as there is strong competition in this category. Thanks to his talent, however, we can not exclude the possibility that effective and diligent training will pave the road to the men's representation of the Slovak Republic for him as well. ■

Sein Debüt als Repräsentant gab Peter im Alter von 16 Jahren in Opava (Tschechische Republik) bei der Weltmeisterschaft der Junioren und Frauen im Oktober 2006, bei der er eine Silbermedaille im Doppel gewann. Zwei Jahre später wurde die Weltmeisterschaft erneut in

war er als Mannschaftskapitän im Einsatz. Von diesem Turnier trug Peter aber auch eine unbeliebte Trophäe heim, unter den Sportlern auch „Kartoffelmedaille“ genannt - für den vierten Platz im Einzel, nach einem verlorenen Kampf um das dritte Treppchen. Die Meisterschaft wurde auf unübliche Weise, mit nur einem Aufschlag in allen Disziplinen, ausgetragen. Diese Neuerung in den Regeln hielt auch einen der Favoriten, die Nationalmannschaft der Tschechischen Republik, von der Teilnahme an dem Championat ab. Von seiner Laufbahn als Nachwuchsspieler verabschiedete sich Peter Tibenský bei der Europameisterschaft unter der Führung der Nationaltrainer Ján Kilík und

medal, called "potato" medal among sportsmen, for fourth place in the category of singles, when he lost his fight for third place. The championship was unusually played to one fall in all the disciplines. This news about the rules also discouraged one of the favourites of the championship, the representative of the Czech Republic, who did not participate because of them. Peter Tibenský parted with the junior squad at the European Championship under the supervision of the representation trainers Ján Kilík and Štefan Forray. We can say about his results that up to now he has continued in the success of his present older team-mates Pavol Zvonček and Daniel Krajčík, who became the world champions in the pair's category in 2004. He became one of the top ten most successful junior sportsmen of Piešťany in 2006, 2007 and 2008 thanks to his achieved results.

His future sports career among the seniors will definitely be much more difficult and

▲ Porada s trénermi na MS 2008 v Píferove - zľava Ján Zvonček, Ján Kilík a Milan Bello.

Trainers meeting at the World Championship 2008 in Píferov - from the left: Ján Zvonček, Ján Kilík and Milan Bello.
Eine Besprechung mit den Trainern während der WM 2008 in Píferov - v. l. Ján Zvonček, Ján Kilík und Milan Bello

der Tschechischen Republik, diesmal in Píferov, ausgetragen. Dort trat Tibenský bereits als stützendes Glied der Mannschaft auf. Und in der Stadt am Fluss Bečva ging er ebenfalls nicht leer aus. Er erweiterte seine Medaillen-Sammlung um zwei weitere Trophäen - Silber für den zweiten Platz in der Kategorie der Dreiergruppen und Bronze für die schwierigste Disziplin - das Einzel. Bei beiden Turnieren befand er sich unter der Obhut der Nationalmannschaft-Trainer Milan Bello und Ján Kilík. Zum Ende seiner Wirkung in der slowakischen Nachwuchs-Nationalmannschaft kam noch eine weitere Medaille hinzu - für den 2. Platz in der Kategorie der Dreiergruppen, bei den ersten Europameisterschaften der Junioren und Frauen, im Oktober 2009 im rumänischen Oradea. Hier

Štefan Forray. Mit seinen bisherigen Erfolgen knüpfte er an die Siege seiner aktuellen, älteren Mitspieler Pavol Zvonček und Daniel Krajčík an, die 2004 Weltmeister im Doppel wurden.

Die erbrachten Leistungen bescherten Tibenský in den Jahren 2006, 2007 und 2008 einen Platz unter den zehn besten Nachwuchssportlern der Stadt Piešťany.

Seine weitere sportliche Laufbahn in der Herrenmannschaft wird sicher um einiges härter und anspruchsvoller, da es in dieser Kategorie eine sehr starke Konkurrenz gibt. In Anbetracht seines Talentes ist es jedoch nicht ausgeschlossen, dass ihm ein effektives und gewissenhaftes Training den Weg in die slowakische Herren-Nationalmannschaft öffnen wird. ■

PIEŠŤANSKÝ

PIEŠŤANY TOWN PARK DER STADTPARK VON PIEŠŤANY

Eva Wernerová
Foto Ľubomír Škorňák (2),
Tomáš Hudcovič (1)
Peter Kacík (1)

Park o výmere 18,9 ha bol založený začiatkom 19. storočia vtedajším majoritným majiteľom kúpeľov Jozefom Erdődym. Neskôr bol označovaný aj ako Starý park. Hlavný vstupný priestor bol situovaný z terajšej pešej zóny na Winterovej ulici. Časť dnes označovaná ako Mestský park bola založená rodinou Winterovcov koncom 19. storočia na pozemkoch v inundačnom území rieky Váh. Tento park sa nazýval aj Nový park. Hlavná os parku bola vysadená roku 1900. Vedie od Kúpeľnej dvorany k severnému okraju parku. Cenná je topoľová alej, zachovaná v úseku parku smerom od centra Fontána rovnobežne s ulicou Pod Párovcami.

The park, with a territory of 46,70 acres (18,9 hectares), was founded at the beginning of the 19th century by the then majority owner of the spa, Jozef Erdődy. It was later also called the Old Park. The main entrance opened from the present-day pedestrian zone in Winter Street. The part which is now called the Town Park was founded by the Winter family at the end of the 19th century on the flood plains of the Váh River. This park was called the New Park as well. The main axis of the park was planted in 1900. It stretches from the Spa Hall to the northern border of the park. There is a magnificent poplar alley preserved in the part of the park, which runs from the Fontána Centre along Pod Párovcami Street.

Die Parkanlage mit einer Fläche von 18,9 ha ließ zu Beginn des 19. Jahrhunderts der damalige Mehrheitseigentümer des Heilbades, Jozef Erdődy, anlegen. Später wurde sie auch „Starý park“ (Alter Park) genannt. Der Eingangsbereich befand sich auf Seite der heutigen Fußgängerzone in der Winterova Straße. Der heute als Stadtpark bekannte Teil wurde Ende des 19. Jahrhunderts durch die Familie Winter auf einem Überschwemmungsgebiet des Flusses Waag angelegt. Diese Anlage wurde auch als „Nový park“ (Neuer Park) bezeichnet. Die Hauptachse des Parks wurde im Jahre 1900 bepflanzt. Sie führt vom Kursalon zum nördlichen Rand der Parkanlage. Besonders wertvoll ist die erhalten gebliebene Pappelallee in dem vom Zentrum „Fontána“ parallel in Richtung der Straße „Pod Párovcami“ verlaufenden Parkabschnitt.

Mestský park bol vyhlásený za kultúrnu pamiatku v roku 1963. V súčasnosti je nehnuteľnou národnou kultúrnou pamiatkou. Dnes sa pod jeho korunami skrýva niekoľko zaujímavých cieľov návštevy – od budovy Balneologického múzea a Hudobného pavilónu prechádzame okolo Domu umenia k areálu futbalového štadióna a vraciame sa naspäť k nedávno rekonštruovanému kultúrno-spoločenskému centru Fontána. S nostalgickou spomienkou navštevujú „domorodci“ starý prírodný amfiteáter v blízkosti nábřežia Váhu, ktorý desaťročia - do roku 1986 - poskytoval umelecké zážitky pod korunami mohutných topoľov. Nemenne stoja na svojich miestach sochy – spomienka na Ludwiga van Beethovena a Adama Trajana, postupne sa objavujú nové detské zariadenia, v lete príjemne pôsobi odpočinkov na lavičkách v okolí fontán. Park každoročne trpezlivo a nádherne mení svoje farby.

Medzi listnatými stromami prevládajú domáce druhy - javory, brezy, lipa malolistá a veľkolistá, topoľ biely, topoľ čierny pyramídálny, z ihličnatých druhov smrek obyčajný, borovica lesná a borovica čierna. V parku boli od jeho založenia vysádzané cudzokrajné dreviny, dovážané z iných kútov krajiny alebo z iných kontinentov, ktoré mali priestor dotvárať a robiť atraktívnym, vnášať do kúpeľného priestoru exotiku a farebnú malebnosť počas celého roka. Hlavná alej bola podobne ako mnohé osi zámokských parkov v tej dobe, založená

MESTSKÝ PARK

- ▲ Panoráma Mestského parku zo západnej strany.
The panorama of the Town Park from the western part.
Das Panorama des Stadtparks von der Westseite
- ▼ Jaseňovec metlinatý pri Kolonádovom moste.
The Goldenrain Tree near the Colonnade Bridge.
Der Rispiqe Blasenbaum an der Kolonnadenbrücke

z pagaštana konského (*Aesculus hippocastanea*). Dnes táto alej dožíva svoj život a navyše ju každoročne napáda európsky škodca pagašťanov. Napriek systematickému ošetrovaniu je blízko doba, keď čaká hlavnú parkovú os postupná výmena za mladé stromy pre ďalšie generácie. K vzácnym drevinám, ktoré si zaslúžia obdiv, patrí určite mohutný platan javorolistý (*Platanus acerifolia*), v mohutnej skupine drevín blízko kanálu Váhu, veľmi zriedkavo sa vyskytujúci nahovetvec dvojdomý (*Gymnocladus dioica*) pri centre Fontána, jaseňovec metlinatý (*Koelreutheria paniculata*) pred kaplnkou pri Kolonádovom moste, katalpy, červené duby, gaštan jedlý alebo lieska turecká (*Corylus colurna*) so zaujímavými plodmi. Tieto často vyhľadávajú veveričky a drobné vtáctvo najmä v okolí krmidiel. Z ihličnanov určite púta pozornosť svojím svetivooranžovým vyfarbením na jeseň metasekvoja čínska (*Metasequoia glyptostroboides*) pri terajšom oplození areálu hotela Slovan, alebo rovnako v zime opadávajúci tisovec dvojradový (*Taxodium distichum*) v skupine za Domom umenia. Dôstojné rozmery dosahujú tiež borovice vejmutovky (*Pinus strobus*), douglaska tisolistá (*Pseudotsuga Douglasii*), alebo skutočne pravá „strieborná jedľa“ z amerického kontinentu - jedľa srienistá (*Abies concolor*).

Výsledky posledných prieskumov parku hovoria o uspokojivom, i keď nie ideálnom zdravotnom stave a kondícii porastov. Dreviny sú z veľkej časti prestarnuté, čo sa prejavuje na zvýšenej potrebe ošetrovania, výmeny porastov a čiastočne aj na celkovej náplni parkového priestoru, ktorý svojou základnou podobou z čias 19. storočia prestáva zodpovedať potrebám dnešného návštevníka. Napriek tomu však park predstavuje mimoriadnu prírodnú a kultúrnu hodnotu, ktorá sa bude musieť zohľadniť aj pri tvorbe jeho novej koncepcie. ■

The Town Park was proclaimed a cultural heritage in 1963. Nowadays, it is a permanent national cultural heritage. There are several interesting places worth visiting which are hidden under its treetop, but can easily be seen on a walk from the Balneology Museum and Music Pavilion, past the House of Art to the football stadium and back to the cultural and social centre Fontána, which has recently been renovated. An old natural amphitheatre situated close to the riverbank of the Váh, is visited by local people with nostalgia. It offered artistic experiences under the crowns of the mighty poplars for decades until 1986. There are statues standing, unchanged through the years - memorials to Ludwig van Beethoven and Adam Trajan. New facilities for children are also gradually appearing as well as benches around the fountains providing a relaxing atmosphere during summer. The park changes its colours patiently and splendidly every year.

Native species predominate among deciduous trees - maple, birch, Small-leaf and Large-leaf Lime,

▲ Pagašťan konský pred Balneologickým múzeom. Pagašťany predstavujú kostrovú zeleň mestského parku.
Horse chestnut in front of the Balneology Museum. These trees form the green skeleton of the town park.
Eine Gewöhnliche Rosskastanie vor dem Gebäude des Balneologischen Museums - sie stellt die vorherrschende Baumart des Stadtparks dar.

White Poplar, Black Poplar 'Pyramidalis'. There is also an abundance of Norway Spruce, Scott Pine and Black Pine from the coniferous species. Since the foundation of the park, exotic trees have been planted, which have been imported from other parts of the country or other continents in an effort to compliment the area and make it more attractive by introducing an exotic element and colourful picturesqueness into the spa all year round. The main alley was set up with Horse-chestnut trees (*Aesculus hippocastanea*) similar to numerous axes of castle parks at that time. This alley has been in slow decline and, in addition, it is also being attacked by a European vermin of conkers every year. Despite systematic care, the main park axis will gradually be replaced with young trees for future generations.

There are rare trees that are worthy of admiration such as the London Plane (*Platanus*

acerifolia) in a mighty group of trees close to the channel of the Váh, a very rare Kentucky Coffee tree (*Gymnocladus dioica*) near the Fontána Centre, a Goldenrain Tree (*Koelreutheria paniculata*) in front of the chapel next to the Colonnade Bridge, as well as Catalpas, Northern Red Oaks, Sweet Chestnuts and Turkish Hazel (*Corylus colurna*) with interesting fruits. These are very often sought-after by squirrels and small birds mainly for feeders, which are spread throughout the park. As for coniferous trees, the Dawn Redwood (*Metasequoia glyptostroboides*) definitely attracts attention thanks to its shining orange colour in autumn, which can be seen near the fence around the Slovan Hotel, and also the Baldcypress (*Taxodium distichum*), which sheds its leaves in winter in a group behind the House of Art. The Eastern White Pine (*Pinus strobus*), Douglas Spruce (*Pseudotsuga Douglasii*) and a real "silver

fir“ from the American continent - White Fir (*Abies concolor*) have also achieved dignified dimensions. The results of recent research done on the park reveal a satisfying, though less-than-ideal, state of health and condition of the park woods. Among the park's problems are old trees which require greater care, a need to change some of the trees and fauna and also the fact that the park no longer meets the needs of present-day visitors as its basic form and shape have not changed since the 19th century. Despite this fact, the park is of extraordinary natural and cultural value, a fact which will have to be taken into account during the formation of its new conception.. ■

Im Jahre 1963 wurde der Stadtpark zum Kulturdenkmal des Jahres erklärt. Heute besitzt er den Status eines unbeweglichen Nationaldenkmals. Unter den Kronen seiner Bäume verbirgt sich eine Reihe interessanter Besuchsziele. Angefangen bei den Gebäuden des Balneologischen Museums und des Musikpavillons führt uns der Weg vorbei am Haus für Kunst zum Fußballstadion hin und zum unlängst renovierten kulturellen Zentrum Fontána zurück. Mit einer nostalgischen Erinnerung besuchen Einheimische das alte Freilicht-Amphitheater in der Nähe des Waag-Ufers, welches Jahrzehnte lang - bis 1986 - Kunsterlebnisse unter den Kronen der mächtigen Pappeln bot. Unverändert stehen auf ihren Plätzen zwei Statuen als Erinnerung an Ludwig van Beethoven und Adam Trajan, während neue Spielplatzgeräte für Kinder hinzu kommen. Im Sommer bieten Bänke in der Nähe der Fontänen eine angenehme Möglichkeit zum Ausruhen.

Alljährlich wechselt der Park unermüdlich und prachtvoll seine Farben. Unter den Laubbäumen überwiegen heimische Arten - Ahorne, Birken, Winter- und Sommerlinden, Weißpappeln und die Pyramidenpappeln. Die Nadelbäume sind hauptsächlich durch die Gemeine Fichte, die Waldkiefer und die Schwarzkiefer vertreten. Im Park wurden seit seiner Anlegung ebenfalls exotische Holzgewächse eingepflanzt, die aus anderen Teilen des Landes oder anderen Kontinenten eingeführt wurden. Sie sollten die Anlage abrunden und gestalterisch attraktiv machen und dem Kurbereich das ganze Jahr über Exotik und malerisches Farbenreichtum verleihen. Die Hauptallee bestand, ähnlich wie die Achsen vieler Schlossparks zu jener Zeit, aus Rosskastanien (*Aesculus hippocastanea*). Heute neigt sie sich ihrem Lebensende zu und wird zusätzlich jedes Jahr von einer Art europäischen Rosskastanien-Schädling befallen. Trotz systematischer Pflege naht für die Hauptachse des Park die Zeit für einen allmählichen Austausch gegen junge Bäume für die kommenden Generationen. Zu den seltenen Holzgewächsen, die unserer Bewunderung wert sind, zählt zweifelsohne auch die mächtige Ahornblättrige Platane (*Platanus acerifolia*) in einer majestätischen Baumgruppe nahe des Waagkanals, der ausgesprochen selten vorkommende Geweihbaum (*Gymnocladus dioica*) am Zentrum Fontána, der Blasenbaum (*Koeleruteria paniculata*) vor der Kapelle an der Kolonnadenbrücke, Trompetenbäume, Roteichen, die Ess- oder Edelkastanie sowie die Türkische Hasel (*Corylus colurna*) mit interessanten Früchten. Diese werden

häufig von Eichhörnchen und kleineren Vögeln, vor allem in der Nähe der Futterhäuser gesucht. Unter den Nadelbäumen besticht mit Sicherheit durch seine Herbstfärbung in leuchtendem Orange der Urweltmammutbaum (*Metasequoia glyptostroboides*) an der Einfriedung des Hotels Slovan oder die ebenfalls sommergrüne Echte Sumpfcypresse (*Taxodium distichum*) in einer Baumgruppe hinter dem Haus für Kunst. Beachtliche Ausmaße erreichen auch die Weymouths-Kiefer (*Pinus strobus*), die Douglasanne (*Pseudotsuga Douglasii*) oder die garantiert echte „Silbertanne“ von dem amerikanischen Kontinent – die Kolorado-Tanne (*Abies concolor*). Die Ergebnisse der letzten Untersuchungen des Parks sprechen von zufrieden stellender, auch wenn nicht optimaler Gesundheit und Kondition der Baumbestände. Die Holzgewächse sind größtenteils überaltert und das äußert sich in einem erhöhten Bedarf an Pflege, Austausch der Bestände und zum Teil auch in der Gesamtsubstanz des Parks, der in seiner ursprünglichen Gestalt aus dem 19. Jahrhundert den Bedürfnissen des heutigen Besuchers allmählich nicht mehr gerecht wird. Trotz alledem stellt diese Parkanlage einen besonderen natürlichen und kulturellen Wert dar, welcher bei der Ausarbeitung seiner neuen Konzeption berücksichtigt werden muss. ■

▼ Mestský park je ideálnym miestom i pre kultúrno-spoločenské podujatia.

The Town Park is an ideal place for cultural and social events as well.

Der Stadtpark ist ein idealer Ort für kulturelle und gesellschaftliche Veranstaltungen.

Marián Klčo Foto Eva Drobná

BOTANIK KAREL DOMIN A PIEŠŤANY

Botanist Karel Domin and Piešťany Botaniker Karel Domin und Piešťany

Významný český botanik Karel Domin (1882 - 1953), profesor Karlovy univerzity v Praze, navštívil Piešťany už v roku 1920 počas „vědecké vládní výpravy Slovenskem“. Domin postupne opísal zo Slovenska desiatky nových rastlín a zoznámil sa aj s flórou slovenských kúpeľných miest. Jeho zásluhou vznikol v Botanickom ústave v Prahe herbár zo Slovenska, obsahujúci vyše pol milióna položiek.

The significant Czech botanist Karel Domin (1882 - 1953), a professor of Charles University in Prague, visited Piešťany already in 1920 during “a scientific governmental expedition through Slovakia”. Domin gradually described tens of new plants from Slovakia and got to know the flora of Slovak spa towns as well. A herbarium from Slovakia containing more than half a million items was created in the Institute of Botany in Prague thanks to him.

Der bedeutende tschechische Botaniker Karel Domin (1882 – 1953), Professor an der Karls-Universität in Prag, besuchte Piešťany bereits im Jahre 1920, während einer „wissenschaftlichen Regierungsexpedition durch die Slowakei“. Domin beschrieb im Laufe der Zeit von der Slowakei aus Dutzende neue Pflanzenarten und machte sich auch mit der Flora der slowakischen Kurstädte vertraut. Dank ihm entstand im Botanischen Institut in Prag ein Herbarium mit mehr als einer halben Million Exemplaren aus der Slowakei.

Intenzívnejší Dominov vzťah k Piešťanom sa začal vytvárať prostredníctvom jeho priateľa profesora Eduarda Čmuntá, ktorý prišiel do Piešťan v roku 1922 ako kúpeľný lekár. Počas kúpeľných sezón - hlavná sezóna v piešťanských kúpeľoch trvala od 1. mája do 30. septembra - pôsobil v Piešťanoch do roku 1939.

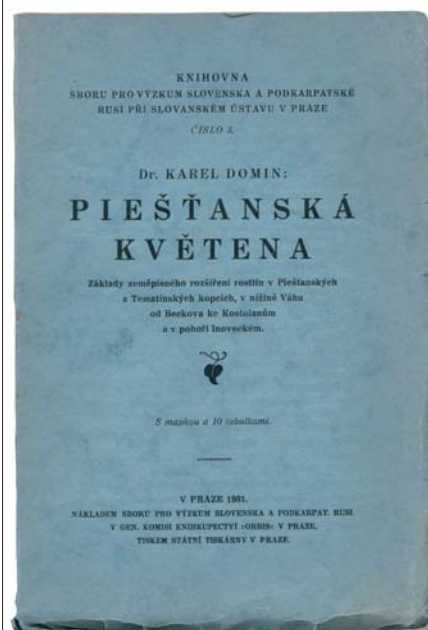
Prvý doložený liečebný pobyt K. Domina v Piešťanoch je zaznamenaný v knihe kúpeľných hostí v roku 1930, ďalšie potom v rokoch 1931, 1932, 1933 a 1934. V roku 1935 Domin liečebný pobyt v Piešťanoch neabsolvoval. Krátko tu však pobudol kvôli konaniu 5. valného zhromaždenia Piešťanskej muzeálnej spoločnosti, ktorej bol čestným členom od jej vzniku v roku 1931.

Záujem o flóru okolia Piešťan, kde sa stretávajú dva hlavné prúdy slovenskej vegetácie - panónsky a západokarpatský - siaha až do 19. storočia. Avšak výskumom flóry okolia Piešťan sa do vedomia odbornej, ale i laickej verejnosti najviac zapísal práve Karel Domin ako autor rozsiahlej monografie Piešťanská květena - Základy zeměpisného rozšíření rostlin v Piešťanských a Tematinských kopcích, v nížine Váhu od Beckova ke Kostolanům a v pohorí Inoveckém, vydané v Praze v roku 1931.

Herbárová kolekcia Flora Piešťanensis - Flora Pistyanensis, dnes uložená v zbierkovom fonde Balneologického múzea v Piešťanoch, sa tradične považuje za duplikát herbárových dokladov k Dominovej monografii Piešťanská květena. Nie je to však celkom pravda. Na základe štúdia korešpondencie Karla Domina, uloženej v Archíve Národného múzea v Prahe a archívneho materiálu uloženého v Balneologickom múzeu v Piešťanoch, sa podarilo objasniť vznik herbára a vysvetliť jeho neúplnosť.

Dnes herbár obsahuje 430 herbárových položiek, pričom v monografii Piešťanská květena Domin zhromažдил a publikoval 1104 druhov flóry. Herbár vznikol dodatočne a Domin

▼ Kniha Karla Domina Piešťanská květena z roku 1931.
Karel Domin's book Piešťanská květena (Piešťany Flora) from 1931.
Das Buch „Piešťanská květena“ von Karel Domin, aus dem Jahr 1931

ho po častiach posielal do múzea. Jeho herbárové položky možno identifikovať podľa etikiet, ktoré sú prilepené na jednotlivé archy a obsahujú údaje v záhlaví: Flora Piešťanensis, v zátvorke citát z „květeny“ so stránkou a číslom príslušného druhu, botanický názov latinský, český a nemecký. Po roku 1932 Domin už herbár nedoplňal.

Dve „záhadné“ herbárové položky sú zberom švajčiarskeho botanika Gottfrieda Kellera (1873 - 1945), odborníka na orchidey. Ten spolu s manželkou navštívil Piešťany v roku 1931 a ubytovali sa v Thermia Palace. Nazbierané rastliny nechal v múzeu, ktoré ich poslalo na preparáciu do Botanického ústavu v Prahe. Pre herbárovú kolekciu, ktorej vznik inicioval Domin

Sporadicky vedená korešpondencia s Imrichom Winterom zachovaná v Dominovom fonde končí v roku 1935 a korešpondencia s Václavom Vlkom končí v roku 1936. Domina v tom čase už čoraz viac pohlcovali jeho spoločenské a politické aktivity a na Slovensko a do Piešťan sa už pravdepodobne nevrátil. Spolupracoval však s generáciou mladších slovenských botanikov a sporadicky po skončení 2. svetovej vojny publikoval príspevky o flóre Slovenska. Herbárová kolekcia Flora Piešťanensis - Flora Pistyanensis uložená v Balneologickom múzeu nie je len neživým muzeálnym exponátom. Má nezastupiteľné miesto vo vedeckom bádani, značnú prírodovednú hodnotu a osobitnú históriu. ■

where two main streams of Slovak plants meet, (Pannonian and west Carpathian) dates back to the 19th century. By exploring the flora around Piešťany, however, Karel Domin entered the consciousness of professionals as well as the lay public as he is the author of an extensive monograph entitled *Piešťany Flora*. The basis of the geographical extension of plants in Piešťany and the Tematín hills, lowland of the Váh from Beckov to Kostolany and the Inovecké mountain range. This was published in Prague in 1931.

The herbarium collection *Flora Piešťanensis* - *Flora Pistyanensis*, which is now deposited in the collection of the Balneology Museum in Piešťany, is traditionally considered a duplicate

je dôležitý podiel jeho niekdajšieho asistenta Jindřicha Suzu (1890 - 1951). Väčšiu časť herbárových položiek ktoré sa nachádzajú v Balneologickom múzeu, zozbieral práve on - a to až v roku 1933. Je pravdepodobné, že časť originálneho materiálu k Dominovej publikácii sa nachádza v Prahe a Balneologické múzeum má k nej mladšiu, zväčša dodatočne zozbieranú kolekciu.

Po skončení 5. valného zhromaždenia Piešťanskej muzeálnej spoločnosti dňa 24. júla 1935 bola Dominovi v Piešťanoch na Kúpeľnom ostrove v topoľovej aleji odhalená pamätná tabuľa s nápisom a reliéfom, na ktorom je podobizeň Karla Domina z profilu. Len málokterá vedecká osobnosť sa môže pochváliť tým, že už za života jej bola odhalená pamätná tabuľa. Miesto, na ktorom pamätník stojí, bolo nazvané Dominova promenáda a jej pokračovanie v obci Banka Dominova cesta.

▲ Karel Domin s členmi Piešťanskej muzeálnej spoločnosti pri odhaľovaní svojho pamätníka na Kúpeľnom ostrove.

Karel Domin with members of the Piešťany Museum Society at the unveiling of his monument on the Spa Island.

Karel Domin mit den Mitgliedern der Museumsgesellschaft Piešťany während der Enthüllung seiner Gedenktafel auf der Kurinsel

Domin's more intensive relationship with Piešťany started to be formed thanks to his friend, Professor Eduard Cmunt, who came to Piešťany in 1922 as a spa doctor. He worked in Piešťany until 1939 during the spa seasons. The main season in Spa Piešťany lasted from 1 May to 30 September.

The first documented spa stay of K. Domin in Piešťany is recorded in the book of spa guests in 1930, later in 1931, 1932, 1933 and 1934. In 1935 Domin did not have any treatments in Piešťany. However, he stayed for a while due to the 5th general assembly of the Piešťany Museum Society. He was an honorary member since its origin in 1931. The interest in the flora of Piešťany's surroundings,

of the herbarium records to Domin's monograph *Piešťany Flora*. However, it is not an absolutely true copy. On the basis of studying the correspondence of Karel Domin, deposited in the Archive of the National Museum in Prague and archival material deposited in the Balneology Museum in Piešťany, it was possible to explain the origin of the herbarium and its incompleteness.

The herbarium now contains 430 herbarium items. Domin gathered and published 1104 species of flora in his monograph *Piešťany Flora*. The herbarium was consequently formed and Domin sent it in parts to the museum. His herbarium items can be identified according to labels which

are attached to individual sheets and contain the following information in the heading: Flora Piešťanensis, the quotation from the "Flora..." with page and number of the given species in the brackets, with a Latin, Czech and German botanical name. After 1932, Domin did not supplement the herbarium any more.

Two "mysterious" herbarium items are from the collection of the Swiss botanist Gottfried Keller (1873 – 1945), an orchid specialist. He and his wife visited Piešťany in 1931 and stayed in Thermia Palace. He left the collected plants in the museum, which sent them for preservation to the Institute of Botany in Prague.

The participation of Domin's former assistant Jindřich Suza (1890 - 1951) is important for the herbarium initiated by Domin. The majority of herbarium items, deposited in the Balneology Museum, were collected by Suza from 1933. It is likely that part of the original material for Domin's publication is in Prague and the Balneology Museum has its later collection, which was subsequently gathered.

After the 5th general assembly of Piešťany Museum Society finished on 24 July 1935, a memorial plaque with an inscription and relief of Karel Domin's portrait in profile was revealed in Piešťany on the Spa Island in the poplar alley. Only a few scientists could boast that they had a memorial plaque revealed during their life. The area where the memorial is placed was named Domin's Promenade and its continuation, in the village of Banka, was named Domin's Road.

Sporadic correspondence with Imrich Winter preserved in Domin's possession ended in 1935 and correspondence with Václav Vlk ended in 1936. Domin was ever more and more engaged in his social and political activities and probably did not return to Piešťany and Slovakia any more. However, he cooperated with a generation of younger Slovak botanists and sporadically published reports about flora in Slovakia after the end of World War Two. The herbarium collection, Flora Piešťanensis - Flora Pistyanensis, deposited in the Balneology Museum is not just an inanimate museum exhibit. It is irreplaceable in scientific research and has considerable scientific value and a unique history. ■

Ein intensiveres Verhältnis zu Piešťany begann sich durch seinen Freund, Professor Eduard Cmunt zu entwickeln, der im Jahre 1922 als Kurarzt in die Stadt kam. Während der Kursaisons - die Hauptsaison im Heilbad Piešťany dauerte vom 1. Mai bis 30. September - wirkte er hier bis zum Jahre 1939.

Der erste belegte Kuraufenthalt von K. Domin in Piešťany ist im Buch der Kurgäste aus dem Jahr 1930 schriftlich festgehalten,

weitere Aufenthalte sind in den Jahren 1931, 1932, 1933 und 1934 vermerkt. Im Jahre 1935 absolvierte Domin in Piešťany zwar keinen Kuraufenthalt, verweilte hier jedoch kurz aufgrund der 5. Generalversammlung der Museumsgesellschaft von Piešťany (Piešťanská muzeálna spoločnosť), deren Ehrenmitglied er seit ihrer Gründung im Jahre 1931 war.

Das Interesse an der Flora im Umland von Piešťany, wo die zwei wichtigsten Vegetationsgürtel der Slowakei - der pannonische und der westkarpatische - aufeinander treffen, reicht bis in das 19. Jahrhundert zurück. Am stärksten jedoch

▲ Horčinka väčšia (Polygala major)
Milkwort (Polygala major)
Große Kreuzblume (Polygala major)

gelangte Karel Domin in das Bewusstsein der fachkundigen und interessierten Öffentlichkeit durch seine Erforschung der Flora im Umland von Piešťany und als Autor einer umfangreichen Monografie mit dem Titel „Piešťanská květena. Základy zeměpisného rozšíření rostlin v Piešťanských a Tematinských kopcích, v nížině Váhu od Beckova ke Kostolanům a v pohorí Inoveckém“ (Die Pflanzenwelt von Piešťany. Grundlagen der geographischen Verbreitung

▲ Poniklec lúčny (*Pulsatilla nigricans*)
Anemone Pulsatilla (*Pulsatilla nigricans*)
Schwarze Kuhschelle (*Pulsatilla nigricans*)

von Pflanzen in den Hügeln von Piešťany und Tematín, in der Waagebene von Beckov bis Kostofany und dem Inovec-Gebirge), herausgegeben 1931 in Prag.

Die Herbarium-Kollektion „Flora Piešťanensis - Flora Pistyanensis“, die heute in den Sammlungen des Balneologischen Museums in Piešťany aufbewahrt wird, gilt schon seit langem als Duplikat der Herbarbelege zu Dominis Monografie „Piešťanská květena“. Dies jedoch trifft nicht

ganz zu. Anhand von Untersuchungen der im Archiv des Nationalmuseums in Prag aufbewahrten Korrespondenz von Karel Domin sowie des im Balneologischen Museum in Piešťany befindlichen Archivmaterials, konnten die Umstände der Entstehung sowie die Unvollständigkeit des Herbariums aufgeklärt werden.

Heute enthält das Herbarium 430 Exemplare, wobei Domin in seiner Monografie „Piešťanská květena“ insgesamt 1104 Pflanzenarten erfasst und publiziert hatte. Das Herbarium wurde nachträglich angelegt und Domin sendete es in Teilen dem Museum zu. Seine Herbar-Exemplare können

anhand einzelner auf den Herbarbögen angebrachten Etiketten identifiziert werden. Im oberen Bereich jedes Etiketts befinden sich die Angaben: „Flora Piešťanensis“, in Klammern ein Zitat aus der Publikation mit der Seitenzahl sowie der Nummer der entsprechenden Art und die botanische Bezeichnung der Pflanze in den Sprachen Latein, Tschechisch und Deutsch. Nach 1932 hat Domin sein Herbarium nicht weiter vervollständigt. Zwei „rätselhafte“ Herbar-Exemplare haben sich als Errungenschaften des Schweizer Botanikers Gottfried Keller (1873 - 1945), eines Spezialisten für Orchideen, herausgestellt. Im Jahre 1931 besuchte er Piešťany und wohnte zusammen mit seiner Ehefrau im Hotel Thermia Palace. Die gesammelten Pflanzen überließ er dem Museum, welches sie zur Präparation an das Botanische Institut in Prag übersandte. Von großer Bedeutung für die auf Initiative von Domin angelegte Herbarsammlung ist der Beitrag seines ehemaligen Assistenten Jindřich Suza (1890 - 1951). Der größte Teil der im Balneologischen Museum befindlichen Herbar-Exemplare wurde von ihm aufgesammelt, und das erst im Jahre 1933. Mit hoher Wahrscheinlichkeit befindet sich ein Teil des Originalmaterials zu Dominis Publikation in Prag und das Balneologische Museum besitzt dazu eine jüngere, meist nachträglich zusammen getragene Kollektion.

Nach dem Abschluss der 5. Generalversammlung der Museums-gesellschaft von Piešťany, am 24. Juli 1935, wurde für Domin in der Pappelallee auf der Kurinsel in Piešťany eine Gedenktafel mit Inschrift und einem Relief mit dem Konterfei des Botanikers enthüllt. Nur wenige Persönlichkeiten aus der Wissenschaft konnten sich bereits zu ihren Lebzeiten mit einer enthüllten Gedenktafel rühmen. Die Allee mit der Gedenkstätte wurde „Dominova promenáda“ (Dominis Promenade) genannt, ihre Fortsetzung in der Ortschaft Banka trägt den Namen „Dominova cesta“ (Dominis Weg).

Die in Dominis Bestand erhaltene sporadisch geführte Korrespondenz mit Imrich Winter endet mit dem Jahr 1935, die Korrespondenz mit Václav Vlk ein Jahr danach - 1936. Zu dieser Zeit widmete sich Domin zunehmend seinen gesellschaftlichen und politischen Aktivitäten, in die Slowakei und nach Piešťany kehrte er vermutlich nie mehr zurück. Er arbeitete jedoch mit der jüngeren Generation slowakischer Botaniker zusammen und publizierte nach der Beendigung des 2. Weltkrieges vereinzelt Beiträge über die Flora der Slowakei. Die Herbarium-Kollektion „Flora Piešťanensis - Flora Pistyanensis“, aufbewahrt im Balneologischen Museum, stellt keineswegs ein lebloses museales Exponat dar. Sie hat eine unabdingbare Stellung in der wissenschaftlichen Forschung, einen beträchtlichen naturwissenschaftlichen Wert und eine besondere Geschichte. ■

JAŠTERICE MILUJÚ TEPLU

LIZARDS NEED
WARM WEATHER

EIDECHSEN
BRAUCHEN WÄRME

Roman Tibenský Foto autor

Stahovavé vtáky pred príchodom zimy odletia na svoje zimoviská. Jašterice, ktoré krídla nemajú, a rovnako potrebujú teplo k svojmu prežitiu, sa musia vyrovnáť so zimou iným spôsobom.

Migratory birds fly to their wintering places before the winter arrives. Lizards, which do not have wings, also need warm weather to survive. They have to cope with winter in a different way.

Bevor der Winter Einzug hält, fliegen Zugvögel in ihre Überwinterungsorte. Eidechsen, die keine Flügel besitzen, aber zum Überleben ebenfalls Wärme benötigen, müssen mit der kalten Jahreszeit auf andere Weise fertig werden.

Koncom septembra alebo v priebehu októbra zaliezajú do skrýš - skalných puklín, dier či dutých pňov starých stromov. Tam sa uložia na dlhý zimný spánok. Otvor svojho útočiska zahrabú hlinou, aby sa lepšie chránili pred chladom. Prebúdajú ich až teplé lúče jarného slnka. V závislosti od počasia to býva koncom marca alebo začiatkom apríla. Je to až neuveriteľné, ale tieto čulé nevelké plazy polovicu svojho života trávia v letargickom zimnom spánku.

Na Slovensku žijú 4 druhy jašteríc. Najväčšia a nepochybne aj najkrajšia z nich je jašterica zelená (*Lacerta viridis*), ktorá dorastá do dĺžky 35, niekedy až 40 cm. Sfarbenie samcov v období párenia, ktoré pripadá na koniec apríla a máj, je naozaj pôsobivé. Majú jasny zelenožltý chrbát a azúrovomodrý spodok hlavy a hrdla. Samce zvädzajú o samičku tvrdé boje, ktoré ich neraz poznamenajú aj zranením. Samička sa po nakladení vajčiek nestará o ďalší osud mláďat. Jašterice sa živia hmyzom, pavúkmi, červami, slimákmi a dospelé jedince úspešne lovia aj mláďatá iných jašteríc, drobných hlodavcov - myši či hrabošov.

Jašterica zelená sa vyskytuje najmä na suchých a teplých lesostepných stráňach v blízkosti krovín a stromov, kde má občasné úkryt. Je rozšírená hlavne v južnej a juhozápadnej časti Slovenska. V okolí Piešťan ju nájdeme v blízkom pohorí Považský Inovec na vhodných biotopoch prakticky všade (napríklad Lúčanská dolina, Tematínske kopce, Kostelec, Skalka, pri obciach Modrová, Banka, Ratnovce atď.).

Jašterica zelená je veľmi rýchly živočích. Snažiť sa ju dosiahnuť s fotoaparátom nevedie k úspechu. Pri akomkoľvek ohrození uniká do svojej skrýše. Po pár minútach trpezlivého čakania však vylezie, a keď zistí, že jej nehrozí žiadne nebezpečenstvo, bez problémov sa nechá fotografovať. Urazený samček na našich obrázkoch ochotne pózoval viac ako hodinu, pričom v niektorých momentoch sa k nemu dalo priblížiť objektívom fotoaparátu až na 15 cm. Väčšinou očami nehybne sledoval okolie, ale občas ich aj privrel a podriemkaval si na jarnom slnku. Stihol predviesť i obrátne lezenie po kmeni neďalekého duba - dokonca dole hlavou. Snímky boli zhotovené v apríli minulého roku pár kilometrov od Piešťan. ■

At the end of September or during October, they crawl into hideouts such as cracks in rocks, holes or hollow trunks of old trees where they hibernate. They block the opening of their shelter with clay for better protection against the cold. They are only woken up by the warm rays of the spring sun. According to the weather this can happen either at the end of March or at the beginning of April. It is almost unbelievable but these small lively reptiles spend half of their lives in lethargic winter sleep.

There are 4 lizard species which live in Slovakia. The biggest and undoubtedly the most beautiful of them is the European Green Lizard (*Lacerta viridis*) which grows up to a length of 35 sometimes even 40cm. The coloration in males during the mating season, which falls on the end of April and May, is really impressive. They have a bright green and yellow back and an azure neck and bottom of head. Males fight hard for females which can often lead to injuries. After laying her eggs the female has no further interest in motherhood. The baby lizards live on insects, spiders, worms and snails. Adults also successfully hunt the young of other lizards and small rodents such as mice or voles.

The European Green Lizard occurs mainly in dry, warm forests and steppe plains close to bushes and trees, where it usually has its shelter. It is spread mainly in the southern and southwestern part of Slovakia. In the area of Piešťany it can be found in the nearby Považský Inovec mountain range in suitable biotopes almost everywhere (e.g. Lúčanská valley, hills of Tematín, Kostelec, Skalka, near the villages of Modrová, Banka, Ratnovce etc.).

The European Green Lizard is a very fast animal. Due to this, it is very difficult to take a photo of it. The lizard runs to its hideout at any sign of danger. However, it comes out after a few minutes of patient waiting and when it is satisfied there is no danger it allows itself to be photographed without any problems. The well-built male in our photographs was willingly posing for more than an hour and it was even possible to approach him with the lens of a camera up to a distance of 15cm. He was mainly observing the surroundings without moving but sometimes closed his eyes and dozed in the spring sun. He also managed to show some skilful climbing on the trunk of a nearby oak - even upside down. These photographs were taken, last year in April, a few kilometres from Piešťany. ■

Ende september oder im Laufe des Monats Oktober verkriechen sie sich in ihre Unterschlüpfte - Felsspalten, Löcher oder hohle Stämme alter Bäume. Dort verbringen sie einen langen Winterschlaf. Die Öffnung scharren sie

mit Erde zu, um sich so besser vor der Kälte zu schützen. Erst die warmen Strahlen der Frühlingssonne wecken sie auf. In Abhängigkeit von den Wetterverhältnissen ist dieser Zeitpunkt meist Ende März oder Anfang April. Es klingt unglaublich, aber diese munteren, nicht allzu großen Reptilien verbringen die Hälfte ihres Lebens im lethargischen Winterschlaf.

In der Slowakei leben vier Arten Eidechsen. Die größte und zweifelsohne auch die schönste von ihnen ist die Smaragdeidechse (*Lacerta viridis*), die eine Gesamtlänge von 35, vereinzelt sogar 40 cm erreichen kann. Die Färbung der Männchen in der Paarungszeit, die auf Ende April und den Monat Mai fällt, ist in der Tat beeindruckend. Ihr Rücken weist eine helle grüngelbe Farbe auf, der untere Teil des Kopfes und der Hals sind Azurblau. Um die Gunst des Weibchens tragen die Männchen harte Kämpfe aus, was mit häufigen Blessuren einhergeht. Sobald das Weibchen die Eier gelegt hat, kümmert es sich nicht weiter um das Schicksal der Jungen. Eidechsen ernähren sich von Insekten, Spinnen, Würmern und Schnecken, erwachsene Tiere jagen mit Erfolg auch die Jungen anderer Eidechsen und kleiner Nager wie Mäuse oder Feldmäuse.

Die Smaragdeidechse bevorzugt trockene und warme Waldsteppen-Hänge, wo sie sich in der Nähe von Sträuchern und Bäumen aufhält, in denen sie gewöhnlich ihren Unterschlupf hat. Sie ist vorwiegend im südlichen und südwestlichen Teil der Slowakei verbreitet. Im Umkreis von Piešťany kommt sie in dem nahegelegenen Gebirge Považský Inovec in geeigneten Biotopen praktisch überall vor (unter anderem im Tal Lúčanská dolina, in den Bergen von Tematín, in Kostelec und Skalka sowie in der Nähe der Ortschaften Modrová, Banka und Ratnovce).

Die Smaragdeidechse ist ein sehr flinkes Lebewesen. Das Bestreben, sie mit der Linse eines Fotoapparates fest zu halten, bleibt meist erfolglos. Bei jeder Art Bedrohung flüchtet sie in ihr Versteck. Nach einigen Minuten geduldigen Wartens verlässt sie es jedoch wieder und wenn sie feststellt, dass ihr keine Gefahr droht, lässt sie sich problemlos fotografieren. Das stattliche Männchen auf unseren Bildern posierte bereitwillig mehr als eine Stunde für uns, wobei sich das Objektiv in einigen Momenten nur 15 cm entfernt befand. Mit bewegungslosen Augen beobachtete es die meiste Zeit seine Umgebung, manchmal schloss es sie auch und schlummerte in der Frühlingssonne. Danach schaffte es noch, sein gekonntes Klettern auf dem Stamm einer unweit stehenden Eiche vorzuführen - sogar kopfüber. Die Aufnahmen stammen vom April vergangenen Jahres und wurden nur wenige Kilometer von Piešťany gemacht. ■

JAR LABUTÍ

THE SPRING OF SWANS

DER FRÜHLING DER SCHWÄNE

Kornel Duffek Foto Miloš Ottinger

Môžno sa to bude zdať mladšej generácii neuveriteľné, ale kedysi sa v Piešťanoch labute vôbec nevyskytovali. Prvýkrát sa tu labuť veľká objavila v roku 1963. Bežnejším druhom sa však tento krásny vták stal u nás až koncom sedemdesiatych rokov. Dnes by sme si bez nich nevedeli predstaviť riekku Váh medzi piešťanskými mostami, kde je ich hlavné stanovište. Je ich tam v každom ročnom období vždy niekoľko desiatok a trpezlivo čakajú na maškrtky, ktoré im dobrí ľudia ponúkajú z Kolonádového mosta. Približne pred tromi desaťročiami začali aj hniezdiť. Odvtedy pravidelne hniezdia v Piešťanoch a ich okolí v bezprostrednej blízkosti vodných plôch.

Na fotografiách sú zachytené vzácne okamihy rituálu labutí pri párení. Snímky jednoznačne potvrdzujú, že tento noblesný vták si dokáže zachovať svoju prirodzenú dôstojnosť a eleganciu skutočne v každej situácii. ■

It may seem unbelievable for younger generations, but in the past there were no swans in Piešťany. A mute swan appeared here for the first time in 1963. However, this beautiful bird didn't become more common until the end of the 1970s. Nowadays, we could not imagine the Váh River without them, especially between the

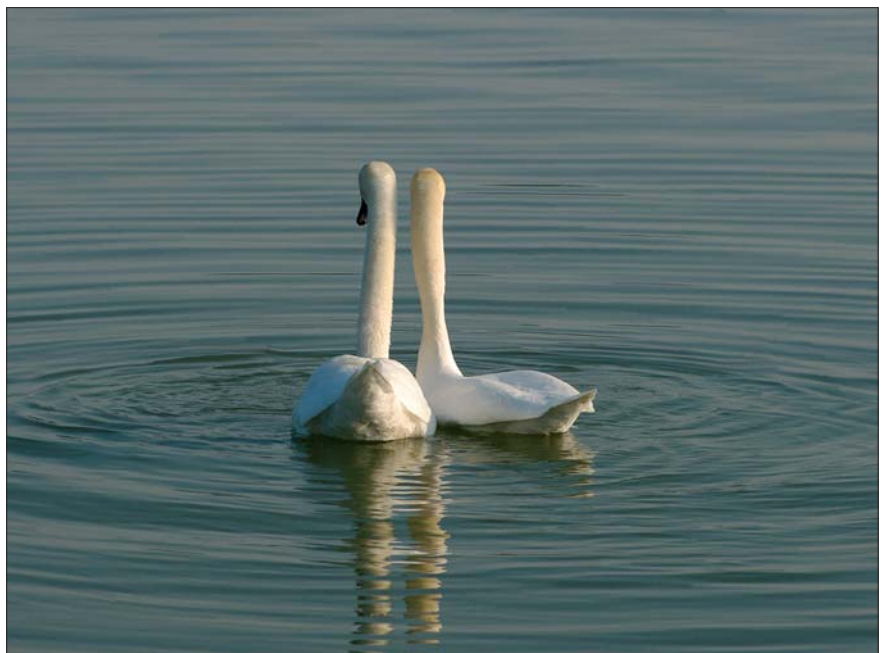
wunderschöne Vogel bei uns erst gegen Ende der 70-er Jahre. Heute wäre der Waagabschnitt zwischen den zwei Brücken in Piešťany, wo sie ihren Hauptaufenthaltssort haben, ohne sie unvorstellbar. Zu jeder Jahreszeit versammeln sie sich zu Dutzenden dort und warten geduldig auf Leckereien, die ihnen gute Menschen von der Kolonnadenbrücke zuwerfen. Vor etwa drei Jahrzehnten begannen sie hier auch ihre Nistplätze einzurichten. Seither nisten sie regelmäßig in Piešťany und seiner Umgebung in unmittelbarer Nähe der Wasserflächen.

Auf den Fotografien sind einige seltene Augenblicke des Paarungsrituals der Schwäne festgehalten. Die Aufnahmen sind ein eindeutiger Beweis dafür, dass sich dieser wunderschöne Vogel seine natürliche Erhabenheit und Eleganz wirklich in jeder Situation bewahren kann. ■

Piešťany bridges, where they mainly stay. There are always several dozens of them every season of the year waiting patiently for titbits to be tossed to them by the good people passing on the Colonnade Bridge. They also started nesting approximately three decades ago. Since then, they have nested regularly in Piešťany and in other water areas within the immediate surroundings.

There are rare moments of the swans' mating ritual captured in photographs. They unambiguously prove that this noble bird is truly able to retain its natural dignity and elegance in every situation. ■

Der jüngeren Generation wird es vielleicht unglaublich vorkommen, aber in Piešťany gab es einstmal absolut keine Schwäne. Der Höckerschwan tauchte hier zum ersten Mal 1963 auf. Zu einer gewöhnlichen Art jedoch wurde dieser

EMIL VESELÝ GYNEKOLÓG BEZ KONKURENCIE

SIGNIFICANT DOCTORS OF PIEŠŤANY

EMIL VESELÝ
- THE GYNAECOLOGIST
WITHOUT COMPETITION

BEDEUTENDE ÄRZTE AUS PIEŠŤANY

EMIL VESELÝ
- EIN FRAUENARZT
OHNE KONKURRENZ

Robert Bača Foto archív autora

Desiatky rokov patril k uznávaným gynekológom v Piešťanskom okrese MUDr. Emil Veselý. Narodil sa 18. 4. 1901 vo Vrbovom pri Piešťanoch ako Emil Weiss. V rodisku začal navštevovať strednú školu a ukončil ju maturitou v Svätom Jure. V štúdiách pokračoval na univerzite v Prahe a v roku 1925 tu získal vysokoškolský diplom. Potom päť rokov pôsobil na klinikách v Prahe, Viedni, Berlíne a Bratislave. Mal záujem postaviť v Piešťanoch súkromné sanatórium v mestskom parku, pričom projektovú dokumentáciu mu zhotovil architekt I. Spitzer (1929). Projekt sa však nerealizoval.

MUDr. Emil Veselý was among the respected gynaecologists in Piešťany District for decades. He was born on 18 April 1901 in Vrbové near Piešťany as Emil Weiss. He started to attend secondary school in his birthplace but graduated in Svätý Jur. He continued his studies at the university in Prague, where he got his university diploma in 1925. He worked in clinics in Prague, Vienna, Berlin and Bratislava for five years. He wanted to build a private medical institution in the town park in Piešťany. The project documentation was drawn up by the architect I. Spitzer (1929). However, the project was not carried out.

Einige Jahrzehnte lang zählte MUDr. Emil Veselý zu den angesehenen Spezialisten für Frauenheilkunde und Geburtshilfe im Kreis Piešťany. Geboren wurde er am 18. April 1901 in Vrbové bei Piešťany als Emil Weiss. In seinem Heimatort besuchte er eine Fachschule und schloss diese mit einem Fachabitur in Svätý Jur ab. Seine Ausbildung setzte Weiss mit einem Studium an der Prager Universität fort, wo er im Jahre 1925 sein Hochschuldiplom erlangte. Danach wirkte er an verschiedenen Kliniken in Prag, Wien, Berlin und Bratislava. Sein Ziel war es, in dem Stadtpark von Piešťany ein Privatsanatorium zu gründen. Nach der Erstellung der Projektdokumentation durch den Architekten I. Spitzer (1929), wurde das Vorhaben jedoch nicht umgesetzt.

V Piešťanoch sa potom usadil a pracoval ako vedúci lekár na ženskom oddelení v Pro Patrii a Palace Sanatóriu. Prvé privátne priestory si prenajal v tzv. Wilhelmsovom dome. Roku 1935 sa oženil v Trenčianskych Tepliciach s absolventkou obchodnej akadémie Annou. Pre židovský pôvod mu bol v júli 1940 pozastavený výkon odbornej praxe, dňa 23. 7. 1942 dostal žltú legitimáciu. Pracoval ako externý lekár v Štátnej nemocnici (ŠN) v Martine, od marca do júna 1944 v ŠN v Spišskej Sobote, počas SNP vo vojenskej nemocnici v Banskej Bystrici. Skrýval sa na strednom Slovensku, v kopcoch Kozieho chrbta a Prašivej, manželka v Tisovci a Hnúšti. Po zatknutí a následnej deportácii do zberného tábora v Seredi ho väznili päť mesiacov v Oranienburgu, potom v Bergen-Belsene. Spolu s ním boli v tábore i Kohlmannovci, ktorí vlastnili v Piešťanoch cukráreň. Dňa 13. 5. 1945 napísal svojmu priateľovi a kolegovi T. Švorcovi list, v ktorom ho informoval aj o prekonaní združujúceho škvrnitého týfu. Schudol 26 kilogramov. Po návrate domov pochoval minulosť, vrátane mena. Tešil sa na svojich priateľov, učiteľa J. Natšina i lekárnik L. Poláka. Istý čas býval s manželkou u rodiny Brežných.

▲ Pro Patria v časoch, keď tam pracoval Emil Veselý.
Pro Patria in times when Emil Veselý worked there.
Pro Patria zur Zeit des Wirkens von Emil Veselý

V roku 1946 si - podobne ako mnohí jeho kolegovia - zmenil priezvisko na Veselý. V rokoch 1946-51 vykonával funkciu prednostu a primára gynekologického oddelenia ŠN v Michalovciach. Začal opätovne uvažovať o návrate do Piešťan. Onedlho sa skutočne sťahuje z východného Slovenska späť na západné a znova sa dostáva do najvyšších postov. Roku 1951 sa stal prednostom a primárom gynekologického oddelenia ŠN v Piešťanoch. Túto funkciu zastával do roku 1973. Doktor Veselý bol publikačne i prednáškovo činný, aktívny ako člen viacerých spolkov a zároveň člen piešťanského úverného družstva. Jeho manželka Anna, rod. Quittnerová, rodáčka z Brna (1914) žije v Piešťanoch, dcéra Viera (1937) v Kanade a Eva (1947) vo Viedni. V rodinnej zbierke Veselých sa nachádza zaujímavá karikatúra doktora Veselého, nakreslená Leom Haasom (1901 Opava - 1983 Berlín), maliarom, grafikom, karikaturistom, ktorého rodičia pochádzali zo Slovenska. Medzi priateľov Emila Veselého patrili v seniorskom veku lekári Oravetz, Torma, Továry, Weltmann a ďalší. Na dôchodku ho bolo možné zastihnúť na prechádzkach v aleji Kúpeľného ostrova. Inak obýval rodinný dom na Radlinského ulici, neďaleko známeho sanatória Krošlákovce.

Holokaust mimoriadne kruto zasiahol rodinu Weissovcov. Emil mal dve sestry: Helena zahynula v Kšínnej pri Bánovciach nad Bebravou, Šarlota Fürstová, ktorá žila v Martine, sa stala obeťou fašistického besnenia v Kremničke. Otec Ferdinand vo veku 80 rokov tiež skončil v Kremničke, rovnako ako strýkovia z otcovej strany - Leopold a Ignác. Zrejme rovnaký osud postretol aj ich sestru, Emilovu tetu.

Doktor Veselý zomrel v Piešťanoch 2. 2. 1989. Je pochovaný v židovskom sektore cintorína na Bratislavskej ceste. Jeho hrob bol jedným z posledných umiestnených v spomenutej časti cintorína. Maďarskými historikmi bol ešte za svojho života zaradený medzi významné osobnosti medzivojnového obdobia na Slovensku. ■

Later he settled down in Piešťany and became a leading doctor in the gynaecological department in Pro Patria and Palace Sanatorium. He rented his first private premises in the commonly called Wilhelm's house. He married Anna, a business school graduate, in Trenčianske Teplice in 1935. His professional practice was suspended in July 1940 because of his Jewish origin. He got the yellow identity card on 23 July 1942. He worked as an external doctor in the State Hospital (SH) in Martin, then from March to June 1944 in the SH in Spišská Sobota and in a military hospital in Banská Bystrica during the Slovak National Uprising. He was hiding in the hills of Kozí chrbát and Prašivá, in Central Slovakia, and his wife in Tisovec and Hnúšťa. After he was arrested and subsequently sent to a reception camp in Sered', he was kept in prison in Oranienburg for five months, then later in Bergen-Belsen. The Kohlmann family, who

owned a confectionary shop in Piešťany, was also with him in the camp. On 13 May 1945 he wrote a letter to his friend and colleague, T. Švorc, in which he informed him about overcoming severe typhoid fever. He lost around 57lbs (26 kilograms). After he returned home, he buried his past, including his name. He was looking forward to seeing his friends, a teacher J. Natšin and a pharmacist L. Polák. He lived with his wife at the Brežný's for a while. In 1946 he changed his surname to Veselý. Many of his colleagues also changed their names. In 1946-51, he held the post of manager and head doctor of the gynaecological department of SH in Michalovce. He started to think about returning to Piešťany. Later, he returned from the eastern part of Slovakia back to the west and worked in the highest posts again. In 1951, he became the manager and head doctor of the gynaecological department of SH in Piešťany. He held this post until 1973. Doctor Veselý was active in publishing and lectures as well as a member of numerous associations and a Piešťany credit cooperative. His wife Anna, a native from Brno (née Quittnerová, 1914), lives in Piešťany, his daughters Viera (1937) in Canada and Eva (1947) in Vienna. There is an interesting caricature of doctor Veselý in Veselý's family collection. It was drawn by Leo Haas (1901 Opava - 1983 Berlin), a painter, graphic designer and caricaturist, whose parents came from Slovakia. There were several doctors among Emil Veselý's friends in his senior age such as Oravetz, Torma, Továry, Weltmann and others. It was possible to meet him as he was walking in the alley of the Spa Island during his retirement. He lived in a house in Radlinská Street, not far from the well-known sanatorium Krošlákovce.

▲ Palace sanatórium dr. Brežný, neskôr piešťanská nemocnica, kde Emil Veselý dlhé roky pôsobil.
Palace Sanatorium Dr. Brežný, later Piešťany hospital where Emil Veselý worked for many years.
Palace Sanatorium des Dr. Brežný, das spätere Krankenhaus von Piešťany, in dem Emil Veselý jahrelang wirkte

▲ Emil Veselý (vpravo) na prechádzke s kolegom Štefanom Oravetzom.
Emil Veselý (right) on a walk with his colleague Štefan Oravetz.
Emil Veselý (r.) während eines Spazierganges mit seinem Kollegen Štefan Oravetz

The holocaust affected Emil Weiss's family in a very cruel way. He had two sisters. Helena, who died in Kšinná near Bánovce nad Bebravou and Šarlota Fürstová, who lived in Martin, became a victim of the fascist fury in Kremnička. His father Ferdinand also died in Kremnička at the age of 80, as well as his uncles on his father's side - Leopold and Ignác. The same fate was probably met by their sister, Emil's aunt.

Doctor Veselý died in Piešťany on 2 February 1989. He is buried in the Jewish part of the cemetery in Bratislavská Road. His grave was one of the last buried in the Jewish part of the cemetery. He was ranked among some of the significant personalities of the inter-war period in Slovakia (even during his life) by Hungarian historians. ■

Weiss ließ sich letztendlich in Piešťany nieder und wirkte als Chefarzt der Abteilung für Gynäkologie im Kurhaus Pro Patria und dem Palace Sanatorium. Die ersten privaten Praxisträume mietete er in dem so genannten Wilhelmshaus an. Im Jahre 1935 heiratete er in Trenčianske Teplice die Handelsakademie-Absolventin Anna. Aufgrund seiner jüdischen Herkunft wurde Weiss im Juli 1940 verboten weiterhin als Arzt zu praktizieren und am 23. Juli 1942 erhielt er einen gelben Ausweis. Danach arbeitete er als externer Arzt im staatlichen Krankenhaus in Martin, von März bis Juni 1944 im staatlichen Krankenhaus in Spišská Sobota und während des slowakischen Nationalaufstandes im Militärkrankenhaus in Banská Bystrica. Weiss versteckte sich zeitweise in der Mittelslowakei, in den Hügeln des Koží chrbát und in Prašivá. Seine Ehefrau hielt sich in Tisovec und Hnúšťa auf. Nach seiner Festnahme und der darauffolgenden Deportation in das Sammellager in Sereď, wurde er fünf Monate lang zuerst in Oranienburg und anschließend in Bergen-Belsen festgehalten. Mit ihm zusammen befand sich im Lager auch die

Familie Kohlmann, die in Piešťany eine Konditorei besaß. Am 13. Mai 1945 schrieb Weiss an seinen Freund und Kollegen T. Švorec einen Brief, in dem er ihm unter anderem berichtete, dass er das verheerende Fleckfieber (Flecktyphus) überwunden hat. Dabei hat er 26 Kilo abgenommen. Nach seiner Rückkehr in die Slowakei begrub er seine Vergangenheit einschließlich seines Namens. Er freute sich auf seine Freunde - den Lehrer J. Natšín und den Apotheker L. Polák. Eine Zeit lang wohnte Weiss zusammen mit seiner Frau bei der Familie Brežný. Im Jahre 1946 änderte er - wie viele seiner Kollegen - seinen Nachnamen in Veselý. In den Jahren 1946-1951 bekleidete er den Posten des Stationsleiters und Oberarztes der Abteilung für Frauenheilkunde und Geburtshilfe am staatlichen Krankenhaus in Michalovce. Zu dieser Zeit begann er erneut über eine Rückkehr nach Piešťany nachzudenken. Bald danach zieht er tatsächlich aus der Ostslowakei in den westlichen Teil des Landes zurück und nimmt wieder die höchsten Positionen ein. Im Jahre 1951 wurde er zum Stationsleiter und Oberarzt der Abteilung für Frauenheilkunde und Geburtshilfe am staatlichen Krankenhaus in Piešťany. Diesen Posten bekleidete er bis zum Jahr 1973. Doktor Veselý publizierte, hielt Vorlesungen und war ebenfalls als Mitglied mehrerer Vereine, darunter auch des Kreditvereins in Piešťany, aktiv. Seine aus Brünn stammende Ehefrau Anna, geb. Quittnerová (1914), lebt heute in Piešťany, Tochter Viera (1937) in Kanada und Tochter Eva (1947) in Wien. In der Familiensammlung befindet sich eine interessante Karikatur des Doktor Veselý, gezeichnet von dem Maler, Graphiker und Karikaturisten Leo Haasm (geb. 1901 in Opava, gest. 1983 in Berlin), dessen Eltern aus der Slowakei stammten. Zum Freundeskreis von Emil Veselý gehörten im Seniorenalter die Ärzte Oravetz, Torma, Továrý, Weltmann und weitere. Nach seiner Pensionierung konnte man ihn während eines seiner Spaziergänge in der Allee des Kurparks treffen. Er bewohnte ein Familienhaus in der Radlinského Straße, unweit des bekannten Sanatoriums „Krošlákovec“.

Der Holocaust traf die Familie Weiss auf besonders grausame Weise. Emil verlor zwei Schwestern: Helena starb in Kšinná bei Bánovce nad Bebravou und Šarlota Fürstová, die in Martin lebte, wurde Opfer des nazistischen Wütens in Kremnička. Auch Vater Ferdinand ließ im Alter von 80 Jahren sein Leben in Kremnička, genauso wie zwei Onkel väterlicherseits - Leopold und Ignác. Das gleiche Schicksal ereilte mit hoher Wahrscheinlichkeit auch deren Schwester - die Tante von Emil.

Doktor Veselý starb am 2. Februar 1989 in Piešťany und wurde im jüdischen Sektor des Friedhofs in der Bratislavská Straße beigesetzt. Seine Bestattung war eine der letzten, die auf diesem Teil des Friedhofs stattfand. Von ungarischen Historikern wurde Dr. Veselý bereits zu seinen Lebzeiten in die Riege der bedeutenden Persönlichkeiten der Zwischenkriegszeit in der Slowakei aufgenommen. ■

▲ Rodinný dom Emila Veselého na Radlinského ulici v Piešťanoch.
The detached family house of Emil Veselý in Radlinská Street in Piešťany.
Das Haus von Emil Veselý in der Radlinského Straße in Piešťany

OSOBNOSTI DŽEZU NA HANKOVÝCH FOTOGRAFIÁCH

JAZZ PERSONALITIES IN PHOTOGRAPHS BY MR HANK
PERSÖNLICHKEITEN DER JAZZ-SZENE AUF HANKS FOTOGRAFIEN

Kornel Duffek

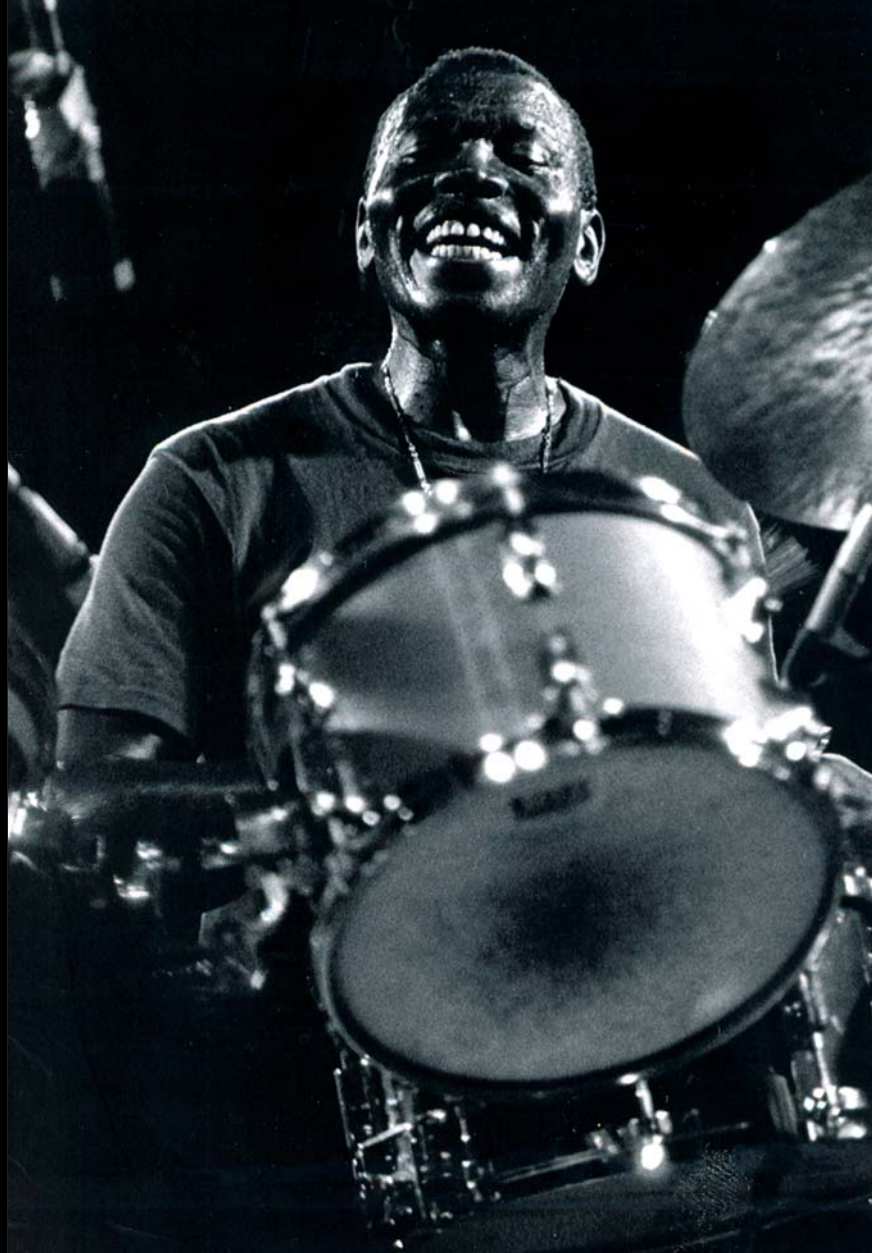

▲ Stanley Clarke

Medzi piešťanskými neprofesionálnymi fotografmi patrí dôležité miesto Vojtechovi Hankovi (58). Vzdelaním strojný inžinier začal intenzívnejšie fotografovať po ukončení vysokoškolských štúdií. Spočiatku - už ako člen Fotoklubu pri Mestskom kultúrnom stredisku v Piešťanoch - sa venoval najmä krajinárskej fotografii. So svojimi prácami sa čoskoro prezentoval na krajských a celoslovenských súťažných prehliadkach amatérskej fotografie. V roku 1980 dokonca získal 1. cenu v krajinárskej fotografii v rámci vtedajšieho Západoslovenského kraja.

Vojtech Hank (58) is one of the most important amateur photographers from Piešťany. He studied mechanical engineering at university and began to take photographs more intensively after graduation. At first, already as a member of Fotoklub at the Municipal Cultural Centre in Piešťany, he mainly took landscape photographs. He then entered his work at regional and national competitions for non-professional photographers. He even got first prize, in 1980, in the landscape photography category within the then West Slovak region.

Ein wichtiger Platz unter den Amateurfotografen von Piešťany gebührt Vojtech Hank (58). Der gelernte Maschinenbau-Ingenieur begann sich nach dem Abschluss seines Hochschulstudiums intensiver mit dem Fotografieren zu befassen. Zuerst - bereits als Mitglied des Fotoklubs am Städtischen Kulturzentrum in Piešťany - widmete er sich vorwiegend der Landschaftsfotografie. Seine Aufnahmen präsentierte er schon bald im Rahmen verschiedener Kreis- und Landeswettbewerbe der Amateurfotografie. Im Jahre 1980 erhielt er sogar den 1. Preis in der Kategorie „Landschaftsfotografie“, im Rahmen des damaligen Westslowakischen Bezirkes.

Pôvodne milovník rockovej hudby sa postupne prepracoval až k avantgardnému džezu. Jeho zaujatie týmto hudobným žánrom sa premietlo i do fotografickej orientácie. Od roku 1979 sa systematicky venuje fotografovaniu interpretov džezu a atmosféry ich koncertov. Svoje hudobné zážitky sa snaží čo najpresvedčivejšie zachytiť výtvarnými prostriedkami. Podľa V. Hanka džez je hudba, v ktorej je v zhustenej forme veľa expresie a málo štylizovanosti. Inými slovami - je výrazná a bezprostredná. Asi preto je mu taká blízka. Z pohľadu fotografa je to vďačná, ale zároveň aj náročná téma, lebo takmer vždy sa musí popasovať so sťaženými svetelnými podmienkami a vystihnúť vrcholné okamžiky koncertu, keď interpreti vydávajú zo seba všetko. Na Hankových fotografiách je zreteľná aj citová zaangażovanosť tvorcu a zmysel pre výtvarnú kompozíciu obrazu. A keďže sa tejto tematike venuje už tri desaťročia, k tomu všetkému pristupuje aj ďalšia nezanedbateľná dimenzia, a to dokumentačná. Čas plynie, všetko je v pohybe. Džezmeni, ktorých zvečnil pred mnohými rokmi sa už na seba málo podobajú

▲ Elvin Jones

a s viacerými sme sa museli aj navždy rozlúčiť.

Jeho snaha o kvalitnú džezovú fotografiu nezostala bez povšimnutia. Usporiadal množstvo autorských výstav, zúčastňoval sa súťaží a získal na nich viaceré ocenenia. Na celoštátnej - ešte federálnej - súťaži špecializovanej výstavy "Jazz vo fotografii" v Kralupách nad Vltavou, ktorej sa pravidelne zúčastňoval, bol ocenený v rokoch 1982 a 1984. Okrem toho našli jeho fotografie uplatnenie aj v časopisoch.

Všetky aktivity V. Hanka sa nedajú pospomínať v jednom článku. Za zmienku však nepochybne stojí jeho zatiaľ posledná výstava v októbri 2009 v rámci Bratislavských jazzových dní. Toto podujatie patrí k vrcholom džezového života na Slovensku a po prvýkrát v ich 35-ročnej existencii sa stalo, že výstava fotografií bola ich súčasťou. Po Art Jazz Gallery, ktorá sa stala jedným z centier džezovej hudby na Slovensku, dostáva sa do povedomia kultúrnej verejnosti aj to, že v Piešťanoch sa robí tiež kvalitná fotografia zameraná na osobnosti džezovej scény.

Kým otec Vojtech zaznamenáva na

fotografiách koncerty džezových umelcov, jeho syn Miro svoj talent uplatnil ako hráč na bicích nástrojoch. Začínal v Piešťanskom dixielande, potom dva roky vystupoval v anglických džezových a rockových kluboch. Nakoniec si zahral aj priamo v rodisku džezu - v Spojených štátoch.

Otec a syn - dve podoby zaujatia rovnakým hudobným žánrom. ■

Originally a rock music lover, he gradually found his way to avant-garde jazz. His interest in this kind of music was reflected in his photographic orientation. Since 1979 he has systematically been engaged in taking pictures of jazz interpreters and the atmosphere of their concerts. He tries to capture his musical experience in the most convincing way using various artistic means. According to V. Hank,

▼ Pharoah Sanders

▲ Wayne Shorter

jazz is music where there are a lot of expressions in a condensed form and with little stylisation. In other words, it is expressive and natural. Perhaps that is why jazz is so close to him. From the point of view of the photographer, it is a rewarding as well as a demanding topic because he almost always has to cope with difficult light conditions and catch a true picture of peak moments of a concert when artists give everything. The emotional engagement of the author as well as the sense of artistic composition of a picture is distinct in Mr Hank's photographs. And, as he has been interested in this topic for three decades, one more dimension is now connected and that is the documentary one. Time passes, everything is in motion. The jazzmen immortalised by him many years ago do not resemble themselves much any more and we have had to say farewell to many of them as well.

His effort for quality jazz photographs has not remained unnoticed. He has organised a lot of authorial exhibitions, participated in competitions and received many prizes. In 1982 and 1984, he was awarded in a national (at that time federal) competition of the specialised exhibition "Jazz in photographs" in Kralupy nad Vltavou which he used to participate in regularly. Besides this, his photographs have become useful in magazines as well.

It is not possible to list all Mr Hank's activities in one article. However, we have to mention his latest exhibition so far in October 2009, during Bratislava Jazz Days. This event is among the highlights of jazz life in Slovakia. For the first time in its 35 year long existence an exhibition of photographs was a part of it. Besides Art Jazz Gallery, which has become one of the centres of jazz music in Slovakia, the

fact that there are quality photographs aimed at jazz personalities has entered the consciousness of the cultural public. Whereas the father Vojtech captures concerts of jazz artists in photographs his son, Miro, used his own talent as a percussion player. He started with Piešťany Dixieland and then he went on to perform in English jazz and rock clubs for two years. Later he also played in the birthplace of jazz - the United States.

Father and son with two forms of interest in the same music genre. ■

Ursprünglich ein Liebhaber der Rockmusik entwickelte er sich nach und nach zum Anhänger des Avantgarde-Jazz. Seine Faszination durch diese Musikrichtung übertrug sich auch auf die thematische Orientierung seiner Fotografien. Seit 1979 widmet sich Hank systematisch dem Fotografieren von Jazzinterpreten und der Atmosphäre ihrer Konzerte. Seine musikalischen Erlebnisse versucht er anhand gestalterischer Mittel höchst überzeugend darzustellen. Laut V. Hank ist Jazz eine Art Musik, die in komprimierter Form ein hohes Maß an Expression und wenig Stilisierung in sich birgt. Mit anderen Worten – diese Musik ist ausdrucksvoll und spontan und vielleicht ist sie ihm auch deshalb so nah. Aus dem Blickwinkel eines Fotografen ist dieses Thema einerseits sehr dankbar, andererseits jedoch sehr anspruchsvoll, da er fast immer mit erschwerten Lichtverhältnissen zu kämpfen hat und sich gleichzeitig bemühen muss, die Höhepunkte eines Konzertes, in denen die Interpreten alles geben, zu ergreifen. Aus Hanks Bildern gehen darüber hinaus eine deutliche emotionale Eingebundenheit des Schöpfers und sein Sinn für die Komposition eines Bildes hervor. Und da er sich dieser Thematik seit mittlerweile drei Jahrzehnten widmet, kommt noch eine weitere, nicht unerhebliche Dimension – die dokumentarische - hinzu. Die Zeit vergeht und alles befindet sich in ständiger Bewegung. Jazzmusiker, die Hank vor vielen Jahren verewigte, ähneln sich inzwischen nur noch wenig und von einigen mussten wir uns bereits für immer verabschieden.

Hanks Bestreben nach einer erstklassigen Jazz-Fotografie blieb nicht unbemerkt. Er veranstaltete zahlreiche Ausstellungen, beteiligte sich an Wettbewerben und erhielt dabei mehrere Auszeichnungen. In dem gesamtstaatlichen - damals noch föderalen - Wettbewerb im Rahmen der spezialisierten Ausstellung "Jazz in der Fotografie", in Kralupy nad Vltavou, an dem er regelmäßig teil nahm, bekam er in

den Jahren 1982 und 1984 einen Preis. Seine Fotografien wurden außerdem in Zeitschriften veröffentlicht.

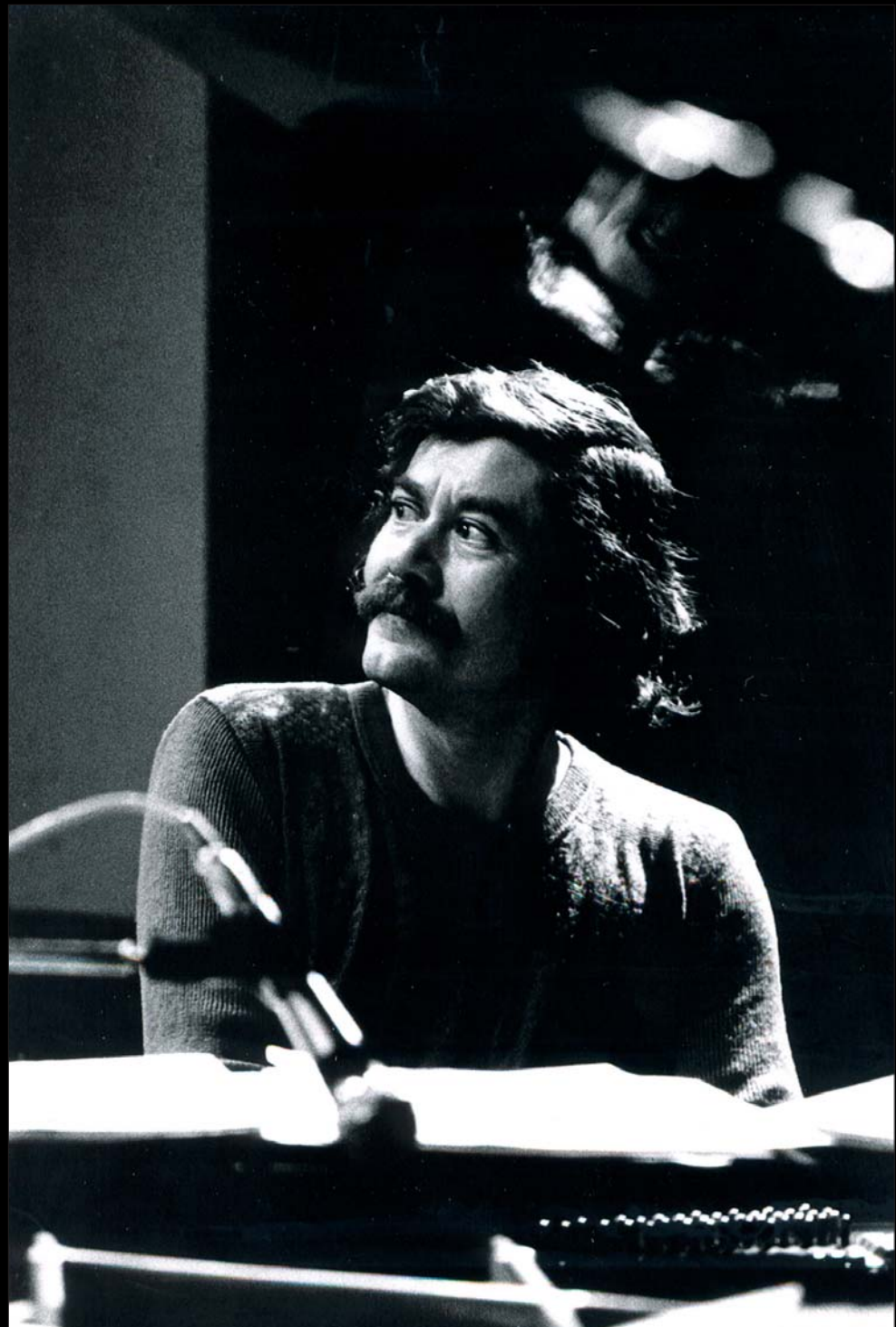
Ein Artikel bietet nicht ausreichend Raum, um alle Aktivitäten von V. Hank aufzählen zu können. Eine Erwähnung wert ist jedoch ohne Zweifel seine bisher letzte Ausstellung, im Oktober 2009 im Rahmen der Jazztage in Bratislava (Bratislavské jazzové dni). Dieser Event zählt zu den Höhepunkten des Jazz-Geschehens in der Slowakei und zum ersten Mal in seiner 35-jährigen Existenz bildete eine Foto-Ausstellung einen Bestandteil. Nach dem Szene-Restaurant „Art Jazz Gallery“, das zu einem der Jazzmusik-Zentren in der Slowakei avancierte, gelangt nun in das

Bewusstsein der Öffentlichkeit, dass in Piešťany ebenfalls qualitativ hochwertige Fotografie, mit Fokus auf Persönlichkeiten der Jazzszene, geschaffen wird.

Während Vater Vojtech die Konzerte von Jazzkünstlern auf seinen Bildern festhält, bringt sein Sohn Miro sein Talent als Schlagzeuger zur Geltung. Seine Musikaufbahn startete er im „Piešťanský dixieland“, danach trat er zwei Jahre lang in englischen Jazz- und Rockklubs auf. Zuletzt spielte er auch direkt im Heimatland der Jazzmusik - in den Vereinigten Staaten.

Vater und Sohn - zwei Gestalten der Leidenschaft für dasselbe Musikgenre. ■

▼ Laco Gerhardt

■ Kolko strát musí človek v živote zaznamenať, aby vedel povedať, ktorá je tá najväčšia?

„Nikto nie je ostrovom samým pre seba; každý je kusom pevniny, kusom súše; a ak more odmyje hrudu, Európa sa zmenší, akoby sa stratil výbežok zeme alebo sídlo tvojich priateľov či tvoje vlastné; smrť každého človeka umenší mňa, lebo ja som súčasťou človečenstva; a preto sa nikdy nepýtaj, komu zvoní do hrobu; zvoní tebe.“ Možno aj táto báseň stredovekého anglického barda Johna Donnea znela v hlave niekoho z tých, ktorí sa na Štedrý deň 2009 zišli na Sokolích skalách v pohorí Považského Inovca. Asi 30 príbuzných a priateľov si zapálením sviečok pri pomníčku takto uctili pamiatku dvoch piešťanských horolezcov a všestranných športovcov, ktorí predčasne odišli spomedzi nás: Vladimíra Plulíka a Viktora Suchého. V.Plulík zahynul ako 45-ročný v Himalájach v roku 2008. V. Suchý utrpel smrteľný úraz pri výškových prácach v roku 2006. Skonal ako 29-ročný. ■

■ How many losses must a man record in one's life to tell which of them was the worst?

“No man is an island, entirely unto himself. Each is a piece of the continent, a part of the whole. If a clod of earth be washed away by the sea, Europe is the less. As well as if a promontory were. As well as if a manner of thine own or of thine friend's were. Each man's death diminishes me, for I am involved in mankind. Therefore, send not to know for whom the bell tolls, it tolls for thee.” The poem from the medieval English poet John Donne might have sounded in the heads of some of those who gathered at Sokolie skaly (Falcon's Rocks) in the Inovec Mountain Range close to Piešťany on Christmas Eve. Some 30 relatives and friends came here to light a candle in order to commemorate two mountaineers and all-round sportsmen who had prematurely left us for good: Vladimír Plulík and Viktor Suchý. V.Plulík died aged 45 in the Himalayas in 2008. V. Suchý had a fatal accident while working high on an electricity tower in 2006. He died aged 29. ■

REMEMBRANCE OF MOUNTAINEERS ERINNERUNG AN BERGSTEIGER

Peter Remiš Foto archív M. P.

SPOMIENKA NA HOROLEZCOV

■ Wie viele Verluste muss ein Mensch im Laufe seines Lebens verkraften, um beurteilen zu können, welcher von ihnen der größte war?

„Kein Mensch ist eine Insel für sich selbst; jeder ist ein Stück vom Festland, ein Teil des Kontinents; und wird ein Erdbrocken weggespült vom Meer, wird Europa kleiner, so als ob eine Landeszunge verschwände, das Heim deiner Freunde oder dein eigenes; jedes Menschen Tod reißt an mir, denn ich bin ein Teil der Menschheit; frage also nie danach, für wen die Todesglocken läuten; sie läuten für dich.“ Vielleicht erklangen gerade diese Verse aus einem Gedicht des mittelalterlichen Bardens John Donne aus England im Kopf eines der Anwesenden, die sich am Heiligabend 2009 auf den Felsen Sokolie skaly im Gebirge Považský Inovec eingefunden haben. Etwa 30 Angehörige und Freunde zündeten an einer kleinen Gedenkstätte Kerzen an, um der zwei Bergsteiger und allseitigen Sportler - Vladimír Plulík und Viktor Suchý, die viel zu früh von uns gegangen sind, zu gedenken. V. Plulík verlor 2008 als 45-jähriger sein Leben im Himalaya. V. Suchý starb an den Folgen eines tödlichen Unfalls bei Höhenarbeiten, im Jahre 2006. Er wurde nur 29 Jahre alt. ■

Upcoming Events - Spring 2010 ■ Einladung zu Veranstaltungen - Frühling 2010

2. 3. - 23. 3. 2010

KATARÍNA RACHEL KRAJČOVIČOVÁ (Israel) - FOTOGRAFIE,

Výstava, Galéria KSC Fontána

KATARÍNA RACHEL KRAJČOVIČOVÁ (Israel) - PHOTOGRAPHS,

exhibition, the Gallery of KSC Fontána (Cultural and Social Centre)

KATARÍNA RACHEL KRAJČOVIČOVÁ (Israel) - FOTOGRAFIEN,

Ausstellung, Galerie des Kulturgesellschaftlichen Zentrums (KSC) Fontána

8. 3. - 25. 3. 2010

NAJKRAJŠIE SLOVENSKÉ DETSKÉ KNIHY

výstava, Mestská knižnica

THE MOST BEAUTIFUL SLOVAK BOOKS FOR CHILDREN,

exhibition, Town Library

DIE SCHÖNSTEN SLOWAKISCHEN KINDERBÜCHER,

Ausstellung, Stadtbibliothek

9. 3. 2010

KONCERT PRE ŽENY, KSC Fontána

THE CONCERT FOR WOMEN, KSC Fontána

KONZERT FÜR FRAUEN, KSC Fontána

15. 3. - 7. 4. 2010

VALTEROVÁ&VALTER: KRASLICE A OBRAZY, výstava, PIC

VALTEROVÁ&VALTER : DECORATED EGGS AND PAINTINGS,

exhibition, PIC (Piešťany Information Centre)

VALTEROVÁ&VALTER : OSTEREIER UND BILDER,

Ausstellung, Informationszentrum Piešťany (PIC)

22. 3. - 26. 3. 2010

TÝŽDEŇ SLOVENSKÝCH KNIŽNÍČ, 11. ročník, Mestská knižnica

THE WEEK OF SLOVAK LIBRARIES, 11th year, Town Library

11. WOCH DER SLOWAKISCHEN BIBLIOTHEKEN, Stadtbibliothek

29. 3. - 31. 3. 2010

MEDZINÁRODNÝ TURNAJ HOKEJOVEJ REPREZENTÁCIE

NEPOČUJÚCICH, Zimný štadión

INTERNATIONAL HOCKEY CHAMPIONSHIP FOR THE DEAF, Ice Arena

INTERNATIONALES TURNIER DER SLOWAKISCHEN

GEHÖRLOSEN-EISHOCKEYMANNSCHAFT, Winterstadion

2. 4. - 10. 4. 2010

MAJSTROVSTVÁ SVETA V ĽADOVOM HOKEJI ŽIEN, Zimný štadión

ICE HOCKEY WORLD WOMEN'S CHAMPIONSHIP, Ice Arena

EISHOCKEY-WELTMEISTERSCHAFT DER FRAUEN, Winterstadion

13. 4. - 2. 5. 2010

OTAKAR BACHORÍK - TAPISÉRIE, výstava, Galéria KSC Fontána

OTAKAR BACHORÍK - TAPESTRIES, exhibition, the Gallery of KSC Fontána

OTAKAR BACHORÍK - TAPISERIEN, Ausstellung, Galerie KSC Fontána

18. 4. - 25. 4. 2010

INTERSPA SLOVAKIA CUP, medzinárodný tenisový turnaj

juniorov do 18 rokov, Tenisová hala

INTERSPA SLOVAKIA CUP

international tournament for juniors under 18 yrs, Tennis Hall

INTERSPA SLOVAKIA CUP

internationales Tennisturnier der Junioren bis 18 Jahre, Tennishalle

20. 4. - 24. 4. 2010

SLOVAKIA OPEN 2010 - MEMORIÁL M. PILLÁROVEJ,

medzinárodný turnaj telesne postihnutých športovcov

SLOVAKIA OPEN 2010 - MEMORIAL OF M. PILLÁROVÁ,

international tournament for physically disabled sportsmen

SLOVAKIA OPEN 2010 - M. PILLÁROVÁ - MEMORIÁL ,

internationales Turnier für körperlich behinderte Sportler

22. 4. - 23. 4. 2010

2. SLOVENSKÝ NEUROPSYCHIATRICKÝ KONGRES, KSC Fontána

2nd SLOVAK CONGRESS OF NEUROPSYCHIATRY, KSC Fontána

2. KONGRESS DER SLOWAKISCHEN GESELLSCHAFT

FÜR NEUROPSYCHIATRIE, KSC Fontána

1. 5. 2010

1. MÁJ NA SĽŤAVE - koncerty, športové súťaže, zábava po celý deň

1st MAY IN SĽŤAVA - concerts, sport competitions, entertainment all day long

1. MAI AM STAUSEE SĽŤAVA - Konzerte, Sportwettbewerbe,

Unterhaltung den ganzen Tag

4. 5. - 23. 5. 2010

NAĎA RAPPENBERGEROVÁ - GRAFIKA - výstava, Galéria KSC Fontána

NAĎA RAPPENBERGEROVÁ - GRAPHICS, exhibition, the Gallery of KSC Fontána

NAĎA RAPPENBERGEROVÁ - GRAFIK, Ausstellung, Galerie KSC Fontána

8. 5. - 9. 5. 2010

O POHÁR SNP, medzinárodná veslárska regata, Lodenica

SNP CUP, international rowing regatta, Lodenica

SNP CUP, internationale Paddel-Regatta, Lodenica

20. 5. - 25. 5. 2010

EUROPA RALLY LODENICA PIEŠŤANY, Camping Lodenica

EUROPE RALLY LODENICA PIEŠŤANY, Camping Lodenica

EUROPA RALLYE LODENICA PIEŠŤANY, Camping Lodenica

21. 5. - 23. 5. 2010

TRADIČNÉ UMELECKÉ REMESLÁ - 2. medzinárodné stretnutie

ľudových remeselníkov, Kúpeľný ostrov

TRADITIONAL HANDICRAFTS - 2nd annual international meeting

of craftsmen, Spa Island

TRADITIONELLES KUNSTHANDWERK - 2. internationales Treffen

der Vertreter des Volkshandwerks, Kurinsel

25. 5. - 28. 5. 2010

ZÁZRAČNÝ ORIEŠOK, KNIHA V ROZHĽASE - ROZHĽAS V KNIHE

VI. ročník festivalu rozhlasových rozprávok

THE MAGIC NUT, THE BOOK ON THE RADIO - THE RADIO IN THE BOOK

6th annual festival of radio fairy tales

ZAUBERNUSS, BUCH IM RADIO, RADIO IM BUCH - VI. Hörspielfestival für Kinder

27. 5. - 30. 5. 2010

PIEŠŤANSKÉ ZLATÉ STUHY - Concours d'élégance,

súťaž historických vozidiel

PIEŠŤANY GOLDEN RIBBONS - Concours d'élégance, competition of vintage cars

PIEŠŤANSKÉ ZLATÉ STUHY - Concours d'élégance, Oldtimer-Wettbewerb

28. 5. - 29. 5. 2010

SĽOVÁCI SĽOVÁKOM, folklórny festival,

Hudobný pavilón v mestskom parku

SLOVAKS FOR SLOVAKS, folklore festival, Music Pavilion in the Town Park

SLOWAKEN FÜR SLOWAKEN, Folklore-Festival, Musikpavillon im Stadtpark

29. 5. - 30. 5. 2010

SLOVENSKÝ POHÁR BMX, BMX parčík - A. Trajan

SLOVAK BMX CUP, BMX Park - A. Trajan

SLOWAKEI-POKAL BMX, BMX Park A. Trajan